

NO. 218 • February 20, 1992 • \$1.75 (\$1.64 + 11¢GST)

ECHO

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

Lecisz do Polski?

OBNIŻONA CENA!

26 LUTY

TYLKO \$799!

Czarterem **Pekao**

- Najszybciej
- Najwygodniej
- Bez przesiadek

Dzwoń do **Pekao Travel**

☎ 588-1988

☎ 588-2982

279-4331

Rosjanie wywożą co się da

Rozpad Armii Czerwonej

Nieznane fakty i dane

AIDS

DIRECTLY TO WARSAW - QUICK DELIVERY AT LOW PRICES

CARGO TO POLAND. NOW A LOT EASIER.

POLISH AIRLINES

LOT

**TORONTO-WARSAW
MONTREAL-WARSAW**

LOT POLISH AIRLINES
c/o VCC CARGO SERVICES
6500 SILVER DART DR.
MISSISSAUGA, ONT.
TEL.: (416) 676-5903

LOT POLISH AIRLINES
2000 PEEL, SUITE 680
MONTREAL, QUE.
TEL.: (514) 844-8221

ECHO

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

WYDAWCY: Grażyna i Zbigniew Farmus
Redaktor naczelny: Grażyna Farmus

REDAKTORZY:

Zbigniew Farmus	- Świat, Kanada, Polska
Leszek Szaruga (Niemcy)	- Z dystansu
Karolina Jankowska	- Lektury nieobojętne
Hania Sokolska	- Imigracja
Stanisław Siekanowicz	- Kulisy światowej sceny
Tadeusz Pruss	- Faxem z Vancouver
dr Lidia Dobosz	- Zdrowie
Ryszard Bieryło	- Pieniądz robi
Marek Kawka	- Pieniądz
Janusz Pietrus	- Film
Danuta Kukułka	- Angielski dla ambitnych

WSPÓLPRACUJĄ:

Wiesława Czapińska (Polska), Ryszard Łada (Polska), Andrzej Kobos, Andrzej Stawicki, Nina Geysztor-Zawirska, Waclaw Liebert, Andrzej Werbel, Stanisław Dubiski, Miłosz Aleksander F., Adam Tomaszewski, Iwona Majewska, A.Nike-Mineyko, Wojciech Wojnarowicz, Jerzy Zieleniewski (WNP), Krystyna Niepokólczycka-Weber (Austria, Europa Zach.), Kazimierz Wodziński (Bliski Wschód), Jerzy Skoryna (Meksyk, Ameryka Łacińska), Marek Janik (RPA, Afryka)
Skład, łamanie: Olimpia Orlewicz
Przedstawiciel działu reklamy: Krzysztof Drożdż
Druk: Związkowiec. Okładka: Futura Graphics

ECHO schodzi do druku w środę przed południem. Numer zamknięty jest we wtorek o godz. 5 po poł. Pismo ukazuje się w sklepach w środę i w czwartek. Regularnie dostarczane na pocztę do wydziału II klasy pocztowej po selekcji, w czwartek. Opóźnienia w dostawach prenumeraty nie wynikają z naszej winy. Wszystkie reklamacje, zmiany adresów i zamówienia prenumerat przyjmujemy na piśmie. Inne informacje - maszyna. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń i komunikatów. Materiałów nie odsyłamy.

ADRES

51A Thistle Down Blvd., Rexdale, Ont. M9V 4A6, Canada

POCZTOWY:

TEL. (416) 747-6034, FAX: (416) 748 8046

ADVERTISEMENTS:

\$7 per column, Special: minimum 3 months' display (12 issues) 1 col. - 1 1/2 inch. \$75.00, 2 col. - 1 1/2 inches \$150.00, 2 col. - 3 inches \$290.00, photo extra \$5.00. Full page special rate \$200.00, half page \$130.00, back cover \$450.00, in. cover \$250.00

GST

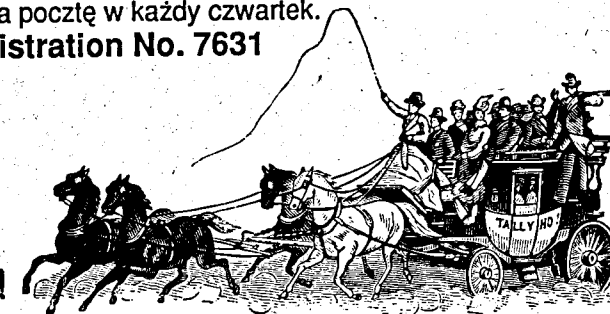
R120882998

SUBSCRIPTION

PRENUMERATA:

Add 7% GST to all prices.
Półroczna \$32 + 7% GST \$2.24 = \$34.24, roczna \$56 + 7% GST \$3.92 = \$59.92, dla nowo przybyłych bezpłatnych 12 numerów.
Zagraniczna półroczna \$35 US, roczna \$60 US, lotnicza 100% więcej.
Prenumerata dostarczana na pocztę w każdy czwartek.
Publications Mail Registration No. 7631

NOWO PRZYBYLI!

BEZPŁATNA, 3-MIESIĘCZNA PRENUMERATA NA ZAGOSPODAROWANIE
DLA KAŻDEGO NOWO PRZYBYŁEGO

(obecnie przyjmujemy zgłoszenia osób przebywających do 2 lat w Kanadzie, które nigdy nie otrzymały bezpłatnej prenumeraty ECHA)

Zgłoszenia przyjmujemy wyłącznie listownie. Proszę podać imię, nazwisko, adres wraz z kodem pocztowym oraz czas pobytu w Kanadzie.

Okres oczekiwania na bezpłatną prenumeratę według kolejności zgłoszeń.

NA ZAKRĘCIE

W MON wstrząs. Odszedł Onyszkiewicz, przyszedł Szeremietiew.

Janusz Onyszkiewicz, wiceminister obrony narodowej, był zwolennikiem polityki zagranicznej Krzysztofa Skubiszewskiego. Polityka ta, jest godna podziwu jeśli chodzi o porozumienie z Zachodem, stosunki polsko-niemieckie czy zbudowanie trójkąta wyszehradzkiego i zbliżenie z EWG i z NATO.

Jeśli chodzi natomiast o stosunki z byłymi Sowietami, Polska przegrywa na punkty. Nie rozegraliśmy na arenie międzynarodowej nieważności układu jałtańskiego. Świat więc nie dowiedział się jaki to wspaniały prezent dobrej woli i solidarności w postaci przedjałtańskich ziem podarowaliśmy Ukrainie, Litwie czy Białorusi. Nieznajomość sytuacji i marna obrona interesów Polaków w tych krajach, trudności w ne-

gociacjach o wycofaniu wojsk sowieckich - to typowe miękkie miejsca polityki zagranicznej Skubiszewskiego z wektorem na Wschód.

Rząd Olszewskiego zdaje się preferować w tym względzie opcję bardziej zdecydowaną, coś między grą wa bank i balansowaniem na granicy czegoś, co nie tak dawno uchodziłoby za prowokację. Oświadczenia ministra Jana Parysa, niedawno negocjatora wycofania wojsk sowieckich, dziś odpowiedzialnego za obronę państwa, idą nie tylko dalej niż wypowiedzi poznańskiego profesora, ale i mocno za Belweder.

W świetle tej linii odejście Onyszkiewicza i mianowanie na wiceministra obrony Romualda Szeremietiewa, przywódcy ugrupowania PPN, jest całkowicie zrozumiałe. Nominacja, która wzbudziła sensację i różne komentarze mieści się całkowicie w polu dawnych kon-

taktów i podobieństwa poglądów z ministrem Parysem.

Szeremietiew jest autorem m.in. zbioru esejów politycznych i historycznych o znamennym tytule "Polityka jest sztuką możliwości". Znany jest z wypowiedzi, pozbawionych nabożnego strachu wobec wschodnich sąsiadów. Był antysowiecki ale nie antyrosyjski. Może to wynikać z tego, że rodzina Szeremietiewa wywodzi się, jak wskazuje nazwisko, ze znanego rosyjskiego rodu. Szeremietiew wie wiele "o rosyjskiej duszy", zna obyczaje, kompleksy i język. Wiedza ta, o ile wykorzystana dla dobra Polski, może się okazać bezcenna.

Szeremietiewa poznałam jako jednego z licznych gości Polish Canadian Action Group. Wierzę, że jego nieprzeciętne poczucie humoru i błyskotliwość pozwolą przetrwać dzielnie w ponurym wojskowym rezerwie. Osobowość ta będzie pewnie zgrzytać wśród ogólnego trzasku obcasów. Z drugiej strony wprost nie mogę uwierzyć, że ten rząd, niedociażony silnymi ugrupowaniami politycznymi, może się długo utrzymać. Mimo, iż sympatyzuję z prawym skrzydłem Unii Demokratycznej, z podziwem śledzę trafność i ostrość widzenia i odważne cięcia dokonywane przez rząd Olszewskiego. Po ludziach koniecznego kompromisu przyszedł czas na ludzi o bardziej zdecydowanej postawie. Jest to zarazem bardzo niebezpieczna rola. Ten typ polityków zdmuchują szybciej pucze, zamachy i polityczne intrzygi. Czasem ich pryncypialność, bez oparcia w realnych siłach czyni ich bohaterami tragifarsy, latyno-amerykańskiej operetki. A tego nikomu nie życzę. A zwłaszcza Polsce.

NACZELNA

Szeremietiew domaga się delegalizacji SdPR, przywrócenia konstytucji kwietniowej z 1935 r. jest zwolennikiem stworzenia armii zawodowej i jednostek obrony terytorialnej. Uważa, że można w interesie Polski wywierać silniejszy nacisk na Rosję.

Urodzony w 1945 r., z wykształcenia jest prawnikiem i historykiem, usunięty z PAXu, zakładał z Moczulskim w 1979 r. KPN. Potem ich drogi się rozeszły. Decyzja o powołaniu go na stanowisko nie była konsultowana z prezydentem Wałęsą.

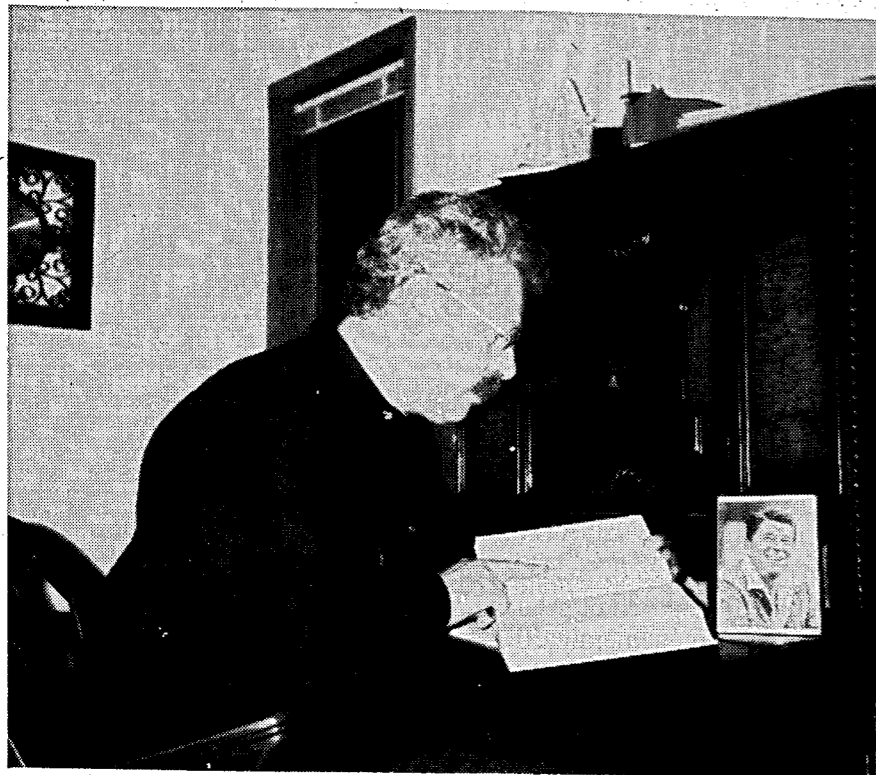
ŚWIĘTE PRZYMIERZE PAPIEŻ I REAGAN razem wspierali SOLIDARNOŚĆ

Słynny z odkrycia afery Watergate dziennikarz amerykański Carl Bernstein twierdzi na łamach najświeższego "Time'a", że 7 czerwca 1982 roku ówczesny prezydent Stanów Zjednoczonych Ronald Reagan i Papież Jan Paweł II zawarli super-tajne porozumienie o udzielenie maksymalnej pomocy zdelegalizowanej "Solidarności" w Polsce, pobudzeniu ruchów destabilizacji sowieckiej kontroli nad Europą Wschodnią. Bernstein, który w celu napisania artykułu przeprowadził rozmowy z 75 osobistościami amerykańskimi i watykańskimi cytuje na łamach tygodnika byłego doradcę Reagana do spraw bezpieczeństwa narodowego Richarda Allena: "Był to jeden z największych tajnych sojuszy wszechczasów". Ujawnia on także, że "Spółka zbudowana pod protektoratem Reagana i Jana Pawła II przetrwała do Polski tony wyposażenia - faxy, nadajniki, telefony, krótkofalówki, telexy i komputery. Pieniądze dla zakazanego związku zawodowego pochodziły z CIA, Narodowej Fundacji na rzecz Krzewienia Demokracji, tajnych kont Watykanu i zachodnich związków zawodowych. Sojusz zawarty przez Reagana i Papieża - zauważa tygodnik - był częścią szerszej strategii, która miała na celu doprowadzenie do upadku gospodarki i związku sowieckiego, rozluźnienie więzi między ZSSR a państwami satelitarnymi w Europie Wschodniej oraz wymuszenie reform w całym bloku wschodnim. Spotkanie prezydenta USA z głową Kościoła katolickiego w Bibliotece Watykańskiej w pół roku po delegacji "Solidarności" w Polsce

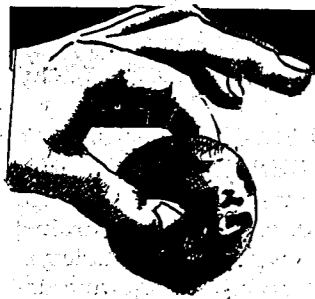
dało początek zmasowanej i skoordynowanej akcji pomocy dla polskiego ruchu związkowego. Kanałami stworzonymi przez księży, amerykańskich agentów oraz przedstawicieli amerykańskiej Centrali Związkowej AFI-CIO i zachodnioeuropejskich ruchów związkowych przesyłano do Polski pieniądze i sprzęt. Główne decyzje dotyczące pomocy dla "Solidarności" podejmowali w konsultacji z Papieżem ówczesny dyrektor CIA William Casey oraz doradca prezydenta ds. bezpieczeństwa narodowego William Clark. W niespełna w trzy tygodnie po spotkaniu z Papieżem Reagan podpisał tajną dyrektywę uprawniającą administrację do podejmowania kroków gospodarczych i dyplomatycznych, a także "posunięć tajnych" w celu zneutralizowania wysiłków czynionych przez Związek Sowiecki. Zaraz potem ambasada amerykańska w Warszawie - zauważa "Time" - najczęściej w kontenerach ze Szwecji i Danii oznakowanych, dla niepoznaki, jako ładunek przeznaczony dla celów przemysłowych lub handlowych. Rozładowywaniem kontenerów zajmowali się dokerzy współpracujący z "Solidarnością". "Time" podkreśla, że akcja pomocy dla "Solidarności" była przeprowadzona przy wybitnej współpracy rządu szwedzkiego oraz szwedzkich związków zawodowych. Ronald Reagan potwierdził w rozmowie z dziennikarzem "Time'a", że podczas rozmowy z Papieżem, jak powiedział, "oba uznaliśmy, iż w Jałcie zostały popełnione wielkie błędy, i coś należy z tym zrobić". "Odpowiednią bronią do realizacji tego zamierzenia była "Sol-

darność", ponieważ była ona organizacją ludzi pracy w Polsce". Bernstein stawia też tezę, że istniało coś w rodzaju umowy wyższych urzędników rządu amerykańskiego wyznania katolickiego dla poparcia podziemia w Polsce. Twierdzi, że nie bez znaczenia był fakt, że żona ówczesnego doradcy Reagana ds. bezpieczeństwa narodowego W. Clarka i żona przewodniczącego AFL-CIO Lane Kirklanda są Czeszkami. "Time" podaje także, że w pierwszych godzinach po ogłoszeniu stanu wojennego Reagan polecił, aby niezwłocznie przekazywać Papieżowi posiadane przez wywiad amerykański informacje o Polsce, włącznie z informacjami przekazywanymi CIA przez jednego z ówczesnych wiceministrów MON.

"Tajny spisek między Waszyngtonem a Watykanem jest bzdurą wyssaną z palca - powiedział Jan Nowak-Jeziorański, komentując artykuł "Time'a". Podczas swojej kadencji prezydenckiej Reagan miał dwa czy trzy spotkania z Papieżem i podczas nich przedstawił, co USA robią dla Polski. W tym czasie współpracowałem z organami rządowymi zajmującymi się pomocą dla "Solidarności". Miała ona charakter jawny, uchwalana była przez Kongres, a prowadzona głównie przez Narodowy Fundusz na rzecz Krzewienia Demokracji i związki zawodowe. Nie miała charakteru tajnej operacji. Wszystko z wyjątkiem metod przetrzymania i adresów odbiorców było publicznie znane". Informacji "Time'a" nie potwierdził także ówczesny doradca prezydenta Reagana ds. sowieckich Richard Pipes, który powiedział, że byłoby dziwne gdyby o "sojuszu" nie został poinformowany. Profesor Zbigniew Brzezinski, doradca prezydenta Cartera ds. bezpieczeństwa narodowego podkreślił, że w rozmowie z Bernsteinem wyraźnie powiedział mu, że nie było "żadnej świadomej, celowej, skoordynowanej współpracy między Ameryką a Watykanem. Natomiast oczywiście istniała zbieżność celów politycznych. I Waszyngtonowi, i Watykanowi zależało, aby Polska była niepodległa".

Romuald Szeremietiew w swoim mieszkaniu

ŚWIAT

ARMIA CZERWONA ROZMIENIONA NA DROBNE

W Mińsku odbyło się posiedzenie przywódców 11 republik ze Wspólnoty Niepodległych Państw. Było ono zdominowane przez kwestie polityki obrotowej. Ukraina, Azerbejdżan i Mołdawia zażądały podzielenia Armii Czerwonej między republiki. Pozostałe państwa członkowskie - wahały się przywódcy Białorusi i Uzbekistanu - opowiedziały się za zachowaniem zjednoczonej armii pod wspólnym dowództwem. Prezydent Ukrainy Krawczuk oświadczył, że wspólną armię może mieć jedynie wspólne państwo, a takiego nie ma. Krawczuk zażądał natychmiastowego podzielenia byłych sowieckich sił zbrojnych między republiki oraz domagał się, aby wszyscy żołnierze - obydwatele innych republik, którzy odbywają służbę wojskową na Ukrainie, opuścili tę republikę do 1 czerwca br. Krawczuk zgodził się jedynie na wspólne dowództwo kontrolujące arsenały byłego ZSSR. Prezydent Kazachstanu Nazarabajew wysunął kompromisową propozycję, która miała zapobiec niepowodzeniu spotkania. zaproponował on, by kraje, które tego pragną już obecnie przystąpiły do tworzenia własnych sił zbrojnych, ale by przedtem podpisały wielostronne porozumienie o nieagresji. Projekt Nazarabajewa upadł, gdyż sprzeciwiły mu się Ukraina, Mołdawia i Azerbejdżan. Przywódcy WNP postanowili spotkać się 20 marca w Kijowie, aby spróbować ponownie wypracowanie porozumienia w sprawach wojska. W trakcie spotkania w Mińsku sześć rosyjskich załóg lotniczych uprowadziło swe bombowce SU-24 z bazy lotniczej w pob-

liżu Starokonstantinowa i wylądowały w Białorusi, skąd następnie odleciały do Rosji. Lotnicy rosyjscy zabrali ze sobą sztandar jednostki, oświadczyli, iż opuścili Ukrainę, gdyż ich ojczyzną jest Rosja i nie chcieli złożyć przysięgi wierności wobec Ukrainy.

RZĄD JELCYN JEST PRZESTĘPCĄ

Rząd, który nie może wyżywić swego narodu, gdzie dzieci są głodne, a starzy ludzie muszą szukać pożywienia w śmietnikach - ten rząd jest przestępcą i powinien stanąć przed sądem - powiedział wiceprezydent Rosji Ruckoj w wywiadzie dla brytyjskiej telewizji, krytykując gabinet Jelcyna za całkowity brak wyników wynikający z dyktanda i wprowadzania reform zbyt szybko. Jelcyn wezwał Ruckoja, aby wyjaśnił stanowisko w przejrzystym napisanym dokumencie. Generał Ruckoj, cieszący się w Rosji opinią bohatera wojny w Afganistanie, jest uważany za konserwatystę i jedynego poważnego rywala Jelcyna w walce o urząd prezydenta. Zgodnie z konstytucją prezydent nie jest władny zwolnić swego zastępcy - dokonać może tego parlament.

BUSH PONOWNIE WALCZY O PREZYDENTURĘ

Prezydent USA Bush ogłosił, że wspólnie z wiceprezydentem Quaylem będzie zabiegał o nominację Partii Republikańskiej, by w wyborach listopadowych móc ponownie walczyć o prezydenturę. Do niedawna wydawało się, że Bush w cuglach uzyska nominację, a następnie wygra wybory. Od pewnego czasu jednak popularność Busha wynosząca w okresie wojny w Zatoce Perskiej ok. 90% utrzymuje się poniżej 50%. Obserwatorzy upatrują gwałtowny spadek popularności Busha w fakcie powstania w społeczeństwie amerykańskim opinii, że kosztem polityki zagranicznej zaniedbał on sprawy wewnętrzne - zwłaszcza gospodar-

ŻOŁNIERZE Z 31 KRAJÓW POJADĄ DO JUGOSŁAWII

W ONZ odbyło się posiedzenie delegatów 31 państw, które zgłosiły gotowość wysłania swych oddziałów do Jugosławii. Wśród państw tych są m.in. Polska, Czecho-Słowacja i Rosja oraz Wielka Brytania, Australia i Kanada. Posiedzenie miało charakter zamknięty. Według źródeł w ONZ ustalono, że na 13 tys. żołnierzy, którzy mają wyjechać do Jugosławii, złoży się 12 batalionów piechoty, batalion wsparcia logistycznego, grupa 500 policjantów, pluton żandarmerii wojskowej i 100 obserwatorów. W siedzibie ONZ panuje przekonanie o konieczności podejmowania szybkich decyzji i bezwzględnego wcielania ich w życie, by siły pokojowe ONZ znalazły się w Jugosławii w momencie osłabienia starć w trwającej tam wojnie domowej. Gwałtowny wybuch walk jest możliwy w każdej chwili - podkreśla się w ONZ - a taki obrót wydarzeń wykluczyłby wysłanie "niebieskich беретów". Zadaniem żołnierzy ONZ ma być bowiem utrzymanie pokoju, nie zaś jego zaprowadzenie.

SERBIA I CZARNOGÓRA TWORZĄ NOWĄ JUGOSŁAWIĘ

Serbia i Czarnogóra zdecydowały się utworzyć nową Jugosławię. Decyzję taką podjęli prezydenci Serbii - Milosević i Czarnogóry - Bulatović. Udziału w tworzeniu nowej Jugosławii odmówiły władze Bośni i Hercegowiny oraz Macedonii. Belgrad odwołał prezydenta mniejszości serbskiej w Chorwacji Babić z stanowiska. Według Belgradu została w ten sposób usunięta ostatnia przeszkoda uniemożliwiająca przybycie do Jugosławii oddziałów pokojowych ONZ. Babić oświadczył, że w sytuacji Krajiny niczego ona nie zmienia, dodając, że Krajina nie będzie się przeciwstawiała decyzji Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie wysłania sił pokojowych do Jugosławii.

WATYKAN ZAPRZECZA WSPIERANIU HITLEROWCÓW

Watykan ostro zdementował

oskarżenia o udzielanie hitlerowskiemu przestępcom tuż po II wojnie światowej pomocy w emigracji do Ameryki Południowej. "Sugestia, jakoby stolica apostolska pomagała zbrodniarzom wojennym, jest historycznym fałszerstwem" - stwierdza oświadczenie Watykanu. "Jaki interes Watykan mógłby mieć w pomocy nazistom, którzy we własnym kraju tępilli wiarę i prześladowali Kościół?". Rzecznik prasowy Stolicy Apostolskiej podkreślił, że Watykan udzielił pomocy tysiącom Żydów w czasie II wojny światowej. W ubiegłym tygodniu argentyński minister spraw wewnętrznych Manzano powiedział, że większość hitlerowców przyjechała do jego kraju, używając dokumentów wystawionych przez Czerwony Krzyż i Watykan. Centrum ścigania zbrodni hitlerowskich Wiesenthala uważa, że Watykan był bardzo popularnym etapem ucieczki faszystów. Przedstawiciel Wiesenthala w Waszyngtonie Hier oświadczył, że z paszportem Czerwonego Krzyża wystawionym za poręczeniem Watykanu, przyjechał do Argentyny osławiony lekarz z Oświęcimia Mengele. Sam Wiesenthal powiedział, że nazisci mieli wielu protektorów w Watykanie, którzy przedstawiali ich jako uchodźców z prawem azylu. W swym oświadczeniu Watykan przyznał, że w powojennej zawierusze, kiedy tak łatwo było o nową tożsamość, również faszyci mogli przypadkiem otrzymać humanitarną pomoc Kościoła.

380 MLN WOLNYCH NABYWCÓW - TO JEST RYNEK

Przedstawiciele EWG i Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu uzgodnili w Brukseli szczegóły umowy o powstaniu największej na świecie strefy wolnego handlu - Europejskiej Przestrzeni Gospodarczej, rozciągającej się na obszarze zamieszkanym przez 380 mln ludzi, od Finlandii do Hiszpanii. Umowa ma wejść w życie 1 stycznia 1993 roku, równocześnie ze zniesieniem ostatnich barier ekonomicznych EWG.

ŚWIAT

GENERALOWIE SOWIECCY HANDLARZAMI

Dziennik "Młoda Fronta Dnes" podał, że na terenie Czecho-Słowacji dokonuje się wiele transakcji sprzedaży broni produkcji byłego ZSSR, w których w charakterze sprzedawców występują wysocy oficerowie Armii Czerwonej. Można przez nich nabyć każdą ilość broni podręcznej oraz także armaty, czołgi, wyrzutnie pocisków raketowych, a nawet nowoczesne samoloty MiG-29. Towar na ogół dostarczany jest wprost z dawnego Związku Sowieckiego do nabywcy w dowolnym kraju.

ZDRAJCY CZECHO-SŁOWACJI UNIKNĘLI KARY

MSW w Czechosłowacji zakończyło postępowanie przeciwko grupie czołowych polityków czecho-słowackich z roku 1968. Akt oskarżenia zarzucił im, że w dniach 20-22 sierpnia 1968 r. będąc w kontakcie z przedstawicielem obcego kraju usiłowali utworzyć tzw. rząd robotniczo-chłopski. Urząd śledczy MSW stwierdził, iż z uwagi na przedawnienie sprawy odkłada ją ad acta. Wśród oskarżonych o zdradę ojczyzny są również działacze komunistyczni, którzy już nie żyją, a także przedstawiciele innych państw, mający związek z agresją roku 1968. Inna decyzja - jak stwierdziło MSW - mogłaby wchodzić w rachubę, gdyby udało się ustalić czy istniał pisany dokument, w którym niektórzy działacze wezwali obce wojska, aby pospieszyły z "bratnią pomocą". Jak na razie dokumentu takiego w archiwach Moskwy znaleźć się nie udało.

UWOLNIENIE TRZECH KSIĘŻY W CHRL

Pod presją zagranicznej opinii publicznej władze chińskie zwolniły trzech duchownych katolickich - 74-letniego biskupa Jamesa Ohiguan-ga i dwóch księży, aresztowanych w lipcu 1990 roku za przejawianie lojalności wobec Watykanu. Duchowni zostali uwolnieni wraz z sześcioma osobami świeckimi za uczestnictwo w dyspucie religijnej, poświęconej roli Kościoła i chrześcijaństwa.

ZMOWA MILCZENIA WOKÓŁ ŚMIERCI KENNEDY'EGO TRWA

Przedstawiciele Federalnego Biura Śledczego oraz Centralnej Agencji Wywiadowczej oświadczyli, że ani CIA ani FBI nie ujawnią dokumentów dotyczących zabójstwa prezydenta USA Kennedy'ego. Przypomnieli oni, że zgodnie z decyzją Kongresu z wielu dokumentów parafa "tajne" może być usunięta dopiero w 2029 roku. Kongresmen Stokes przedłożył niedawno projekt ustawy przewidującej przyspieszenie terminu udostępnienia tajnych dokumentów. Przypuszcza się, że inicjatywa ta związana jest prawdopodobnie z wejściem na ekrany filmu Olivera Stone'a "JFK", z którego treści wynika, że w zabójstwo prezydenta Kennedy'ego w 1963 r. zamieszane były osobistości z rządu amerykańskiego.

BAKEROWI POKAZANO CZELABIŃSK-70

Amerykański sekretarz stanu odbył podróż po republikach WNP. Rozmawiano głównie o nawiązaniu możliwie szybko stosunków dyplomatycznych oraz o problemach bezpieczeństwa. Podczas rozmów w Duszanbe prezydent Nabiljew zaprzeczył pogłoskom, jakoby Tadżykistan sprzedawał uran innym krajom muzułmańskim. Będąc na Uralu Baker odwiedził dotychczas utajnione miasto Czelabińsk-70, ośrodek badań nuklearnych i produkcji broni nuklearnej. Podczas spotkania z pracującymi tam naukowcami Baker oświadczył, że Amerykanie chcą z nimi współpracować w niszczeniu tej broni oraz chcą im pomóc w wykorzystaniu ich zdolności i wykształcenia do celów pokojowych. Amerykański sekretarz stanu spotkał się z bardzo serdecznym przyjęciem całego personelu. W drodze powrotnej Baker spotkał się w Moskwie z prezydentem Jelcynem, który przedstawił trudności związane z wprowadzaniem gospodarki rynkowej w Rosji oraz rozbieżności w łonie WNP co do przyszłości Armii Czerwonej. Przedyskutowano także problemy redukcji strategicznych broni ofensywnych, koncepcji utworzenia

globalnego systemu bezpieczeństwa, a także kwestii nierozprzestrzeniania technologii nuklearnych oraz omówiono zagadnienie amerykańskiej pomocy gospodarczej dla Rosji. Po rozmowie Jelcyń ujawnił, że zwrócił się do Waszyngtonu z prośbą o przyznanie dodatkowych 600 mln dol. na zakup zboża.

**W KOREI KOMUNISTYCZNEJ
NIC SIĘ NIE ZMIENIŁO**

"Drogi Towarzysz Kim Jong Il jest Wielkim Wodzem, który gloryfikuje socjalizm w naszym stylu pod sztandarem idei juche" - podała północnokoreańska agencja prasowa KCNA. Po raz pierwszy nazwano 50-letniego syna prezydenta Kim Ir Sena tytułem, który do tej pory przysługiwał wyłącznie ojcu. Jak twierdzą eksperci, jest to widoczna oznaka mającego nastąpić w najbliższym czasie przekazania władzy w KRLD.

ŚMIERĆ ZA ŚMIERĆ

Trzech żołnierzy izraelskich zostało zabitych przez palestyńską bojówkę Organizacji Czarnych Panter. Bojówka wdara się do namiotu, w którym spali dwaj 40-letni rekruci, przybyli ostatnio z Rosji oraz dowodzący nimi 20-letni kapral. Wszyscy trzej zostali zamordowani przy użyciu skłekiery, widel i kuchennych noży. W odwecie lotnictwo izraelskie ostrzelało obozy Palestyńczyków w południowym Libanie, a także przeprowadziło udany zamach na szefa proirańskiej Partii Boga - największego ugrupowania terrorystycznego w Libanie. Luksusowy mercedes szejka Abbasa Mussawiego został trafiony rakietą. Mussawi zginął wraz z żoną i dziećmi. Po tych wydarzeniach na pograniczu izraelsko-libańskim panuje ogromne napięcie. W wypowiedziach obydwu stron wystąpił motyw zemsty. Organizacja Czarnych Panter wydała oświadczenie, w którym podkreśliła, że nie będzie płakać, gdyż będzie się mścił. Izraelski minister obrony Mosze Arens powiedział w Jerozolimie: "Mussawi miał ręce splamione krwią żydowską, a akcja przeciwko niemu została z góry przygotowana. Była

ona ciosem dla Partii Boga, a zarazem ostrzeżeniem dla innych organizacji. Rachunek, który otwarły one wobec Izraela, zostanie przez nas zamknięty".

**NIEMCY CHCĄ DO NIEMIEC
BĄDŹ DO ARGENTYNY**

Mniejszość niemiecka w byłym ZSSR wyraziła wolę osiedlenia się w kraju ojczystym bądź np. w Argentynie. Prezydent Argentyny Menem zaproponował w Strasburgu, że Argentyna jest gotowa przyjąć 300 tys. emigrantów z krajów Europy Wschodniej. Mniejszość niemiecka w byłym ZSSR utrzymuje, że skoro Niemcy nie będą mogli jak dawniej zamieszkać nad Wolgą, a władze Niemiec nie są w stanie przyjąć tak wielkiej liczby osób pragnących się tam osiedlić - chętnie wyjedzie na stałe do Argentyny. Prezydent Jelcyń zapewnił ponownie kanclerza RFN Kohla, że nie zrezygnował z zamiaru utworzenia republiki nadwołżańskiej, w której mogłyby osiedlić się osoby pochodzenia niemieckiego.

Nagrodę "World Press Photo" za rok 1991 przyznano Davidowi Turnley'owi za fotografię zatytułowaną "Opłakiwanie przyjaciela poległego w Zatoce Perskiej". Przedstawia ono amerykańskiego sierżanta Kena Kozakiewicza dowiadującego się o śmierci przyjaciela poległego pod ostrzałem sojuszników w ostatnim dniu wojny w Zatoce Perskiej. Fotografję zrobiono na pokładzie helikoptera uczestniczącego w akcji ewakuacyjnej. Do konkursu zgłoszono ponad 17 tys. zdjęć wykonanych przez 1606 fotoreporterów.

**SZARIAT
W PRAWIE BANKOWYM**

Najwyższy religijny trybunał Pakistanu zażądał, by władze kraju zlikwidowały dotychczasowy "zachodni" system bankowy i wprowadziły nowy oparty na zasadach prawa kanonicznego - szariat. Decyzja w praktyce oznaczałaby likwidację systemu bankowego, opartego na uzyskiwaniu odsetek od udzielanych kredytów i depozytów bankowych. Zdaniem trybunału, pobieranie odsetek jest jednoznaczne z lichwą, zakazaną przez Koran.

**KRÓL SZWECJI UPOMINA SIĘ
O SWOJE**

Król Szwecji, Karol XVI Gustaw, wystąpił wraz z innymi członkami swej rodziny o zwrot wielkiej posiadłości ziemskiej we wschodnich Niemczech, skonfiskowanej po wojnie przez sowieckie władze okupacyjne. Posiadłość Schmalalden, składająca się z zamku oraz 20 tys. ha ziemi i lasów, należała do arystokratycznego rodu Coburgów, z którego wywodzi się król Karol Gustaw. Wartość dóbr szacowana jest na kilkadziesiąt milionów marek.

ZNIKAJĄCY DAR

Od 27 stycznia trwa most powietrzny pomocy Kanady dla byłego ZSSR. Przekazano 180 ton lekarstw i materiałów medycznych z programu 6-milionowej pomocy Kanadyjskiego Czerwonego Krzyża. W zeszłym tygodniu rozniosła się pogłoska, że część zachodnich transportów żywności i lekarstw zniknęła na przepastnych stepach imperium, by znaleźć się na czarnym rynku. Podobno lokalne władze nie zdążyły się przygotować na dary spadające z nieba.

Przedstawiciel Kanadyjskiego Czerwonego Krzyża John Bullick powiedział, że zrobił wszystko, by dary kanadyjskie trafiły we właściwe ręce. W sprawę kontroli dostaw zaangażowała się również Salvation Army.

AKAJEW W KANADZIE

Prezydent Kirgistanu (dawniej Kirgiskiej Republiki ZSSR) Askar Akajew zawitał do Kanady. Celem wizyty jest stworzenie politycznych i gospodarczych kontaktów oraz uzyskania pomocy w postaci informacji technologicznej i biznesowej, a także stworzenie dla położonego w centralnej Azji kraju sprzyjającego klimatu inwestycyjnego.

Akajew liczy, że Kanada będzie wspierać finansowo biznesmenów, którzy zechcą zainwestować w jego kraju. Kanada uznała Kirgistan; 4-milionowy kraj graniczący z Chinami, otwierając stosunki dyplomatyczne. Prezydent spotkał się z premierem Kanady Brianem Mulroneym, ministrem handlu zagranicznego Michaeliem Wilsonem i mi-

nistrem spraw zagranicznych Barbarą McDougall.

**KRAINA
CZARNYCH STÓP**

Indianie Szczepu Cree odgrażają się, że jeśli Quebec przegłosuje separację od Kanady mają prawo odebrać swoje ziemie i stworzyć niezależny okręg administracyjny. Odejscie Quebecu od Kanady oznacza dla Indian zerwanie umowy z koroną brytyjską zapewniającą Indianom ochronę w miejsce prawa do korzystania z bogactw naturalnych i ziemi. Przywódca Szczepu Cree (Czarne Stopy) Ted Moses powiedział prasie, że separacja Quebecu stwarza unikalną historyczną szansę stworzenia indiańskiego terytorium samorządowego na terenie Quebec. Indianie zamierzają również wnieść swe żądanie do Komisji Praw Człowieka ONZ. Referendum w prowincji odbędzie się zgodnie z ustawą 150 parlamentu w dniu 26 października 92 r. Przywódca Indian Kanadyjskich Ovide Mercredi (Assembly of First Nations) domaga się, by projekcie konstytucji kanadyjskiej były zaznaczone prawa ludności rdzennej.

**CZY KANADA
SIĘ PODNIESIE**

"Kanadyjczycy utracili kompletnie szacunek i zaufanie do swych politycznych instytucji". "Wszystko co rząd dotąd zrobił nie zadziałało" - powiedział Chretien, przywódca Liberalów wzywając rząd do rozpisanie przed upływem kadencji wyborów powszechnych. Chretien krytykuje rząd Mulroneya, że nie zdołał zatrzymać pogłębiającej się recesji, która trwa już drugi rok, oraz że nadmiernie przejął się rządowym deficytem.

Rząd kanadyjski planuje na przyszły tydzień przedstawienie nowego projektu budżetowego uwzględniającego walkę z recesją.

**ROŚNIE EMIGRACJA,
MALEJĄ USŁUGI**

Coraz więcej imigrantów przybywa do Ontario przy coraz bardziej kurczących się środkach na ich adaptację do społeczeństwa kanadyjskiego. Ontario Council of Agencies Serving Immigrants ujawniła, że liczba klas języka angielskiego w latach 89-90 skurczyła się o 36 procent. Pieniądze na pomoc agencyjną imigrantom spadła o 15 procent ze \$117 dolarów na osobę na \$99. Obejmuje to nie tylko prowadzenie bezpłatnych kursów języka angielskiego, ale także sesji informacyjnych, poradnictwa i tzw. biur pomocy. Obecnie na kurs angielskiego czeka się w Kanadzie przeciętnie ponad 3 miesiące. Jest to zrozumiemiale, jeśli rocznie agencje obsługują np. w Toronto ok. 4 tysiące osób w porównaniu z ok. 2 tys. przed 3 laty. Pieniądzy brakuje, mimo iż rząd zwiększył fundusze o 20%.

**UCHODŹCA W KOLEJCE
DO KOMPUTERA**

Wiele się ostatnio mówi o tzw. "refugee backlog", czyli wciąż czekających na rozwiązanie swych spraw uchodźcach. "Toronto Sun" odkryła, że głównym powodem, dla którego liczba załatwionych spraw maleje w ślimacznym tempie jest kilkumiesięczny okres sprawdzania przeszłości kryminalnej kandydatów na Kanadyjczyków w RCMP. Obecnie około 20 tysięcy teczek imigracyjnych uchodźców czeka na wprowadzenie danych do policyjnego komputera. Polaków oczekujących na azyl od kilku lat jest kilkuset.

Ostatnio bardzo wielu z nich otrzymało odmowne odpowiedzi. Według rzecznika imigracyjnego biura nie wiąże się to z odkryciem kryminalnej przeszłości większości kandydatów, lecz ze zmieniłą sytuacją w Polsce.

DUTKIEWICZ W "SUNIE"

W tydzień po ECHU "Toronto Sun" opublikował wywiad z Marzeną Dutkiewicz.

KANADYJKA WYGRYWA ZJAZD

Autorką jak na razie największej sensacji igrzysk w Albertville została Kanadyjka Kerrin Lee-Gartner, wygrywając zjazd kobiet. Po raz pierwszy w historii igrzysk olimpijskich w zjeździe kobiet złoty medal przypadł zawodnicze z oceanu. Ale Lee-Gartner zyskała miłośników nie tylko dlatego. Nigdy dotąd nie wygrała chociażby raz w Pucharze Świata i wydawało się, że o mistrzostwie olimpijskim może tylko śnić. Tak też zresztą było. Rok temu Kanadyjka miała sen, jak się okazało proroczy, z którego zapamiętała tylko głos mówiący: "złoty medal". 7 miesięcy w ubiegłorocznych mistrzostwach świata zdawałoby się jednak wskazywać, że te słowa nie były skierowane do 26-letniej Kerrin. W Meribel Kanadyjka nie myślała też o tym śnie, lecz jak zawsze przed startem walczyła z żądaniem podchodzącym jej do gardła. Kerrin Lee-Gartner po raz pierwszy w życiu postanowiła zostać mistrzynią świata w wieku... 10 lat. Z tym pragnieniem żyła do teraz. Ken Read, wybitny przed laty zjazdowiec kanadyjski, tak powiedział o stanie ducha Kerrin: "Ona przyjechała do Albertville z jedną myślą: wygrać ten zjazd i wygrała!". Trzymali za nią kciuki rodzice (matka - pielęgniarzka, ojciec - inżynier), trzy siostry i kilkuletni brat. Nie trzeba nawet wspominać, że najmocniej ścisnął palce Max Gartner - mąż Kerrin, były piłkarz pierwszoligowy w Innsbrucku, trener zespołów kanadyjskich. Często powtarzał małżonce: "Wszystko albo nic. Jeśli chcesz wskoczyć na podium, musisz podjąć maksymalne ryzyko". Kiedy mu żona powiedziała, że ten złoty medal mógłby podsumować całą jej karierę, małżonek wyszeptał: "Nie myśl o tym w tak młodym wieku". Pierwsze gratulacje z kraju otrzymała Lee-Gartner od mistrzyni olimpijskiej w slalomie z Grenoble, Nancy Green, jej pierwszej nauczycielki narciarstwa. Życzenia i gratulacje przekazał Kerrin premier Mulroney. Lee-Gartner zdobyła dla Kanady pierwszy złoty medal na igrzyskach w Albertville. Ten niespodziewany medal i to z najlepszego kruszcu "ukorzył" ból Kanadyjczyków spowodowany dopiero szóstym miejscem faworyta Kurta Browninga w konkurencji solistów w łyżwiarstwie figurowym.

TADEUSZ PRUSS
FAXEM Z VANCOUVER

A DLACZEGO NIE REFERENDUM?

DIAL-A-DEMO. Demo - wcale nie jak demokracja. Demo - jak demonstracja. Usługa nieco młodsza niż ruchy peaceników, feministek, i tych o odmiennych orientacjach seksualnych. Usługa ekskluzywna, bo dostępna w Kanadzie tylko w metropoliach i wyłącznie dla koneserów. Dla wielbicieli wszystkiego, co na lewo od środka.

Jesteś za przerywaniem ciąży, przeciw noszeniu futer, za obroną szczurów laboratoryjnych, przeciw dyskryminacji homoseksualnych małżeństw czy za nową Kartą Społeczną w nowej Konstytucji kanadyjskiej? Wykręć dial-a-demo. Numer, za którym ukrywa się sieć zawodowych entuzjastów. Którzy to, gdy uprzedzeni kilka godzin wcześniej, przybiegną na każdą akcję z lewicowym posmakiem. Demonstrację, listopisanie do gazet, oburzone telefony, bojkot czego trzeba, zapelnienie sali sądowej czy wygwizdanie polityka. Podaj im tylko czas i miejsce protestu. Bierzesz jednak na siebie ryzyko indywidualnych gaf. Niedawno w Toronto na protest przeciwko polowaniu na fokę przyszła niewiasta w butach z foczej skóry. Zapomniano jej powiedzieć przeciw czemu ma protestować.

W tym tygodniu byłem i ja, pomimo oporów moralnych i ideologicznych, w nastroju skorzystania z usług dial-a-demo. Chciałem zorganizować głośną i fotogeniczną, a raczej telegeniczną demonstrację. Przeciwno niebezpieczeństwu, które nie tylko śmiertelnie zagraża istnieniu Kanady, ale i funkcjonowaniu

człowieka jako bytu społecznego. Zagraża bardziej niż Quebec czy Indianie, i to razem wzięci. Ogarnięty misjonarskim żarem (jeśli Czytelnicy ECHA jeszcze pamiętają, moja poprzednia misja, ta w poszukiwaniu rasizmu w Partii Reform, uwięzioną została fiaskiem, potrzebowałem więc nowej, jak kania dżdżu), zadzwoniłem. Bezskutecznie. Telefon wciąż zajęty.

Uświadomiłem sobie - tak, muszą być niesamowicie zajęci. Notowania Manninga rosną w każdej prawie prowincji (minus czterech prezydentów okręgów wyborczych, wywiezionych na taczkach w Manitobie). Mulroney coraz sprawniej odmawia pójścia na śmietnik historii. Biali mężczyźni podnoszą, nie śmiało, ale zawsze, głowę i zakładają koła ofiar przemocy fizycznej, podążając gęsłogo za pionierskimi w tym względzie kobietami. Seksuologowie, dietetycy i lekarze namawiają do wstrzemięźliwości.

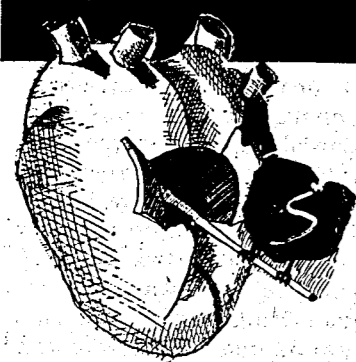
Tyle powodów do zorganizowanego protestu z lewa. Nie mam więc żadnych szans. Numer musi być zajęty co najmniej do końca stulecia. A tak na marginesie, to każdy student medycyny wie, że organ używany kwitnie, a nieużywany więdnie. Lewica będzie więc rosła, a prawica degenerowała się aż do... "postępowej" protezy.

Pozostaje mi więc tylko wołanie na puszczy. A ponieważ większość tych pachnących żywicą anektowana jest przez Indian za błogoślawieństwem ministerialnym, schro-

nić się musiałem do ECHA. Do czasu. Zanim absurd stanie się rzeczywistością w drodze biernego przyzwolenia obywateli. Całkiem jak z "Wesela" Wyspiańskiego...

A tu tymczasem 8 lutego, czytamy na stronie czwartej narodowego dziennika Kanady, że liberalny poseł do parlamentu federalnego, Joseph Volpe, wyraził w tymże Panteonie ubolewanie. Z jakiego to powodu? Z powodu poglądów swoich wyborców. Że ci, w torontońskim okręgu Eglington-Lawrence osmielają się mieć na temat problemu konstytucyjnego poglądy politycznie nieprawidłowe. "Niestety większość uważa, że koncepcja kraju wymaga monolityczności i homogeniczności" (a nie wielokulturowości, przyp. T.P.), użala się nasz poseł, dodając dla uciechy gawiedzi dziennikarskiej w Parlamencie stwierdzenie, które przejdzie do historii. Jeśli kraj ten historię mieć jeszcze będzie jako Kanada. I Volpe znalazł, uważajcie tylko Państwo, wspaniałe remedium. Postanowił więc on "OWE NIESZCZĘSNE POGŁĄDY" (sic!) swoich wyborców po prostu zignorować. Ponieważ posłowie działają w imię interesu najwyższego. Amen. Im zresztą tylko znano. Nie dla maluczkich te wyżyny.

Nie dosyć w tym. Podczas tej samej debaty parlamentarnej, kolejny poseł liberalny Lyle Vanclief oświadczył, że większość jego wyborców w ontaryjskim okręgu Prince Edward-Hastings sprzeciwia się uznaniu Quebecu jako odrębnego społeczeństwa. I od razu, aby uniknąć niedomówień i złej prasy, dodał,

POLSKA

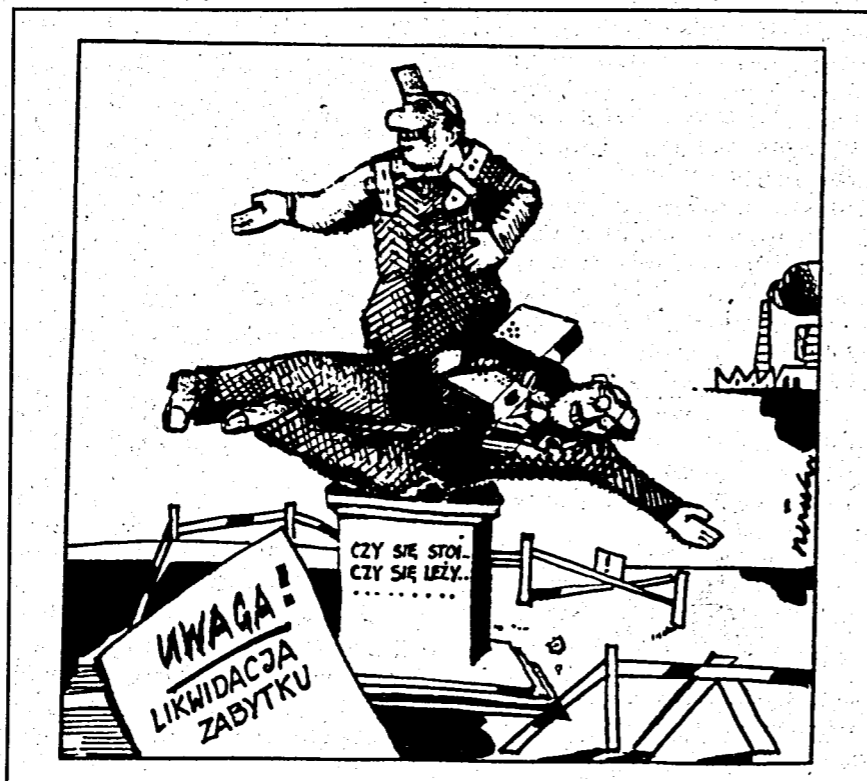
POLITYKA

Zatrzymać recesję

Rząd przesłał do Sejmu ostateczny projekt "Założeń polityki społeczno-gospodarczej na 1992 rok". Dokument będzie podstawą do przyjęcia ustawy budżetowej na 1992 r. Premier Olszewski odbył konferencję prasową, na której odpowiadał na pytania dotyczące projektu. Towarzyszący premierowi szef Centralnego Urzędu Planowania Jerzy Eysymontt przyznał, że były różnice zdań między członkami rządu i projekt musiał być przyjęty w drodze kompromisu. Nie ukrywał, że decyzję podjęto z poczuciem ryzyka. Projekt "Założeń" jest oparty na istotnych korektach dotychczasowej polityki, ale utrzymuje zasadniczą linię - oświadczył premier. Dodął, że zmiany będą wprowadzane bardzo ostrożnie, bo pole manewru dla rządu jest bardzo wąskie. Nie sprawdziło się, zdaniem premiera, twierdzenie, że żywiołowo działający mechanizm rynkowy oczyści gospodarkę "z pozostałości systemu totalitarnego". Pole manewru jest niewielkie bo zaszłości determinują zakres prac. Jednakże podstawowym założeniem programu rządowego jest przełamanie inflacji. Premier odmówił skomentowania dymisji min. finansów Karola Lutkowskiego, który w komunikacie dla prasy oświadczył, że przyczyną była "narastająca świadomość istotnej różnicy w zapatrywaniach na priorytety i sposób realizacji strategii społeczno-gospodarczej pomiędzy nim, a gronem miarodajnych osobistości życia gospodarczego i politycznego kraju". Premier powiedział, że dymi-

sjl tej jeszcze nie przyjął, podobnie jak trzech innych dymisji w Ministerstwie Finansów. Pytany o renowację układu z Międzynarodowym Funduszem Walutowym, premier zaznaczył, że kierunek zmian w polityce gospodarczej jest akceptowany przez władze Funduszu. Jednakże wielkości zawarte w Liście Intencyjnym z ub.r. nie potwierdziły się w rzeczywistości i MFW musi się do tego ustosunkować. Minister Eysymontt podkreślił, że konieczny jest wzrost inwestycji - jako warunek przełamania recesji, ale oznacza to w najlepszym przypadku utrzymanie konsumpcji na obecnym poziomie. Dodął, że w najbliższych trzech latach nie widzi możliwości jej wzrostu. Podkreślił, że od trzech lat inwestycje spadają. Dodął, że towary zagraniczne zalewają rynek. Trudno zamykać granice. Trzeba więcej eksportować. Jednakże wspieranie tego kierunku - preferencje, ulgi - nie będzie w tym roku znaczące z powodu napięcia w budżecie. Stwierdził też, że nadal będzie się utrzymywać niekorzystna dla sfery budżetowej relacja pomiędzy jej placami a placami

sfery materialnej, ale jest to konieczne. Dodął, że musi się znaleźć sposób ograniczenia wydatków z budżetu na świadczenia społeczne, oświatę i służbę zdrowia, bo państwo może gwarantować wydatki z budżetu tylko w granicach swoich możliwości. Ze względu na deficyt istnieje małe pole manewru w kwestii zmniejszenia podatków. Idea jest taka, aby zmniejszać podatki bezpośrednio (od dochodów), które biją w producentów, a zwiększać pośrednio. Niebawem należy się spodziewać ostrego wzrostu podatku od dóbr luksusowych. Przewidziane jest łagodzenie popiwku. W miarę zmniejszania deficytu stopa opodatkowania powinna maleć, co ożywczo powinno wpłynąć na gospodarkę. W zakresie ochrony socjalnej rząd chce skoncentrować działania w regionach, gdzie stopa bezrobocia wynosi 20% i więcej. Podejmuje się prace nad zmianą systemu finansowania rent i emerytur, służby zdrowia i oświaty w tym kierunku, by ograniczyć wydatki z budżetu. Jeśli idzie o wzrost gospodarczy to rząd przewiduje na rok bieżący wzrost zerowy, a w latach

POLSKA

1993-94 - 2-2,5% przy bezrobociu równym dzisiejszemu i jednocyfrowej inflacji. W tym roku przewiduje się deficyt budżetowy w wysokości ok. 5% produktu krajowego (za poziom "bezpiecznego deficytu" wielu ekonomistów uważa próg 3%). Rząd widzi możliwość sfinansowania wydatków budżetowych na poziomie 370-390 bln zł. To o ponad 100 bln zł mniej niż wynika z zsumowania potrzeb resortów. Co kwartał, począwszy od 1 kwietnia br. rosnąć będą ceny: nośników energii, leków gotowych, czynszów, taryf PKP i PKS oraz abonamentów RTV. Podwyżki zależą będą od wzrostu cen konsumpcyjnych w poprzednim kwartale. W br. utrzymany zostanie mechanizm pełzającego kursu złotego, ustalany w relacji do kursu podstawowych walut. Rząd zadeklarował rozwiązanie problemu reprivatyzacji. Generalną formułą będzie odszkodowanie w bonach kapitałowych, a w sporadycznych jedynie w wypadkach będzie miał miejsce zwrot w naturze.

Premier nie upoważniał Kaczyńskich

Premier Olszewski potwierdził, że odbył rozmowy z Jarosławem i Lechem Kaczyńskimi na temat poszerzenia politycznej bazy dla rządu. Zaprzeczył jednak stanowczo, jakoby dawał braciom Kaczyńskim jakiegokolwiek upoważnienie do prowadzenia oficjalnych rokowań w sprawie konkretnych stanowisk rządowych. Premier stwierdził, że oświadczenie, jakie w sprawie rozmów koalicyjnych wydał rzecznik rządu, było z nim konsultowane i posiada jego aprobatę. Wcześniej rzecznik Gugulski zaprzeczył informacji podanej przez Kaczyńskich, że prowadzą rozmowy nad rekonstrukcją rządu z upoważnienia premiera.

Lech Kaczyński szefem NIK

W wyborach sejmowych na prezesa NIK zwyciężył Lech Kaczyński. Kandydowali: Zbigniew Romaszewski, Andrzej Ostoja-Owsiński; Piotr

Kownacki. Kaczyński uzyskał wymaganą większość głosów połowy posłów w czwartej turze głosowania. Musi go jeszcze zaakceptować Senat. NIK jest organem kontrolnym najwyższej instancji. Jednym z najpoważniejszych narzędzi dozoru reformy gospodarki. Ostatnim prezesem NIK był dr Walerian Pańków, który zginął w wypadku samochodowym. Według komunikatu ze śledztwa opublikowanego w ostatnim tygodniu, śmierć prezesa była spowodowana "nieostrożnością kierowcy".

Czy dojdzie do ujawnienia konfidentów?

W Biurze Archiwum i Ewidencji Urzędu Ochrony Państwa przechowywane są tajne dokumenty operacyjne polskich służb wywiadowczych UB, SB, wywiadu wojskowego itp. sięgające 1944 roku. Znajdują się też tam teczki tajnych współpracowników SB w kraju i za granicą. Można śmiało wnioskować, że również i tych, którzy współpracowali ze służbami specjalnymi na terenie Kanady.

Obecny szef UOP Piotr Naimski zwolnił w ub. tygodniu dyrektora Biura Archiwum i Ewidencji UOP. Zwolniono też kilku pracowników resortu. Do dymisji podał się Henryk Majewski, zastępca szefa UOP.

Szefem Archiwum został były dyr. archiwum MSW Antoni Zieliński, którego zwolniono z MSW za to, że domagał się przeniesienia ściśle tajnych teczek z UOP do bardziej otwartego archiwum MSW.

W Warszawie spekuluje się, że przesunięcia personalne mają na celu ujawnienie części tajnej dokumentacji. Są w Polsce wciąż wpływy siły nie zainteresowane takim posunięciem.

Jednomysłność wobec łapówkarstwa

180 posłów poparło podpisane uchwały sejmowej domagającej się zdecydowanego przeciwdziałania korupcji i łapówkarstwu. Uchwała zobowiązuje premiera do przedłoże-

nia do końca I kwartału br. szczegółowej analizy przyczyn patologicznych zjawisk w gospodarce oraz działań mających na celu odzyskanie należności Skarbu Państwa i ustalenie odpowiedzialności pracowników administracji państwowej, którzy przyczynili się do powstania nadużyć. Radę Ministrów zobowiązano do przygotowania pakietów ustaw zapobiegających nadużyciom.

I po strajku

W ub. środę w stolicy wojsko przerwało nielegalny strajk kierowców warszawskich karetek pogotowia. Strajk rozpoczął się 12 lutego o 6 rano. 40 karetek nie odpowiedziało na wezwanie. Kierowcy, których nie firmował związek zawodowy zażądali podwyżki płac do średniej krajowej. Wojsko wkroczyło do akcji na wniosek wojewody po południu. Sprowadzono dwudziestu żołnierzy-kierowców. 29 kierowców otrzymało wymówienia za naruszenie obowiązków służbowych.

Po przetargach wojewoda postanowił cofnąć wypowiedzenia, ale kierowcy nie dostali wymuszonej strajkiem podwyżki płac.

Jedzie pociąg czy nie?

Kto wybiera się do Polski na 19 lutego i chce podróżować pociągami niech weźmie pod uwagę możliwość w tym dniu strajku kolejarzy. Strajk ma trwać 2 godziny między 8 - 10 rano i otrzymał już zgodę "Solidarności". Kolejarze protestują przeciw dodatkowym zwolnieniom i brakiem podwyżek płac. Do strajku może jeszcze nie dojść. Nie zdążymy uprzedzić. W tym dniu wychodzimy.

Afery

Aresztowano dyrektora departamentu rozliczeń PKOSA Jerzego F. za pomoc w udzieleniu 12 mln dolarów kredytu inwestycyjnego pokrytego sfałszowanymi gwarancjami czekowymi i przesyłki wrocławskiej spółdzielni ASPRO oraz Stanisławowi K. i jego hurtowni w Bielawie oraz kilku innym firmom. Dyrektor miał czerpać korzyści materialne z nie-

rzetelnych operacji. Pożyczkobiorcy zniknęli za granicą. Część pieniędzy odzyskano. Brak około 3 milionów dolarów.

Inspektorzy na tropie dzikich budowli

Ministerstwo budownictwa planuje wprowadzenie inspektoratu budowlanego, tropiącego nielegalne budowy i remonty. Inspektorzy mają pracować na zasadzie marży od złapanego. Ma to zapobiec łapówkarstwu w samorządach lokalnych.

Bez centralnego planowania

Nowa ustawa rządowa ma znieść planowanie przestrzenne budownictwa. Miejskowe plany zagospodarowania gruntów będą miały gminy. Rząd zapowiada, że zniesie rządowe subwencje czynszów w mieszkaniach kwaterekowych, zakładowych i komunalnych sięgające 45%. Podobnie jak w krajach zachodnich nie miejsce zamieszkania, ale sytuacja materialna rodziny będzie decydować o pomocy finansowej na czynsz. Nie będzie to jednak pomoc z resortu budownictwa. 30% mieszkań w Polsce jest subsydiowanych.

Czołgi wrócili do Szczecina

Do portu w Szczecinie przybył statek niemiecki "Godewind". Przywiózł on z powrotem czołgi T-72 produkcji czeskosłowackiej, które zabrał na początku stycznia br. ze szczecińskiego portu do Syrii. Statek ten został zatrzymany przez niemiecki okręt wojenny na Morzu Śródziemnym. Nie miał on zezwolenia niemieckiego Ministerstwa Transportu na przewóz broni i sprzętu wojenskowego. Decyzją władz niemieckich "Godewind" ma odstawić ładunek do portu wyjściowego. Dyrektor słowackiej firmy eksportowej Unimpex M. Varecha powiedział, że czeskosłowackie czołgi T-72 zostaną załadowane na polski statek.

Generalowie nadal w areszcie

Najprawdopodobniej w kwietniu br. rozpocznie się proces generalów Władysława Ciasionia i Zenona Płatka, którym postawiono zarzut przygotowania planu zabójstwa księdza Jerzego Popiełuszki, wydania nakazu realizacji i stworzenia warunków do jego popełnienia. Podczas procesu będzie rozpatrywana wyłącznie kwestia, czy generalowie Ciasion i Płatek mieli związek z zabójstwem ks. Popiełuszki. Prokuratura zdecydowała się wykluczyć z postępowania 22 tomy akt, co oznacza, iż nie będzie rozważana sprawa ewentualnych wyższych mocodawców. Zeznawać będzie 52 świadków - w tym również Czesław Kiszczyk, ówczesny minister spraw wewnętrznych. Generalowie przebywają w areszcie od 8 października 1990 r.

Co znaczy mieszkać?

Czy można być posłem mieszkając za granicą? Ordynacja wyborcza mówi, że nie. A jednak Ryszard Czarnecki z ZChN, który przez ostatnie 2 lata mieszkał w Londynie i zbierał materiały do pracy doktorskiej i urodził się w Anglii jest posłem. Mało tego. Sąd Najwyższy oddał w ub. tygodniu protesty wyborcze w jego sprawie. W uzasadnieniu wyroku sędzia Ławowski stwierdził, że Czarnecki "zachował związek z krajem i miał takie poczucie...." Jako urodzony w Anglii Czarnecki musi posiadać paszport brytyjski. Można jednak przebywać za granicą i mieszkać w Polsce. Precedens ten z pewnością będzie miał wpływ na interpretację ordynacji wyborczej, która pozbawiła aktywnych działaczy emigracyjnych szansy pracy politycznej w polskim Sejmie i Senacie.

Jestem tylko obywatelem honorowym

Izrael nadał Władysławowi Bartoszewskiemu obywatelstwo honorowe. W związku z tym Władysław Bartoszewski wystosował następujące oświadczenie: "Charge d'affaires

w Wiedniu wręczył mi dyplom nadania obywatelstwa honorowego Izraela. Ten zaszczytny wyraz uznania nie jest związany z nabyciem normalnego obywatelstwa wraz z wynikającymi z tego obowiązkami i prawami, ani też z wręczeniem paszportu. Od urodzenia do dziś nigdy nie posiadałem innego paszportu niż polski. Z wyrazami poważania Władysław Bartoszewski, ambasador RP w Wiedniu".

Cywilny kadrowiec w wojsku

Nowym szefem kadr w wojsku został cywil 58-letni Janusz Wojsz, z wykształcenia historyk, ppor. rezerwy. Zastąpi on odchodzącego na emeryturę gen. Michałika. Rzecznik prasowy MON pplk Ryszard Jakubczyk powiedział, że jest to kolejny element ucywilniania ministerstwa i podkreślił, że większość instytucji centralnych resortu otrzyma wkrótce cywilnych szefów.

Minister finansów rezygnuje

Minister finansów Karol Lutkowski podał się do dymisji. Przyczyną miały być założenia polityki społeczno-gospodarczej na 1992 r. Prof. Lutkowski uznał, że polityka finansowa nie jest wystarczająco rygorystyczna, by utrzymać stabilność gospodarki. Jak twierdzą źródła dobrze poinformowane, Lutkowski nie chciał zgodzić się m.in. na: duży wzrost podaży pieniądza, duży zakres ulg podatkowych, duży deficyt budżetowy. Lutkowski chciał, aby deficyt był na tyle niski, by możliwa była realizacja trzyletniego - 1991-3 programu gospodarczego uzgodnionego z MFW.

Manifestacja "Narodowców"

Przeciwko Żydom, Niemcom, NATO i stowarzyszeniu Polski z EWG, a o Polskę "wolną, potężną i bogatą" demonstrowali na granicy polsko-niemieckiej w Zgorzlecu działacze i zwolennicy Polskiego Stronnictwa

Japończycy poprawią łączność

Japońska firma Kitsui-Nec Corp. wygrała przetarg na dostawę, montaż i uruchomienie w ciągu dwóch najbliższych lat 16-cyfrowych linii radiowych dla polskiej telefonii. Dzięki nowym liniom łatwiejsza będzie łączność między Warszawą a Białymstokiem, Gdańskiem, Kielcami i Łodzią. Podpisany między Telekomunikacją Polską S.A. a firmą japońską kontrakt oplewa na 17,5 mln dol. i zostanie sfinansowany z ponad 200-mln kredytu, przyznanego Polsce przez Bank Światowy.

Ropa z Rosji

Rosja dostarczy do Polski w tym roku 5 mln ton ropy naftowej. Kontrakt w tej sprawie podpisała z moskiewską firmą Sojuznefteexport Centrala Importowo-Eksportowa "Ciech". Polska kupowała w byłym ZSSR ponad 12 mln ton ropy rocznie. W 1991 dostawy zmalały do ok. 6 ton.

Ziemia dla cudzoziemców

Pogłoski o masowym wykupowaniu ziemi przez Niemców są głośniejsze - poinformowało Biuro Prasowe MSW. W minionym roku na łączną liczbę 372 zezwolenia wydane na wykup nieruchomości dla osób fizycznych, obywatele niemieccy otrzymali 100, obywatele dawnego ZSSR - 59, Szwedzi - 51 i Szwajcarzy - 51. Na końcu tej kolejki ustawili się Syryjczycy - 1 i Kuwejczycy - 2 zezwolenia. Wśród 169 wydanych w tym okresie zezwoleń dla osób prawnych dominował kapitał niemiecki, szwedzki i amerykański. Największym powodzeniem cieszyła się Warszawa, a potem już czterokrotnie mniejszym Wrocław. Nie udzieleno zezwoleń spółkom ze 100% kapitałem niemieckim, a te o 50% wykupiły 21,2 ha ziemi. W sumie łączna powierzchnia nieruchomości sprzedanych cudzoziemcom w 1991 roku wyniosła 533,5 ha. Nie wolno sprzedać cudzoziemcom gruntów o charakterze rolniczym powyżej 1 ha. Podobnie nie można sprzedawać

nieruchomości przemysłowo-handlowych o charakterze specjalnym. Nie jest to jednak ustawowo sprezyzowane i zależy od stopnia liberalizmu polityki rządu.

Montownia Mercedesów w Łodzi

Od końca marca montowane będą w Łodzi samochody marki Mercedes - poinformował w Warszawie przedstawiciel firmy Mercedes AG w Polsce - Sobiesław Zasada. Umowę zawarto pomiędzy przedstawicielstwem a łódzkimi zakładami wojskowymi. W Łodzi na początku montowane będą ciągniki siodłowe (około 200 sztuk rocznie) i samochody dostawcze - modele 308D i MD 100. Tych ostatnich ma być około 1500 sztuk do końca br.

Polsko-niemiecka współpraca przygraniczna

Ministrowie budownictwa Polski i Niemiec Andrzej Diakonow oraz Gerhard von Leovenich podpisali w Warszawie umowę o utworzeniu wspólnej Komisji Gospodarki Przestrzennej. Zajmie się ona współpracą w zagospodarowaniu terenów przygranicznych, a także ujednoliceniem przepisów związanych z ochroną środowiska naturalnego. Chodzi m.in. o lokalizację obiektów przemysłowych, uwzględniającą wymogi ekologii oraz planowanie inwestycji służących mieszkańcom po obu stronach granicy.

Kto chce wrócić do Polski z samochodem i sprzętem niech wraca teraz!

W ub. tygodniu rząd zaproponował Sejmowi zniesienie ulg celnych dla osób, które pracowały lub studiowały za granicą. Każdy kto żył wwoził bowiem m.in. sprzęt elektroniczny, do którego był się przyzwyczaił podczas zagranicznych wojaży. Sejm przyjął propozycję zgadzając się, że łagodne przepisy celne umożliwiłyby omijanie cel i hurtowy import

Narodowego - Polska Wspólnota Narodowa. Obecny był lider PSN-PWN Bolesław Tejkowski, który przemówił do ok. 500 uczestników. W manifestacji poturbowano dwoje Niemców, niszczone ich samochody, zdemolowano budynek stacji kolejowej. Interweniowała policja. Manifestantów zepchnięto w okolice dworca kolejowego, gdzie doszło do szamotaniny. W holu dworca zostały wybite szyby. Ostatecznie manifestanci zostali umieszczeni w pociągu jadącym z Drezna do Wrocławia. 8 uczestników zajęć zatrzymano. Zdaniem Tejkowskiego to policja prowokowała manifestantów do agresywnych zachowań.

GOSPODARKA

EWG zapłaci Polsce za pomoc żywnościową dla b. ZSSR

O to chodzi rolnikom. Polska uzyskała nadwyżkę produkcji żywności już w 1990 r. po pierwszych reformach. Tymczasem krajom b. ZSSR grozi głód. Okazuje się, że proste rozwiązanie transportu żywności z Polski w ramach pomocy gospodarczej EWG napotykało nie tyle na sprzeciw tych krajów, co Rosji samej. Przedstawiciele EWG postawili Rosji ultimatum: albo zaakceptuje żywność z Polski, Węgier i Czechosłowacji, albo nie uzyska pomocy.

Na Polskę, Węgry i Czechosłowację przypada pomoc rządu 125 milionów ECU w pierwszym etapie i ok. 600 milionów później. Kraje tzw. trójkąta konkurować będą najlepszymi ofertami cen żywności.

Niższe płace w styczniu

W styczniu przeciętne wynagrodzenie brutto (przed opłaceniem podatku dochodowego) w sześciu działach gospodarki wyniosło 2 mln 433 tys. 991 zł i było o 7,9% niższe niż w grudniu ub.r. W ubiegłym miesiącu w porównaniu z grudniem 1991 r. o 7,5% wzrosły ceny towarów i usług konsumpcyjnych.

tego sprzętu i samochodów.

Senat nie zatwierdził tych projektów proponując do pakietu ustaw zmiany. Oznacza to, że ulgi celne będą jeszcze jakiś czas obowiązywać. Powracający przez nieokreślony, wyznaczony parlamentarnym rytmem pracy będą mogli sprowadzać sprzęt elektroniczny i samochody bez cła.

Dać, czy nie dać odszkodowanie za utracony majątek na Wschodzie?

Rząd do końca marca ma przedstawić projekt ustawy reprivatyzacyjnej. Co z reprivatyzacją ziem i majątków za Bugiem? Wiceminister odpowiedzialny za opracowanie projektu Janusz Krzyżewski twierdzi, że Polska nie jest winna "za rany zadane Rzeczypospolitej". Sprzeciwiają się temu niektórzy członkowie komisji sejmowej, posłowie, m.in. Andrzej Borowski z PSL. Czesław Soblerajski z PC uważa, że odszkodowania za utracony majątek na Wschodzie powinny być przedmiotem negocjacji z Ukrainą i Białorusią.

W ub. latach Kongres Polonii Kanadyjskiej zabiegał o wszczęcie sprawy odszkodowań za mienie utracone na Wschodzie od ZSSR. Zdolano zebrać ankietę od osób, które straciły w wyniku wkroczenia armii sowieckiej majątek. Los tej sprawy znalazł się teraz w rękach Polaków i może być pod wpływem nacisków rozstrzygnięty na rzecz pokrzywdzonych. Problem praktyczny leży w możliwościach odzyskania odszkodowań od bliskich bankructwa byłych sowieckich republik.

Niechlubne

Polska jest jednym z największych nielegalnych producentów narkotyku psychotropowego - amfetaminy. Od kilkunastu do 25 procent narkotycznego rynku w krajach europejskich opiera się na imporcie z Polski. Jak podała "GW", również "polska heroína" zaczęła pojawiać się na rynkach zagranicznych. Na razie

w byłym ZSSR. Polska heroína zwana "kompotem" ma ponad 60% stężenia czystej heroíny i produkowana jest z pocziwego maku, pod czujnym okiem władz przez "zaradnych" rolników na polskich polach.

Ceny (za kg)

Schab 36-50 tys., wołowina b.kości - 25-43 tys., kurczaki - 17-19 tys., jabłka 7-12 tys., banany 8-14 tys., pomidory 23-35 tys., ziemniaki 1-2 tys., marchew 2,5-4 tys. Prawie wszystko można najtaniej zdobyć w Warszawie (duża konkurencja). Najdroższy wydaje się cenowo Szczecin, Poznań i Katowice.

KULTURA

W korytarzach Europy

Do repertuaru warszawskich kin wszedł z ponad rocznym opóźnieniem nagrodzony i zbierający pochwały film Agnieszki Holland "Europa, Europa". Kłopoty z dystrybucją filmu sprawiły, że jest to film spóźniony także w Kanadzie. Właśnie wszedł tu na ekrany i zebrał znakomite recenzje.

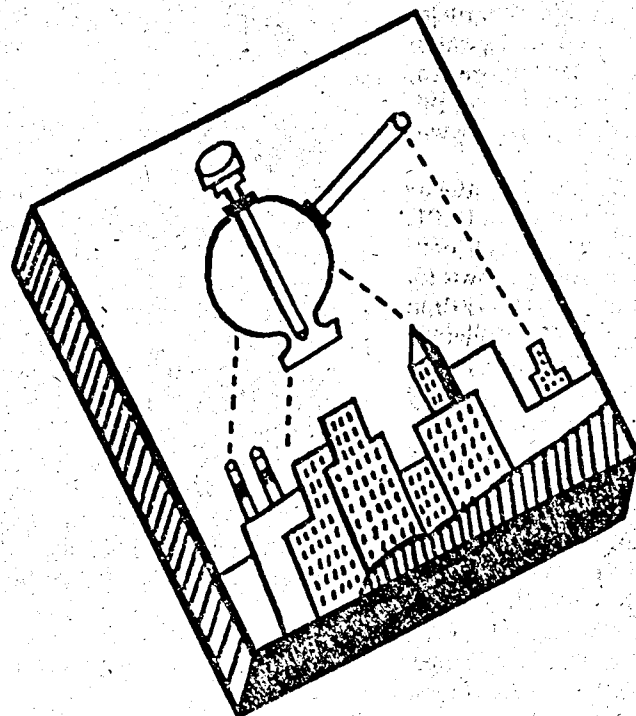
Walenty odżył

W numerze 216 ECHO proponowało "wszczepienie" świętego Walentego "Valentine's Day" na polski i polonijny grunt. I cóż dało się widzieć w tygodni później 14 lutego w polskiej prasie? Walenty, patron zakochanych (jak również epileptyków) pojawił się na łamach. Byliśmy pierwsi, choć związku przyczynowego nie wytopiliśmy.

Przy okazji św. Walentego "Życie Warszawy" zamieściło historię życia patrona zakochanych oraz sondę o życiu miłosnym znanych polityków. Alina Pińkowska o Boganie Borusiewicz: "Potraktował mnie normalnie, a nie jak rewolucjonista".

ROCZNICE

W Polsce trwają obchody 50-lecia powstania Armii Krajowej. Wieńce na Groble Nieznanego Żołnierza złożyli marszałkowie Sejmu i Senatu. W Pałacu Lubomirskich otwarto z tej okazji wystaw nieznanych eksponatów. Muzeum Wojska Polskiego zamierza otworzyć dział historii A.K.

NADANIE OBYWATELSTWA

W piątek w Konsulacie RP w Toronto odbyła się uroczystość przywrócenia (oficjalnie używa się słowa "nadania") obywatelstwa polskiego prof. Stanisławowi Dubiskiemu, znanemu z działalności społecznej w ramach Towarzystwa Muzycznego, Polish Canadian Action Group, a także z łamów ECHA.

Na uroczystość przybyli córka i przyjaciele z PCAG. Dokument obywatelstwa wręczył konsul A.Brzozowski w towarzystwie konsula Awdankiewicza.

Uroczystość zakończyła się lampką wina i "rodzinną fotografią". Na zdjęciu w środku "odrodzony" obywatel RP w towarzystwie konsula Brzozowskiego i p. Majewskiego. Od prawej "ojczulkowie" Łapczyński, Ela Wolska, Zosia Rozwadowska, Mirek Stefański, Iwona Majewska, Baśka Stefańska, konsul Awdankiewicz, Ewa - córka prof. Dubiskiego i pierwszy z lewej nowo wybrany prezes PCAG inż. Leszek Wilk. U góry moment wręczania obywatelstwa.

Przy okazji spotkania konsul Awdankiewicz powiedział o istniejących wciąż przepisach o obywatelstwie. Ich lektura pozwoli może zrozumieć zawłość prawne i wątpliwość, czy jesteśmy czy nie obywatelami kanadyjskimi.

W przypadku nabycia obywatelstwa kanadyjskiego przed dniem 19.01.1951 r. wnioskodawca stracił obywatelstwo polskie z mocy prawa na podstawie art. 11 pkt 1 ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego. (Dz.U.Nr 7 poz. 44) Artykuł 11 pkt 1 cyt. ustawy stanowił bowiem, że "Utrata obywatelstwa polskiego następuje 1) przez nabycie obcego obywatelstwa".

Dopiero później obowiązujące normy prawne tj. ustawa z dnia 08.01.1951 r. o obywatelstwie polskim, która weszła w życie 19.01.1951 r. (Dz.U. Nr 4, poz. 25) oraz ustawa z dnia 15.02.1962 r. o obywatelstwie polskim (Dz.U. Nr 10, poz. 49) uza-

leźniały utratę obywatelstwa polskiego nie tylko od nabycia obcego obywatelstwa, ale od uzyskania zezwolenia właściwej władzy polskiej na zmianę obywatelstwa polskiego na obce (art. 11 ustawy z 1951 r. i art. 13 ustawy z 1962 r.).

W przypadku nabycia obywatelstwa obcego po dniu 19.01.1951 r. bez uzyskania zezwolenia władzy polskiej na zmianę obywatelstwa

polskiego na obce - strona nie utraciła obywatelstwa polskiego i w myśl prawa polskiego traktowana być powinna wyłącznie jako obywatel polski (art. 1 ustawy z 1951 r. i art. 2 ustawy z 1962 r.).

Rozpoznanie sprawy wymaga ustalenia dokładnej daty nabycia przez zainteresowaną osobę obywatelstwa kanadyjskiego.

W ostatnich miesiącach do konsulatu RP w Toronto wpłynęło kilkadziesiąt wniosków o nadanie obywatelstwa polskiego głównie przez osoby, które zostały zmuszone do zerwania się z obywatelstwem, co przepisy eufemicznie określały jako zgodę na zmianę.

Foto: GRAFA

Rozpad i koniec komunizmu w ZSSR uaktywnił w znacznej mierze zagadnienie konieczności wycofania ze znajdujących się od zakończenia II wojny światowej "przyjacielskich, sojuszniczych" kontingentów Armii Czerwonej, w pierwszym rządzie z obszarów byłych Niemiec Wschodnich, połączonych z Zachodnimi.

W państwie tym znajduje się obecnie około 350,000 sowieckich żołnierzy i około 150,000 członków ich rodzin oraz zatrudnionych osób cywilnych, pracujących dla wojska.

Ostra dotychczas dyscyplina, utrzymywana w szeregach sowieckich, rozpręgała się i wzmacniała w zastraszającym stopniu pomimo wysiłków ze strony nowego dowódcy generała Matwieja Burlakowa. Doszło do tego, że podwładni jego w coraz szerszym zakresie prowadzą masowo wyprzedaż posiadanego sprzętu wojskowego, czemu nie jest w możności zapobiegać wprowadzona w tym względzie ścisła kontrola i surowe kary. Często przeprowadzane rewizje, ustanowienie specjalnych lotnych komisji KGB, drobne rejestrowanie i sprawdzanie sprzętu nie wiele tu pomagają.

W nielegalnym, czarnym tym handlu biorą udział nie tylko szeregowi, ale i wyżsi nawet oficerowie, szczególnie ci, którzy pracują w magazynach i arsenalach. Zdarzają się przypadki prawie całkowitego wyprzedawania z nich sprzętu przed zapowiedzianym ewakuowaniem go do ZSSR. Dochodzenia w tych skandalicznych sprawach nie są łatwe z powodu panującego bałaganu i ciągłej się mieszaniem, przeważnie bez rezultatu.

W większości oddziałów szerzy się coraz brutalniejsze traktowanie żołnierzy, zwłaszcza w odniesieniu do nowo przybywających rekrutów. Wszelka dyscyplina zanika tak wśród szeregowych jak i młodszych oficerów. Sprawiedliwość tak samo. Autorytet władzy w równym stopniu.

Nasila się ilość samobójstw wśród personelu różnych rang. Odbierają sobie życie przede wszystkim

ci, którzy wyznaczeni są na transport do ZSSR, a także maltretowani i nawet torturowani, bo i takie wypadki stają się coraz częstsze.

Poprzydzielane oficerom eleganckie niegdyś mieszkania i wille przedstawiają obecnie obraz całkowitego zaniedbania i zniszczenia. Powybijane są w nich okna, pozatykane papą, pozabijane dyktą, nieczynne urządzenia kanalizacyjne, przewody

JERZY ROZWADOWSKI

TO JUŻ NIE TEN ŻOŁNIERZ...

dopływu wody, systemy ogrzewania, powyrywane przewody, zrujnowane piece i urządzenia. Mimo to jednak zagrożeni ewakuowaniem do ojczyzny traktują je jednak jako istny raj w porównaniu z tym co czeka ich po przyjeździe do byłego ZSSR - zamieszkanie w namiotach, w najlepszym razie w rozpadających się barakach.

Dochodzi tu jeszcze i to, że ten okupacyjny personel od początku znalazł się w przysłowiowym eldorado, jeżeli chodziło o warunki materialne w porównaniu z tym, co miał w ZSSR. Przeciętna gaża średnich szarż wynosiła i wynosi miesięcznie 1,000 marek, co stanowiło dla przybyszów oszałamiający majątek. Nie mówiąc już o możliwości zakupów żywności, o czym nie mogli marzyć w najfantastyczniejszych snach w ojczyźnie, każdy z nich był w stanie za paromiesięczną gażę kupić sobie samochód. 1,000 marek stanowi w przeliczeniu na walutę sowiecką przeszło 12,000 rubli, inaczej mówiąc tyle, ile w niej wynosi przeciętny zarobek za okres czterech lat. Nie

mówiąc już o tym, że na każdym kroku mogą nabywać towary których w ZSSR w ogóle w sprzedaży nie ma. W każdej, dowolnej ilości. Dodać tu też trzeba o tym, że otrzymywali i otrzymują przeróżne inne dodatki itp.

Nielegalny handel, wyprzedaż majątku wojskowego i broni, przekupstwo i przestępstwa spotyka się na każdym kroku, przede wszystkim wśród wyższych stopniem oficerów, którzy w tym zakresie mają znacznie większe możliwości.

Niezależnie od tego na obszarze Niemiec (innych krajów okupowanych także) działają różne mafie i "konsorcja" przestępcze, przybywające z byłego ZSSR, operując prawie jawnie w ośrodkach wojskowych. Prócz dokonywania milionowych interesów członkowie ich nie gardzą także obrabowywaniem odjeżdżających do Sowieców żołnierzy i oficerów, wywożących ile tylko się da dóbr doczesnych. Działalność ta w pierwszym

rządzie koncentruje się w granicznym Brześciu nad Bugiem po przejechaniu przez obszary Polski.

Morale sowieckiego żołnierza upada coraz bardziej. Nie jest on w stanie zrozumieć jak to jest, że poprzednicy jego, którzy "wyzwolili" ten kraj, pozostawili mu w spadku nie wdzięczność, lecz nienawiść "wyzwolonych" Niemców i obywateli innych okupowanych przez Hitlera krajów. Drażni to dumę wyższych oficerów i inteligentów, nie do pojęcia jest dla pozostałych, szarych żołnierzy. Nie są ci ostatni w stanie pojąć bogactwa pokonanych i nędzy tych w Sowietach, którzy ich zwyciężyli.

Wszelkie wysiłki propagandy nie odnoszą skutku. Czują się okłamanymi i pokrzywdzonymi. I drżą na samą myśl o tym, co czeka ich po ewakuacji do ojczyzny.

To nie jest już dzielny i waleczny żołnierz Armii Czerwonej, który zdobywał przed 46 laty Berlin...

Źródła: niemiecki periodyk "Der Spiegel"

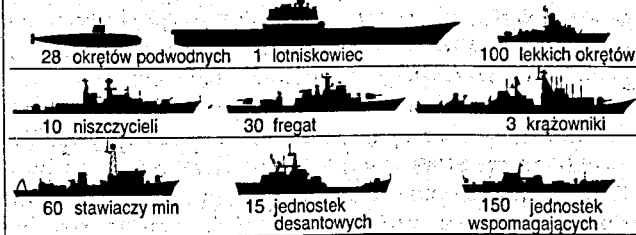
Podczas piątkowego, jednodniowego szczytu 11 liderów WNP w Mińsku przedyskutowana została restrukturyzacja sił zbrojnych dawnego ZSSR. Porozumienia nie osiągnięto.

Ukraina, Moldawia i Azerbejdżan nie zgodziły się na utworzenie wspólnych sił zbrojnych w dwuletnim okresie przejściowym

Szczyt Jelcyn-Krawczuk
Liderzy dwóch najpotężniejszych państw - Rosji i Ukrainy po szczyt wojskowym spotykają się na rozmowach bilateralnych

Główny problem: przyszłość dawnej Floty Czarnomorskiej

Żołnierze wracają do domu, by zastać tam Armię Czerwoną w rozsypce. Ukraina pragnie obecnie zbliżenia z państwami trójkąta a nawet sojuszu gospodarczego i militarnego z Polską. Teraz już nie tylko żołnierze kradną i sprzedają broń. Z baz znikają okręty, samoloty, transportery wojskowe. Rosjanie ratują co się da ze zbuntowanych republik.

O AIDS (POLITYCZNIE NIEPRAWIDŁOWO)

Blizsze przyjrzenie się aktom wprowadzanym w życie przez lewicę pozwala zauważyć, że komunizm i socjalizm w swej warstwie ideologiczno-ekonomicznej były tylko **fałdą nośną** dla ruchu antycywilizacji, ruchu obliczonego na rozbitcie rodziny i wyzucie człowieka z jego godności. Socjalizm (ten sowiecki i ten "demokratyczny") jako system gospodarczy musiał prędzej czy później popaść w bankructwo, gdyż oparty był na zasadach sprzecznych z prawami ekonomicznymi. Przedłużenie swego bytu do czasów Gorbaczowa zawdzięcza hojności swych sojuszników z liberalnego Zachodu oraz naiwności wielu zachodnich społeczeństw. Duch Marksa jeszcze straszy po paru kanadyjskich prowincjach i podtrzymywany jest na niektórych uniwersytetach, lecz nie zmienia na fakt, że zaczyna na dobre dogorywać w skali światowej. Mało kto zdaje sobie sprawę z faktu, że upadek komunizmu poprzedziło wycofanie mu poparcia przez część wpływowych czynników liberalnych na czele ze środowiskiem Rockefellera. Ten najmłodszy reprezentant dynastii, zasłużonej finansowym i propagandowym wspieraniem lewicy i wszelkich ruchów rewolucyjnych, przed paroma laty nawrócił się na katolicyzm, przestawił swoją fundację na charytatywne cele, głównie na pomoc biednym krajom afrykańskim (donacja Rockefellera była też głównym składnikiem pamiętnej kościelnej fundacji na rzecz rolnictwa w Polsce) i wspierać zaczęła kampanię

na rzecz przywrócenia tradycyjnych wartości chrześcijańskich w Ameryce. Rozpoczął się wyłom w monopolu propagandy liberalno-lewicowej, który stopniowo się rozszerza, a ostatnio do ruchów na rzecz obrony wartości życia i rodziny dołączyła silna Fundacja Forda.

Cała lewica, zaskoczona wyłomem w jej dotychczasowym zapleczu i dostrzegająca już śmierć komunizmu, zaczęła pośpiesznie przeformowywać się i szukać nowych fałd nośnych dla swych halucynacyjnych idei przerabiania społeczeństw w orwellowski folwark zwierzęcy. Jednym z pośpiesznie tworzonych nowych nośników stał się ruch New Age oraz organizacje narzucające społeczeństwu zasady "politically correct" - poglądy "politycznie prawidłowe" lub "politycznie słuszne". Organizacje "politically correct" bazują na ironicznie wykrzywionej interpretacji praw człowieka, gdzie wszystko jest "pro choice", ostatnio włącznie z eutanazją. Świadome faktu, że po kilku dziesięcioleciach obezwładnienia i marazmu budził się do życia społeczny konserwatyzm, a coraz mniej Amerykanów i Kanadyjczyków jest odurzonych "socjalizmem i postępem", środowiska te zrezygnowały z subtelnego dotychczas przerabiania prawa i stają się coraz bardziej agresywne. Najbardziej hałaśliwe stały się w tej materii organizacje feministek i homoseksualistów.

Ci ostatni domagają się uznania swych "praw". Oznacza to nie prawo do współżycia w perwersji (bo

za to nikt ich nie ściga), lecz zrównanie ich związków ze związkami małżeńskimi czy w ogóle heteroseksualnymi. Do "politycznie słusznej" propagandy wciągnięto te wszystkie media, które do tej pory służyły socjalizmowi, "Toronto Star" pasjonuje się konfliktem duchownego anglikańskiego ze swoim biskupem, który nie zaaprobował chlubienia się związkiem homoseksualnym przez swego podwładnego z Markham i zażądał od niego powrotu do celibatu. Miejskowa prasa kibicuje po stronie "nowoczesnego pastora". "Politycznie prawidłowi" wkroczyli też ostro z dywersją do Kościoła katolickiego. Kanadyjski teolog Kaufmann ogłosił w swej najnowszej książce, że związek homoseksualny uważa "pod pewnymi względami nawet za wyższy od związku małżeńskiego". Powstał oczywisty konflikt z Watykanem i z biskupem Ambrozicem, który zabronił kaufmannowi głosić swą "teologię" w obiektach diecezji. Z miejsca na odsiecz Kaufmannowi ruszył "Toronto Star", "Ottawa Citizen" i pół tuzina innych wielkich pism.

"Politycznie prawidłowi" nie mogą zdzierżyć jak gdzieś złamany zostaje ich propagandowy monopol. Dziennikarza lokalnej gazety z Nowego Brunswiku pozwano do sądu, który skazał politycznie nieprawidłowego na karę grzywny i nakazał publiczne przeproszenie "gay community". Jakże przestępstwo popełnił dziennikarzyna z Fredericton? Otóż napisał, że homoseksualiści odpowie-

dzialni są za rozszerzenie choroby AIDS. Podał ponadto, że choroba nosi znamiona nadprzyrodzonej kary i proponował, aby nie pomagać tym, "co są sami sobie winni". Propozycja neudzielania pomocy nie jest zgodna z etyką lekarską czy ogólnoludzką, ale w końcu dziennikarz miał prawo do wyrażenia swoich poglądów co najmniej w takim stopniu jak zastęp politycznie-prawidłowych propagandzistów. Eutanazja też nie mieści się w etyce lekarskiej, a lansuje się ją od roku w mediach jako następną ideę "pro choice" po aborcji. Co będzie następnego? Mam niedobre przecucia, że będzie to "pomoc" i "ulga" ludziom starszym i niedołężnym. Nie trudno spodziewać się tego w kraju, gdzie rozpowszechniony jest już na dobre system "domów seniora" (nazywanych w Polsce mniej eufemistycznie domami starców), czyli system akceptujący wyłączenie z rodziny ludzi starszych. Przed dwoma tygodniami Fred Jones w sekcji "Life" torontońskiego "Stara" powiększył wyłom w politycznie prawidłowym

monopolu propagandy, gdyż porównał obrońców eutanazji do nazistów, cytując nawet wstęp z hitlerowskiego filmu propagandowego o dobrodziejstwach eutanazji. Czy też stanie przed sądem, a jeżeli tak, to kogo będzie musiał przeprosić? Lekarzy, staruszków, nieuleczalnie chorych, pacjentów zakładów psychiatrycznych?

Wróćmy do osadzonego żurnalisty z Nowego Brunswiku. Czy popełnił przestępstwo obciążając zorganizowane środowiska homoseksualistów winą za rozwój epidemii AIDS? Uzyskamy odpowiedź, gdy zapoznamy się z danymi na ten temat.

"AND THE BAND PLAYED ON"

"A zespół grał dalej" - to tytuł bardzo rzeczowej książki napisanej przez amerykańskiego dziennikarza Randy Shilts. Gdyby mieszkał w

Nowym Brunswiku, Shilts dostałby chyba dożywocie, gdyż przedstawił cały rozwój epidemii AIDS od pierwszych przypadków wykrycia choroby w Kalifornii.

Randy Shilts nie wini środowiska "gays" za istnienie wirusa HIV, którego pochodzenie nadal jest tajemnicze i prawdopodobnie wirus egzystował od długiego czasu (niektórzy badacze wywodzą go z Afryki). Shilts wini jednak zorganizowane kręgi homoseksualistów za rozprzestrzenienie choroby, gdyż porównuje ich zbiorowe łaźnie i "kluby sprawności" do scalenia cząstek materii, składających się na masę krytyczną powodującą wybuch nuklearny. Andy Shilts zaznacza, że jego zadaniem nie jest ubliżanie ludziom o homoseksualnych skłonnościach (co tu dzież i ja zaznaczam), ale dopóki zaspokajali swe libido w rozproszeniu i ukryciu, a nie w powołanych później do tego celu stowarzyszeniach i obiektach grupowych spotkań, "masa krytyczna" nie powstała. Rozwój epidemii zaczął się wraz z publiczną demonstracją perwersji.

Andy Shilts idzie śladami dokumentów medycznych, policyjnych i badań środowiskowych. Dociera do pierwszych rozpoznanych przypadków AIDS w 1980 r. w Los Angeles, kiedy to pacjenci wykazywali objawy zapalenia płuc, które operowały się w takich przypadkach stosowanym antybiotykom. Zgłaszało się tam coraz więcej pacjentów o podobnych objawach, a w kartach chorobowych figuruje rozpoznanie lekarskie: "Kaposi's sarcoma" lub "pneumocystis carinii". Lekarze zauważyli wtedy, że wszyscy chorzy są mężczyznami, a po pewnym czasie zwrócono uwagę, że wszyscy posiadali aktywne kontakty homoseksualne. Spora część pacjentów współżyła uprzednio ze stewardem kanadyjskich linii lotniczych o nazwisku Gaetan Dugas, nazywanym w tym środowisku "The prettiest one" ("ten najpiękniejszy"). Shilts pisze:

"Z pierwszych dziesięciu przypadków GRID w Los Angeles, czterech współżyło z Gaetanem Duganem. Pozostałe cztery przypadki to ludzie chodzący do łóżka z osobnikami, którzy mieli uprzednio współ-

życie z Dugasem" (str. 130).

Użyty tu skrót GRID to początkowa nazwa choroby, a oznacza "Gay Related Immune Deficiency". Z czasem nazwa znikła. Epidemia w Los Angeles błyskawicznie rozszerzyła się po założeniu zbiorowych łaźni i "ośrodków rekreacji" dla homoseksualistów.

"Typowy przypadek GRID to osobnik mający stosunek z 1.100 mężczyznami w ciągu życia". (str. 131).

Naukowcy szukali usilnie przyczyny choroby. Odkryto wirus, który atakował i niszczył system obronny organizmu. Tysiące naukowców w Ameryce, Europie i Japonii studiowało intensywnie właściwości wirusa, wielokrotnie próbując opracowania szczepionki ochronnej lub wynalezienia skutecznej terapii. Do tej pory te wysiłki speliły na niczym. Choroba zachowuje się oszukańczo i jest śmiertelna. Objawy mogą nie występować przez kilka lat od momentu infekcji. Faktem jest, że zarażony może przekazywać dalej chorobę w okresie, kiedy sam nie ma jeszcze żadnych objawów. Notowano też przypadki, że pomimo nosicielstwa wirusa (HIV), choroba AIDS nie rozwinęła się.

Andy Shilts zauważa, że przywódcy organizacji homoseksualistów winią rząd, instytucje medyczne i cały świat za niewynalezienie skutecznej terapii. Jednocześnie prowadzą agresywną kampanię na rzecz społecznej akceptacji ich zbiorowych praktyk seksualnych i za uznaniem ich związków za związki małżeńskie pod względem prawnym (zasilek rodzinny, benefity zdrowotne na "współmałżonka" itd.).

Winić należy, owszem, władze kanadyjskie i amerykańskie, ale przede wszystkim za brak ustawodawstwa prowadzącego do:

- 1) lokalizacji czynnika zakaźnego,
- 2) zapobiegania przekazywania czynnika zakaźnego na organizm osób niezakażonych.

Energiczna akcja w tym kierunku jest wręcz rozpaczliwie konieczna, gdyż - jak podał tygodnik "V.S.

News and World Report" z 17.VI. ub.r. - tylko w Stanach Zjednoczonych stwierdzono:

- osoby zainfekowane wirusem - od 1 do 1,5 mln,
- przypadki śmiertelne - 110.530,
- przypadki z objawami zarażenia - 171.865,
- nowe infekcje za rok 1990 - od 40 tys. do 60 tys.,
- okres wylegania choroby - 7 do 11 lat,
- liczba pracowników służby zdrowia, którzy mogli zostać zarażeni - 46.520,
- zarażeni studenci (powyżej szkoły średniej) - 25 tys. do 35 tys.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) podała natomiast, że ocenia liczbę nosicieli wirusa w świecie na około 11 milionów (z czego najwięcej w USA i w krajach afrykańskich).

Zwielokrotnione wysiłki naukowców doprowadziły do opracowania

leku AZT, który opóźnia rozwój choroby (choć jej nie leczy). Wielu chorych mogłoby sięgnąć po ten lek, ale - według amerykańskiego Center for Disease Control - 75 procent zainfekowanych nie wie o swej infekcji. Oznacza to, że:

- 1) nie mogą skorzystać z AZT, co daje im szansę przedłużenia życia i zmniejszenia cierpienia,
- 2) ryzykują nieświadomym zarażaniem innych.

W międzyczasie choroba rozszerzyła się na osoby mające tylko związki heteroseksualne (poprzez biseksualnych partnerów) i pojawiły się przypadki zainfekowanych kobiet, a także niemowląt. Zbadano, że wirus HIV może być przeniesiony przez krew lub płyn nasienny. Zakażenie następuje w każdym przypadku, gdy zainfekowana krew dostanie się do obiegu krwionośnego innej osoby. Trzeba tu dodać, że nie brakuje tragicznych pomyłek z transfuzją, gdy ofiarowana krew nie była należycie zbadana. Dość powszech-

ne są przypadki infekcji u narkomanów, posługujących się wspólną strzykawką. Ponadto głośny przypadek młodej dziewczyny Kimberly Bergalls zwrócił uwagę na brak odpowiedniego ustawodawstwa dotyczącego służby zdrowia. Kimberly została zarażona przez dentystę (wiedzącego, że jest nosicielem wirusa HIV). Ten sam dentysta spowodował też chorobę i śmierć innych osób.

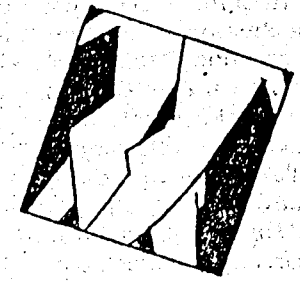
Są osoby chore na AIDS, które twierdzą, że nigdy nie miały kontaktów homoseksualnych, jak na przykład słynny sportowiec Magic Johnson. Znaczy to, że choroba na dobre zaczyna zataczać swe kręgi wśród niehomoseksualistów.

OBOWIĄZKOWE BADANIA

W tej sytuacji nie można nie wyrazić zdumienia, że właściwie jedyną reakcją czynników odpowiedzialnych za zdrowie oraz agend rządowych i większości władz oświatowych jest hasło "Kupcie sobie kondom". Jest to

kpina ze zdrowej części społeczeństwa (zdrowej moralnie i - jak dotąd - fizycznie, przynajmniej, gdy chodzi o AIDS). W szkołach publicznych instaluje się już automaty z prezerwatywami, aby zagwarantować małodatom "safe sex". "Prawidłowo polityczna" perfidia.

Aż się nie chce wierzyć, że nie dokonuje się obowiązkowych badań, wszakże szaleje epidemia. Głupie, komunistyczne władze w PRL prowadziły jednak walkę z epidemią gruźlicy i chorobami wenerycznymi. Każdy corocznie musiał przejść prześwietlenie i badanie krwi na wasser-manna, a już obowiązkowo przy podejmowaniu pracy. Trudno uwierzyć, że badań na AIDS nie przechodzą przynajmniej pracownicy służby zdrowia w Kanadzie. Powinno się to odkryć nawet za cenę zwiększonego podatku. To nie jest sprawa wolności człowieka. Wolność tę w krajach najbardziej demokratycznych ogranicza się bez pardonu w sytuacji wojny czy klęski żywiołowej. Epidemia AIDS nie jest lepszą od tych klęsk, gdyż w samych Stanach

Zjednoczonych przyniosła już żniwo śmiertelne rzędu 110 tysięcy istnień ludzkich.

Czas też przestać zasłaniać się "politycznie prawidłowym" kondomem. Rozumie to coraz więcej Amerykanów, spoglądając z nadzieją na kandydaturę prezydencką Pata Buchanana. Coraz więcej Kanadyjczyków spogląda w stronę Prestona Manninga i jego Reform Party. Czy będzie chciał i mógł wysuszyć to politycznie prawidłowe bagno? Wszak odzywa się za tym coraz więcej głosów.

Stanisław Siekanowicz

Canada Trust

Poniedziałki - piątki od 8 a.m. do 8 p.m.

Soboty - od 9 a.m. do 5 p.m.

Money Machine Service - 24 godziny 7 dni w tygodniu

Lakeshore at Mimico • 253 - 9298

- 6 month Open Mortgage at 7.75%
- Guaranteed Investment Certificates at 8.5% • \$100.00 for RSP and Savings
- Account Transfers • \$500.00 for Mortgage Transfers

NARCIARSKIE NIESPODZIANKI

Niespodzianką w zjeździe było również, oprócz zwycięstwa Kanaadyjki Lee Gartner (patrz Kanada), drugie miejsce Amerykanki Hilary Lindh, której 5 lat temu po ciężkim upadku lekarze proponowali koniec kariery. Do Albertville Lindh przyjechała też tylko po to: "aby się rozzerwać, zobaczyć kilka ciekawych meczów hokejowych". Dopiero trzecie miejsce zajęła zawodniczka z kraju alpejskiego - Austriaczka Veronika Wallinger. Faworytka Austriaczka Petra Kronberger zajęła piątą miejscę.

MULTIMEDALISTKA

W zwycięskiej sztafecie WNP 4x5 km kobiet najbardziej cieszyła się 40-letnia Raisa Smietanina, która dzięki złotu w Albertville objęła prowadzenie na liście multimedalistów olimpijskich. Ma ona obecnie w dorobku 10 medali: cztery złote, pięć srebrnych i jeden brązowy. Poniedziałkowy medal pozwolił jej wyprzedzić prowadzącego dotychczas w tej klasyfikacji Szweda Sixtena Jernberga, który czterokrotnie stawał na najwyższym podium igrzysk, trzy razy zdobył srebrny medal i dwukrotnie brązowy. Na liście olimpijskich "multimedalistów" pod względem jakościowym przewodzi nadal Lidia Skoblikowa, która w konkurencjach łyżwiarstwa szybkiego zdobyła sześć złotych medali.

NIESFORNY TATA

Występującego w barwach Luksemburga Marca Girardelliego nie będzie już wspierał na igrzyskach jego ojciec, trener i menedżer w jednej osobie. Władze MKOL zagroziły Helmutowi Girardelliemu zabranie akredytacji, ponieważ po niepowodzeniach Marca, zdenerwowany poblił jednego z porządkowych, a kiedy ten próbował wezwać kogoś na pomoc wyrwał mu walkie-tolki i wyrzucił na śnieg. Opis incydentu przesłany został dyrektorowi sportowemu igrzysk Remy'emu Charmettant i sek-

retarzowi generalnemu FIS Gian-Franco Kasperowi z prośbą o ukroczenie wyczynów niesfornej papy Girardelliego. Nie jest to pierwszy wyczyn pana Helmuta. Przed laty, gdy obraził się na austriacki związek narciarski, zmienił obywatelstwo i przeniósł się wraz z synem do Luksemburga.

"CHAOSVILLE"

"Albertville przekształciło się w Chaosville" - napisał szwajcarski dziennik "Blick". Londyński "The Times" uważa, że igrzyska są jednym wielkim horrorem. "Jedna pomyłka goni następną. Urządzenia chłodnicze na lodowisku mają zbyt małą moc, tor bobslejowy jest w fatalnym stanie, stadion hokejowy nadaje się tylko do treningów, warunki zakwaterowania olimpijczyków są złe, za to ceny wszędzie wysokie" - wylicza "Welt am Sonntag". Tu nie działa sprawnie - narzeka rzecznik ekipy niemieckiej Neureuther. Nawet wesolek Tomba pogryził organizatorów mówiąc: "Na tej olimpiadzie wszędzie panuje bałagan. Na szczęście ja lubię bałagan". Gospodarze są jednak niezrażeni. "Dla sportowców są to dobre igrzyska" - orzekł główny animator olimpiady Jean-Claude Killy.

LEJĄ NASZYCH

Reprezentanci Polski w Albertville wiele radości dotąd nam nie dostarczyli. Jedyne dwubojski Stanisław Ustupski i Stefan Habas walczyli w biegu na 15 km tak, jak można było oczekiwać: walczyli nieustępliwie i do końca. A o to w sporcie chodzi. Pozostali nasi reprezentanci są bici na łeb na szyję. Niektórzy jak saneczkarze Leszek Szarejko i Adrian Przechewka skupiają na sobie uwagę całego sportowego świata, niestety w sensie negatywnym - nie za swą szybką jazdę na torze La Plagne, tylko turlaniem się obok sanek w lodowej rynnie. Na 84 załogi zajęli 83 miejsce, ale jako jedyni przejechali większość trasy nie na sankach, lecz obok, pod, za, a nawet z przodu. Gdy na lodowisko wychodzą

hokeiści przeciwnicy zastanawiają się wyłącznie nad tym ile strzelić Polakom bramek. W pięciu meczach Polakom wkropiono 30 bramek - my przeciwnikom zaledwie 4. Choć może nie ma sensu krytykować hokeistów za to, że nie znaleźli w McRibel równorzędnych rywali. Są słabsi od przeciwników i wypada się z tym jedynie pogodzić. Czy państwo wiedzą, że w Polsce trenuje jedynie ok. 500 hokeistów - nie to co w Kanadzie ponad 100 tys. Być może sprawią jeszcze niespodziankę pokonując w meczu o 11 lokatę Norwegów. Wyniki innych naszych olimpijczyków też mówią same za siebie: 11 miejsce Filipowskiego w solowym konkursie mężczyzn w łyżwiarstwie figurowym, 10 miejsce narciarskiej sztafety 4x5 km, w supergigancie M.Szafranski i J.Malczewski nie ukończyli konkurencji, w biegu łączonym (5 km st. klasycznym + 10 km st. dowolnym), D. Kwaśny była 21, B.Bocek - 27, H.Nowak - 44, natomiast w biegu łączonym mężczyzn A.Piotrowski był 47, a W.Cempa - 48. W konkursie skoków na 120 m skocznia Z. Klimowski zajął skokami na odległość 87,5 oraz 91 m 49 miejsce (dla porównania zwycięzca Fin Nieminen uzyskał 122 i 123 m), w biathlonie mężczyzn w sztafecie 4x7,5 km Polska zajęła 9 miejsce, w biegu na 500 m P.Abratkiewicz był 31, a w biegu na 1500 m P.Jaroszek - 16, w kombinacji alpejskiej Szafranski był 26, w biegu biathlonistek na dystansie 7,5 km Pitoń zajęła 40 miejsce, Suszka - 46, Kiepińska - 50, a Libarda - 60, w biegu narciarskim na 5 km Kwaśny była 24, Bocek - 36, Ruchała - 40, a Nowak - 55, jeszcze gorzej wypadli biegacze w biegu na 10 km: Piotrowski był 57, a Cempa - 63, w biegu łyżwiarskim na 1500 m kobiet Wasilewska zajęła 14 pozycję. Złośliwi twierdzą, że lepiej byłoby w ogóle na olimpiadę nie pojechać. To nie chodzi tyle o same wyniki, gdyż te nie są najważniejsze, ale o to, że w sytuacji ekonomicznej Polski trzeba mądrze oszczędzać.

KLASYFIKACJA MEDALOWA

(po 18 dniach)

	zl.	sr.	br.
Niemcy	8	8	5
WNP	7	4	6
Norwegia	6	4	3
Austria	4	6	6
Francja	3	4	1
USA	3	2	1
Finlandia	3	1	2
Włochy	1	3	3
Kanada	1	0	1
Szwajcaria	1	0	1

Srebrne i brązowe medale zdobyło ponadto jeszcze 6 państw - ChRL, Japonia, Holandia, Luksemburg, Czecho-Słowacja i Szwecja.

ZDEMASKOWANY FENOMEN

Werdykt zapadł wcześniej niż oczekiwano i stanowi prawdziwą sensację: najszybsza kobieta świata Katrin Krabbe została zdyskwalifikowana na 4 lata. Decyzję podjął Niemiecki Związek Lekkoatletyki. Obok 22-letniej Krabbe taka sama kara spotkała dwie jej koleżanki, Grit Breuer i Silke Moeller. Pobrane w czasie obozu treningowego w Afryce Południowej mocz trzech zawodniczek jest dokładnie taki sam, jakby pochodził od jednego człowieka. I tak też musiało być w istocie - twierdzą naukowcy. Śladów anabolików nie wykryto, ale w świetle obowiązujących przepisów manipulacja poclaga za sobą te same konsekwencje, co przyjmowanie środków dopingujących. Niemiecki Związek Lekkoatletyki zerwał ze skutkiem natychmiastowym umowę z trenerem trzech biegaczek - jeszcze z czasów ernerowskich - Thomasem Springsteinem, już wówczas podejrzewany o stosowanie niedozwolonych metod. Wiadomość o dyskwalifikacji Krabbe - złotej medalistki w biegu na 100 i 200 m na ubiegłorocznych mistrzostwach świata w Tokio - wywołała szok w Niemczech. W dziennikach radiowych i telewizyjnych zepchnęła na dalszy plan doniesienia ze świata. Najnowszy numer "Spiegla" twierdzi, że cała trójka od wielu lat dokonywała manipulacji z pomocą umieszczanego w pochwie pojemnika z "czys-

tym moczem". Powołując się na analizy prof. Manfreda Donke w Kolonii, tygodnik podaje, że ubiegłoroczne próbki moczu Krabbe są identyczne z tymi w Afryce Południowej. Sprinterka posiadała specjalny, zapewniający sterylność, zbiornik moczu. Okazuje się ponadto, że kontrolerzy dopingu z Niemieckiego Związku Lekkoatletyki byli już w drodze do Kallifornii - bo tam według oficjalnych informacji Springsteina miał odbyć się obóz treningowy - gdy na adres związku nadszedł telegram, że ekipa udaje się nie tam, lecz do RPA. Już ten fakt, identyczny jak przed rokiem, wzbudził podejrzenia. W nowej sytuacji pobranie moczu nadzorowali specjaliści z Johannesburga. Zaplombowane zbiorniki dotarły w stanie nie naruszonym do Kolonii. Krabbe i jej dwie koleżanki twierdzą, że padły ofiarą spisku. Według Krabbe afery jest wynikiem między wschodem a zawistnym zachodem Niemiec, który chce za wszelką cenę wykazać, że przegrywał w okresie podzielonych Niemiec ze sportowcami NRD tylko dlatego, że stosowali oni doping. Krabbe oświadczyła, że będzie dochodzić swych racji przed sądem.

BOJEROWCY NA MEDAL

Dwa medale bojerowców w mistrzostwach Europy w Arsunda w Szwecji przypadły Polakom. Medal srebrny zdobył Andrzej Dalecki, brązowy Władysław Stefanowicz. Tytuł wywalczył także Polak, tyle że reprezentujący Niemcy - Karol Jabłoński.

MIESZANKA OLIMPIJSKA:

Dewiza olimpijska: "Wyżej, Szybciej, Mocniej". Tytuł z "International Herald Tribune": "Igrzyska w Albertville: Wyżej, Szybciej, Mocniej, Bogaciej".

ZE STOLU OPERACYJNEGO

Gdzie jest granica ryzyka? Pytanie stare jak sport, można je rozstrzygnąć tylko w formie akademickiej. Austriacka narciarka doznała w zjeździe urazu kręgosłupa. Mówi lekarz: "Uszkodzony kręgosłup został wzmocniony metalową płytką. Operacja była udana i obecny stan

pacjentki wskazuje na to, że powinna odzyskać pełną sprawność". Jakże nie cieszyć się z takiej wiadomości? Będzie zdrowa, będzie sprawna. Sport nie byłby jednak sportem, gdyby nie zadał kolejnego pytania: a czy wróci na trasę zjazdową? PAP niesie lekarską odpowiedź, że ewentualny trening to sprawa miesięcy, może sześciu. Dziś można powiedzieć tylko, że za 10 dni narciarka opuści klinikę.

NIEMINEN JAK VETTORI

Tytuł jest tylko pozornie przewrotny, chodzi tym razem nie o porównanie 16-letka z doświadczonym mistrzem z Austrii, lecz o obraz ze skoczni. W pierwszym otwartym konkursie Vettori ostatnim skokiem rozstrzygnął spór maolatów na... swoją korzyść od lat znanego zawodnika. W konkursie drużynowym Nieminen skopiował wyczyn Austriaka. W ostatniej próbie skoczył tak daleko, że tym razem on rozstrzygnął na fińską korzyść wszystko co najważniejsze. A że toczy się mecz: młodzi - starsi, to prawda. Nauki zaś są takie, że tylko potwierdzają starą maksymę, iż metryka nie ma nic do rzeczy, byle klasy sportowej starczyło na aktywność w rozgrywce o najwyższe trofea.

ZDROWY JAK ULVANG

Patrząc na wspaniałe popisy Ve-gaarda Ulvanga i błyskotliwe zwycięstwa na dystansach 30 i 10 km stylem klasycznym, trudno uwierzyć, że ten mistrz olimpijski ma poważne kłopoty ze zdrowiem. Od dłuższego czasu boryka się z kontuzją biodra. Stwierdzono u niego również objawy podobne do astmy. Rzecznik norweskiego teamu Nordberg wyjawiał, że Ulvang i jego koledzy używają inhalatorów dla astmatyków, co - zdaniem rzeczownika - nie jest zabronione. "Lekarz decyduje, kiedy zawodnicy muszą posłużyć się inhalatorem" - dodał Nordberg.

NAJMŁODSZY

Toni Nieminen został najmłodszym złotym medalistą zimowych igrzysk. Gdy zdobył złoty medal w drużynowym konkursie skoków miał 16 lat i 259 dni. Tylko o jeden dzień starszy od niego był Amerykanin Fiske, kiedy w 1928 r. zdobywał złoto w 5-osobowym wówczas bobsleju. W parę dni potem fenomenalny Fin zdobył swój drugi złoty medal na igrzyskach w konkursie skoków na dużej skoczni.

GERBERY I CHRYZANTEMY

Kiedy zawodnicy śpią, specjalna 20-osobowa ekipa kwiaciarzy każdej nocy ścina kilkaset kwiatów i układa bukiety dla medalistów. Najpopularniejszymi kwiatami są gerbery i chryzantemy. Oblicza się, że pod nóż pójdzie do końca igrzysk ponad 20 tys. kwiatów.

REPORTAŻ Z KANADYJSKIEJ PÓLNOCY

Autor reportażu, polski dziennikarz i wydawca edmontońskiego pisma, przebywa od kilku miesięcy w Yellowknife. W numerze świątecznym ECHA drukowaliśmy jego pierwszy reportaż.

Igraszki z pijanym diabłem

Pierwsze tygodnie nowego roku w stolicy Północno Zachodnich Terytoriów były raczej smutne. I to nie z powodu problemów jakie przeżywa Wielki Świat, czy chociażby pozostała część Kanady. To 14-tysięczne miasteczko oddalone tysiącami kilometrów od wrzasku cywilizacji ma swoje własne, małe-duże problemy i sensacje. Zima znów pokazała swoje pazury, zabierając ze sobą kolejne ofiary. I to nie któregoś z bezdomnych włóczęgów...

20 grudnia w piątek, ub.r. w Yellowknife nie było wcale zimno, bo w nocy zanotowano tylko w granicach -19° C. Następnego dnia z rana, w rejonie tutejszego, składającego się zaledwie z kilku ulic downtown, znaleziono zwłoki, które jak określono - były płci żeńskiej. Kilka dni trwało dochodzenie w tej sprawie, które ustaliło, że ofiarą jest zaledwie 16-letnia Patricia Black. W chwili zamarzania - jak oznajmiała tutejsza gazeta "The Yellowknifer" - we krwi dziewczyny wykryto aż 360 mg alkoholu (dopuszczalna dawka alkoholu u kierowcy 80 mg).

Uplęły zaledwie trzy tygodnie od tej śmierci, jak RCMP znalazło kolejne zwłoki. Ofiarą zimna i lekkomyślności został 18-letni Thadeus Holman, który przybył do Yellowknife z największej osady zamieszkałej w większości przez Slave, z Fort Simpson we wrześniu ub.r., aby ukończyć tutaj szkołę średnią. Zakończył ją wśród ogólnych płaczów i wzajemnych żalów. Zarówno koledzy, nauczyciele jak i administracja Sir John Franklin School w Yellowknife pa-

miętają Thadeus'a jako bardzo dobrego studenta i kolegę. Mówią oni, że będzie go im teraz bardzo brakowało. Nie ukrywa się, że przyczyną było również nadmierne spożycie przez młodzieńca alkoholu. Dochodzenie w tej sprawie jest w toku.

Wspólnym mianownikiem łączącym obie tragedie jest to, że ofiarą są ludzie młodzi, Indianie i przyczyna jest też ta sama - alkohol.

Dlaczego?

Daleka Północ rządzi się własnymi prawami. Od czasu przybycia tutaj pierwszych ludów, a właściwie chyba raczej małpoludów, upłynęło tak wiele czasu, że nawet najstarsi Indianie czy Eskimosi tego nie wiedzą, a naukowcy do dzisiaj prowadzą zacięte dyskusje wyjaśniając sobie wzajemnie: - kiedy to było, którą, kto, z kim, po co, jak i dlaczego?... Tym prawem jest prawo przeżycia.

Zima tutaj góruje. Przez siedem miesięcy w roku notuje się temperatury poniżej 0 stopni C. Mrozy poniżej 40 stopni C nie są tutaj niczym rewelacyjnym. Miejscowi wiedzą, że przy niższych temperaturach nie należy dotykać gołą ręką przedmiotów metalowych, bo można nabawić się pęcherzy identycznych jak przy poparzeniach 2 stopnia. Również bieganie w mroźne dni może mieć tragiczne następstwa i zakończyć się identycznie jak u nurka, który zbyt szybko się chciał wydostać z otchłani morskich.

Dawno też miejscowi zauważyli, że wszelkie przedmioty metalowe

tracą na mrozie swoją elastyczność i sprężystość całkiem jakby były wykonane z plastiku lub z drewna. Doświadczenie nauczyło ich, że zawsze należy mieć przy sobie trochę zapalek (najlepiej zabezpieczonych warstewką parafiny) i potrafią rozpałić w buszu ognisko czy zbudować sobie śnieżną chatę bez względu na pogodę. Wbrew pozorom, obecność alkoholu w organizmie wcale nie działa jak *antifreeze*. A pod jego wpływem podobnie też jak pod wpływem narkotyków zanika świadomość zagrożenia, zanika ta naturalna walka o przetrwanie.

Powszechnie się mówi o tym, że Indianie czy Eskimosi piją. W ich pojęciu picie alkoholu - aby nie być pijanym - jest tylko stratą pieniędzy. Tutaj ich mentalność jest bardzo różna od naszej. Pomijam już całkowicie kwestię odporności organizmu, wskaźników tzw. tolerancji na alkohol, gdyż sprawa do dzisiaj jest bardzo dyskusyjna, a badania w toku.

Dawno temu

Zwykle wszyscy wiedzą, że "ognista woda" to jeden z "cudów" jakie przywędrowały na te ziemie wraz z bladymi twarzami, wcześniej tutaj nieznany. Przybysze z Europy przywieźli z sobą również nowe zwyczaje. Niezrozumiałym dla Indian były tajemnicze słowa jak *prawo, granica, rezerwat, miejsce stałego miejsca zamieszkania*, czy to, że czegoś nie wolno im robić... Według tych nowych praw byli *równi i równiejsi*. Do *saloon'ów* rodzimym mieszkańcom

tych złem wstęp był wzbroniony. Jeśli "czerwony" się spili, to znaczyło, że jest on bardzo bogaty, że ma tyle, tak dużo pieniędzy, że "białi" dali mu tak dużo wody ognistej, że wyłożył się. Wówczas dumą dla rodziny indiańskiej było nawet jeśli ktoś w rodzinie zapili się na śmierć - co nie było rzadkością. W ich mentalności świadczyło to nie o tym, że ten ktoś miał słabą głowę, był schorowany czy słaby fizycznie - a tylko o jego bogactwie. Z tym sposobem myślenia można spotkać się i obecnie.

Dzisiaj

Nie wszyscy wiedzą, że tutaj i dzisiaj istnieje tak zwane "dry area" - suche tereny, co w przełożeniu na język tamtejszego prawa oznacza zakaz posiadania i konsumpcji alkoholu pod jakąkolwiek postacią. Tych rejonów jest sporo. Samo posiadanie alkoholu może przyczynić się do zakrekwienia środka transportu

jakim jest przewożony, nie wspominając o zwykle wysokich grzywnach i karach. Owoc zakazany bardziej smakuje - mówi stare powieśdzenie. Wiemy też z doświadczenia, że człowiek musi mieć prawo własnego, wolnego wyboru. Ciekawym przykładem tego niech będzie największa osada Dogrib - Fort Rae zamieszkiwana przez prawie 1.800 mieszkańców. Jeszcze rok temu był to rejon "suchy", mimo to wielu mieszkańców nieraz było w stanie nieważkości. Być może też śmierć tamtejszego 19-latkę, którego zaginięcie zauważono jesienią, a szczątki zwłok znaleziono dopiero ostatnią wiosną była spowodowana alkoholem. Niedawno rozpoczęły się w wiosce gorące dyskusje na temat otwarcia punktu sprzedaży trunków w ich osadzie. Motywuje się to właśnie stworzeniem możliwości wyboru - pić czy nie pić - możliwości samodecydowania o sobie. Jest to na tutejsze warunki - swoistym, rewolucyjnym

sposobem myślenia - gdyż do tej pory biali decydowali za Indian o tym co jest dla nich dobre, a co złe. I większość decyzji o tym jak ma wyglądać życie w wiosce indiańskiej zapadało nie w tych małych i raczej biednych wioskach - a zwykle w Ottawie, w Toronto, a od ustanowienia Yellowknife stolicą NWT w 1967 roku - tutaj.

Magia liczb

Problem picia alkoholu jest jednym z najpoważniejszych jakie mają do pokonania liderzy Indian na drodze do uzyskania pełnej samorządności. A nie jest to łatwe. Statystyki są przerażające. Na obszarze 3.376.689 km kwadratowych powierzchni - czyli około jednej trzeciej powierzchni Kanady, zamieszkiwanej przez 53.801 osób (36% non-native) otwartych jest tylko osiem sklepów z alkoholem, w których w 1990 roku sprzedano 4.845.000 lit-

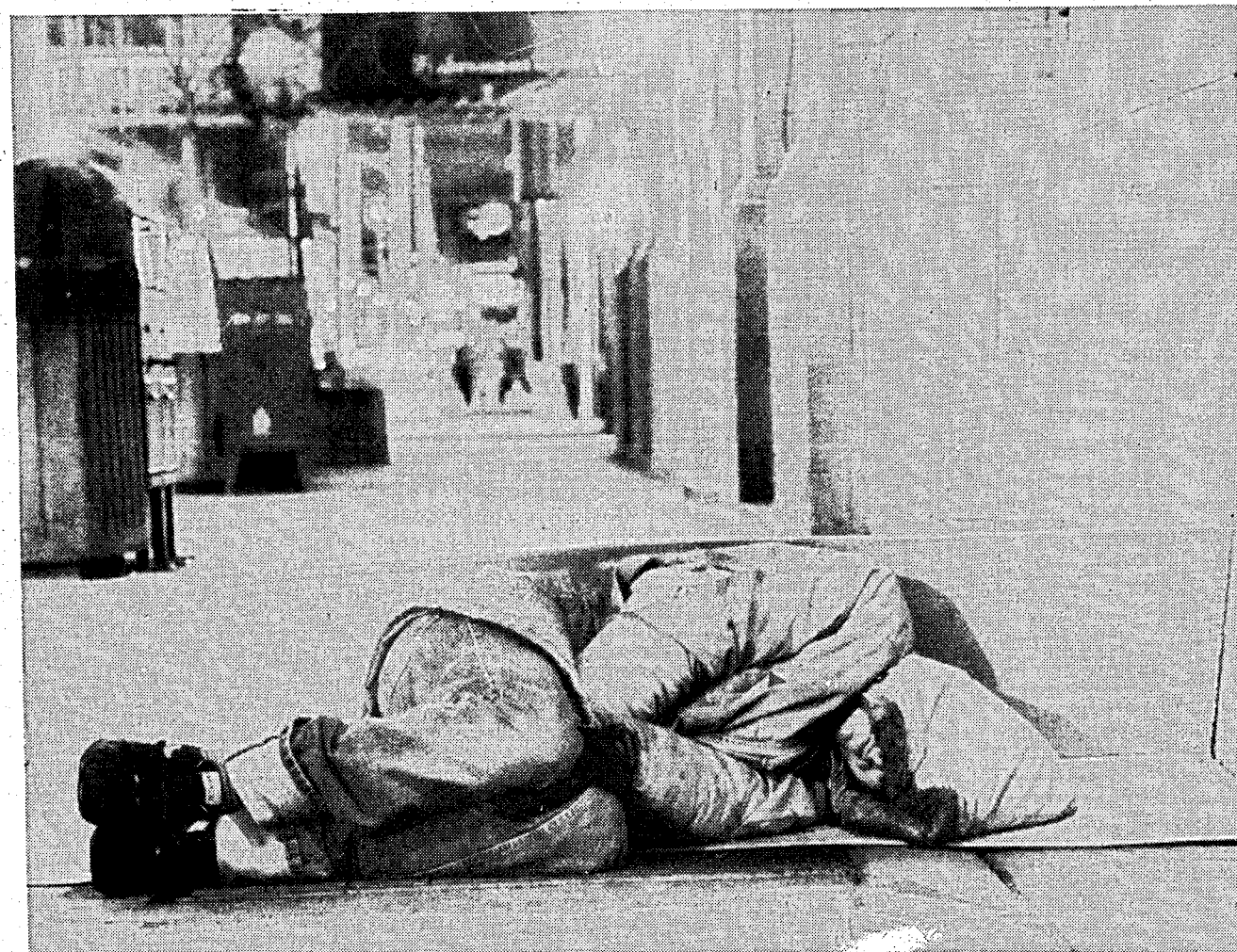

Foto Archiwum ANDRZEJ SIAWICKI

rów alkoholu (w całej Kanadzie w tym czasie sprzedano 2.512.000.000 l). Oznacza to, że statystyczny mieszkaniec N.W.T. wypił 90 l alkoholu. I nawet jeśli się uwzględni fakt, że głównie raczono się piwem, które stanowiło 84% konsumpcji alkoholu, pozostawiając daleko w tyle spirytualia - 11% i wina - 5%, to i tak te dane są wyższe niż nasze rodzime (polskie), gdyż w przeliczeniu na czysty alkohol liczba ta wynosi 8.3 l na osobę. Ale to nie jest pełen obraz konsumpcji, gdyż należy uwzględnić znaczny odsetek młodzieży do lat 15 w liczbie 18.343 - i przy założeniu, że młodzież ta nie miała okazji zapoznać się ze smakiem trunków (tak jak jest to w rządowym raporcie), liczba spożytego alkoholu przez pozostałą dorosłą (do picia) część społeczeństwa w liczbie 35.458 osób, statystyka gwałtownie rośnie do 136.6 litrów napojów alkoholowych, albo do 12.58 l czystego alkoholu na głowę mieszkańca N.W.T. (odnośne dane dla Kanady - 119.5 l).

Całkiem astronomiczne cyfry byśmy uzyskali gdyby się wzięło pod uwagę wyłącznie mieszkańców miejscowości, gdzie znajdują się sklepy z alkoholem. Na każdego w tej jednej z ośmiu osad już bez względu na to czy to jest noworodek, czy niedołączona staruszka, wypadaloby, że **wypija w ciągu roku 176.51 napojów alkoholowych lub 16.6 l czystego alkoholu.** Ale powszechnie wiadomo, że w utrzymaniu tej kosmicznej statystyki pomagają sąsiedzi z okolicznych wiosek, osad i leśnych "campów".

Problem jest znacznie szerszy

Biały człowiek od początku, gdy dotarł tutaj, zakładał swoje osady, zwane Fortami. Dla Indian były to jedynie punkty, do których dostarczali ryby, futra, skóry i mięso upolowanej zwierzyny, wymieniając je na przedmioty codziennego użytku, w tym broń i również alkohol. Dalej przemierzali się za stadami karibu w grupach po kilkanaście, kilka-

dziesiąt osób, z których każda miała swoich przywódców - zwykle najlepszych myśliwych. Dla nich wówczas Forty były źródłem wszelkiego zła. Tam byli nie tylko oszukiwani, ale często nabywali chorób im dotychczas nieznanymi, a które potrafiły, ze względu na brak naturalnej odporności ich organizmów, a także powszechnie panujący brud i nieprzestrzeganie zasad higieny osobistej, spustoszyć całe osady bardziej niż walki plemienne z sąsiadami o tereny łowcze.

Dopiero z czasem kolejne rodziny zaczęły się osiedlać w rejonach Fortów, m.in. ze względu na wypłacane tam coroczne "treaty" - pięć dolarów na głowę każdego zarejestrowanego Indianina (była to cena jaką płaciła Korona Brytyjska za swobodne poruszanie się po tym terenie). Forty stwarzały też możliwości pracy i podłapania dodatkowych dochodów. Wędrując dzisiaj po Dalekiej Północy i zapoznając się z historią osadnictwa, wierzyć się nie chce, że większość osad nie ma więcej jak kilkadziesiąt lat! Przeglądając stare, sprzed pół wieku fotografie widzi się zwykle kilka chat, czasami zarysowywane już sylwetka jakiegoś kościoła, a wszystko w otoczeniu strzelistych *tłp*. Zaledwie kilkadziesiąt lat trwa proces osiedlania się Indian. Ta transformacja nie jest łatwa, a czasami była nawet bardzo bolesna. Wielu zanotowało w swoich pamięciach praktyki przymusowej nauki w szkołach rządowych czy katolickich, w których dzieci i młodzież przebywały przez wiele lat. To oderwanie od rodziny, do której czasami trudno było dotrzeć na okres - jak dla dziecka zawsze - zbyt krótkich wakacji, powodowały nie tylko objawy choroby sierocej, ale także inkulturyzację, a przede wszystkim powstawało pokolenie czy nawet pokolenia, pozbawione w znacznej mierze nawyków rodzinnych i rodzicielskich. Dorastająca panna, czy młodzieniec wychowywany w takim rządowym czy kościelnym sierocińcu, nie byli w stanie podjąć się właściwych im ról: ojca czy matki, gdyż za przez te lata nauki im odebrano. Rządowe instytucje, psycholodzy i psychiatrzy nie byli w stanie i

nie są do dzisiaj zastąpić ciepła rodzinnego, a z książek trudno nauczyć się co to znaczy być ojcem czy matką, jakie są ich role i jaki powinien być stosunek do własnych dzieci. Efekty tego są widoczne m.in. i w tym smutnym obrazie rzeczywistości. Szkoły rządowe i katolickie to poważny rozdział w historii Indian - mający nie tylko same cienie, które teraz po latach zaczynają straszyć, ale również szereg pozytywnych aspektów. Problem ten jest złożony i wąskie szpalty tygodnika mogą tylko zasygnalizować zjawisko, a z pewnością nie wyczerpią tego tematu.

Winni

Nie mniej wszyscy są pewni jednego - tych ostatnich tragedii w Yellowknife można było uniknąć. RCMP wszczęła śledztwo szukając winnych. I znaleźli. Będą oni teraz odpowiadać przed tutejszym sądem. Miejmy nadzieję, że będzie to dobrą nauką dla innych, bo dla 42-letniego Philipa Constant, 19-letniej Pamelii Brule, jak i 18-letniej Shane Kwasney - oskarżanych za podawanie nieletnim alkoholu będą to czarne godziny. Jednocześnie będą to tragedie kolejnych rodzin - odmienne tragedie.

Czy tylko Indianie i Eskimosi

Zadają sobie pytanie - czy ktoś wyciągnie z tego wnioski? Nie tylko ludzie z Północy. Ileż razy igraszy z diabłem, namawiając do wypicia "na drugą nogę". Albo naśmiewamy się z tych co nie chcą wypić - mając tysiące różnych wymówek, z których żadna nie dociera do pijących lub często pijanych. Czy rzeczywiście musi dojść aż do tragicznego w skutkach wypadku samochodowego, rozbitej rodziny, próby samobójstwa, niechcianego dziecka, czyjeś śmierci lub kalectwa... - aby to zrozumieć?!

Każdemu się zwykle wydaje, że te problemy, te cholerne narkotyki, alkohol, prostytutka, rozbite rodziny,

AIDS, itp. są gdzieś tam obok - u sąsiadów...

Czy rzeczywiście dopiero śmierć - to bezwładnie usuwające się w czarną otchłań grobu ciało najukochańszej osoby, - czy chociażby przyjaciela, znajomych, musi być przykładem tego, jak bardzo jesteśmy w błędzie?

Nie piszę o tym po to, aby zepsuć komuś dobry humor, czy niedzielną lekturę ECHA, a tylko po to, aby nie zmarnować tego niepowtarzalnego czasu, który jest nam raz tylko dany - czasu życia i to bez względu ile lat się ma: -naście czy -dziesiąt. Jedyne po to, aby nasze sumienie nie było obciążone czyjąś niepotrzebną śmier-

cią czy inwalidztwem spowodowane igraszkami z pijanym diabłem. Abyśmy zawsze trzeźwo patrzeli na życie nie tylko swoje, ale również i życie innych.

Z pozdrowieniami z Dalekiej Północy:

JANUSZ ZALEWSKI

Metro Toronto Convention Centre
John Bassett Theatre
255 Front Street West

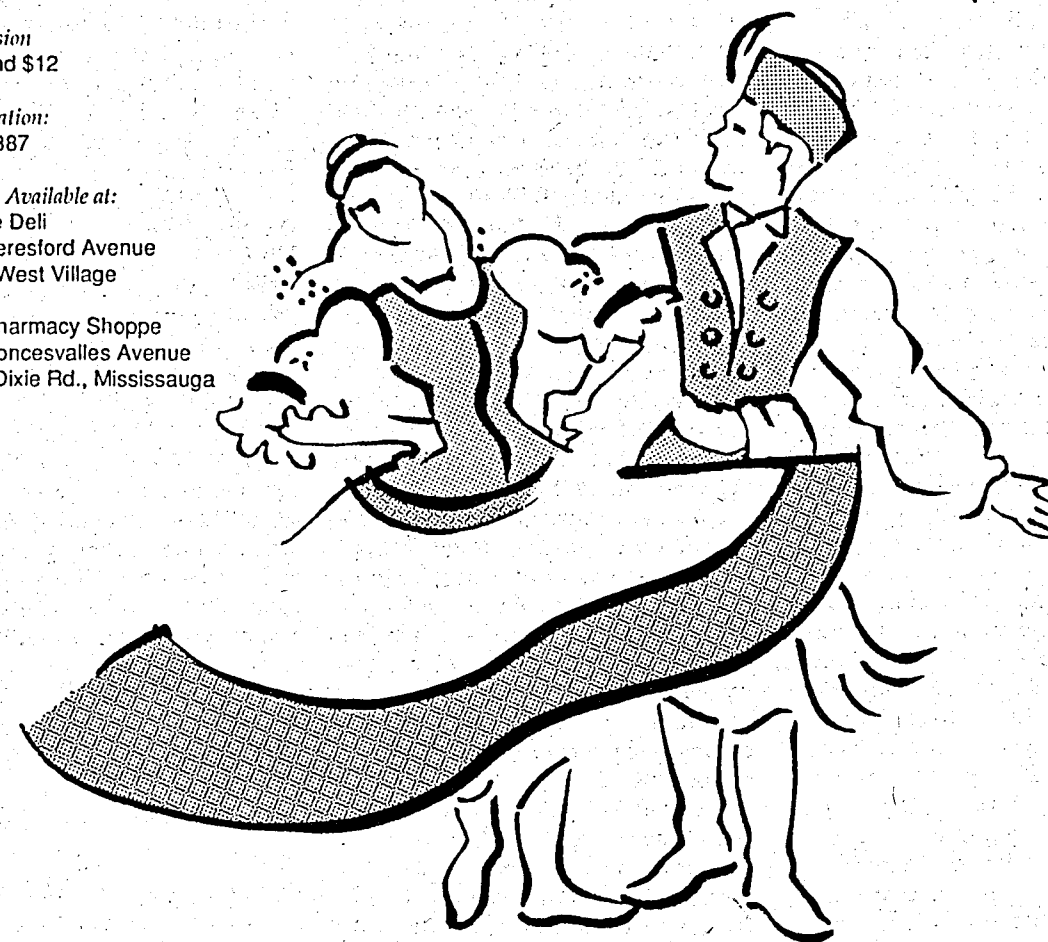
Admission
\$10 and \$12

Information:
622-3387

Tickets Available at:
Village Deli
258 Beresford Avenue
Bloor West Village

The Pharmacy Shoppe
177 Roncesvalles Avenue
3621 Dixie Rd., Mississauga

Sunday, March 1, 1992
at 3:00 p.m.

Lechovia

Polish Canadian Folk Dance Company

15th Anniversary Performance

STRATEGIA FINANSÓW

Według statystyk, ludzie poświęcają o wiele więcej czasu na planowanie wakacji, czy nawet obladu rodzinnego niż na planowanie swojej przyszłości finansowej.

Ponieważ "sezon" RRSP ma się ku końcowi, ja też postanowiłam wtrącić kilka uwag na ten temat.

Planowanie emerytalne w zasadzie nie różni się od planowania wakacji: należy zdecydować, gdzie chcemy wakacje spędzić, czy w domu we własnym ogródku, czy w innym klimacie i otoczeniu, jak również co chcemy robić; czy oddać się ulubionym zajęciom, na które normalnie nie starcza czasu, czy położyć się przed telewizorem lub czytać książki.

Od rodzaju wakacji będzie zależało ile pieniędzy należy przeznaczyć na ten cel. Jeśli pomyślimy o tym dość wcześnie, zdołamy zgromadzić potrzebne finanse; jeśli o finansach pomyślimy na dzień przed urlopem możemy się bardzo rozczarować. Podobnie jest z planowaniem emerytalnym.

Moim zdaniem, większość ludzi odwleka decyzję rozpoczęcia planowania emerytalnego, bo nie wie od czego zacząć lub też ogląda się na innych, żeby podjąć za nich decyzję np. na rząd, pracodawcę lub rodzinę.

Smutnym efektem tego jest rozczarowanie i wątpliwa pociecha obciążania innych odpowiedzialnością za swój nieszczęsny los.

Podjęcie decyzji i pokierowanie własnymi sprawami jest o wiele łatwiejsze niż się na pierwszy rzut oka wydaje. Metoda jest prosta i skuteczna. Jeśli nie wiesz czego chcesz - zmyśl.

Pozwolę sobie zacytować roz-

moowę, którą odbyłam z panem X.

Ja: Co pan chce osiągnąć przez swój program inwestycyjny?

X: No, jak najwięcej pieniędzy.

Ja: Co dla pana oznacza jak najwięcej pieniędzy?

X: No, jak najwięcej pieniędzy, ile się da, a tak naprawdę to nie wiem.

Ja: No to niech pan zmyśli.

Pan X spojrział na mnie podejrzliwie i z przewrotnym uśmiechem powiedział: milion dolarów.

Z całkowitym spokojem i powagą zapisałam - \$1,000,000 - i powiedziałam: Zobaczmy, co może pan zrobić dzisiaj, żeby osiągnąć ten cel.

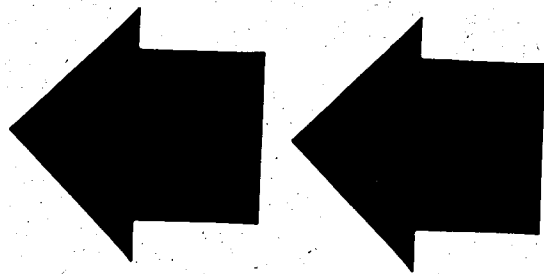
Pan X popatrzył na mnie tym razem już poważnie, zastanowił się raz jeszcze i powiedział: "Tak naprawdę, to nie zależy mi na milionie, najważniejsze dla mnie jest żeby na emeryturze mieć pieniądze na obecny styl życia: zakupy, wyjazdy, itp." Przy pomocy programu komputerowego szybko wylczyliśmy ile pieniędzy będzie potrzeba biorąc pod uwagę inflację, zasoby finansowe ze wszystkich źródeł, którymi pan X dysponuje teraz i będzie dysponował w przyszłości, okres czasu do eme-

rytury, stopę procentową potrzebną do uzyskania pożądanego rezultatu i wyszła nam kwota, która należałoby odłożyć co rok, aby uzyskać pożądaną kwotę. Była to kwota możliwości i komfortu psychicznego pana X i jego rodziny.

Rynek finansowy wydaje się ogromnie skomplikowany, każdy zachwala, że jego jest najlepsze: tu banki, tu firmy ubezpieczeniowe, giełda, mutual funds, inwestycje rozmaitego rodzaju. Można dostać zawrotu głowy. Można też poświęcić cały swój wolny czas na rozwiązywanie finansowych łamigłówek. Można też zdecydować, jakie rezultaty chcemy uzyskać i zlecić profesjonalistom dopilnowanie uzyskania pożądanego rezultatu i spędzić czas z żoną i z dziećmi i tylko pilnować uzyskiwania rezultatów.

Są trzy czynniki, które odgrywają rolę w uzyskaniu określonego celu finansowego np. kapitału \$1,000,000. Są to czas x zysk (procent) x wysokość wkładu = \$1,000,000. Jeśli mamy mało pieniędzy i niewielki zysk (procent) to będziemy musieli długo czekać na ten milion. Jeśli chcemy skrócić czas oczekiwania musimy podwyższyć wkład pieniężny albo stopę procentową albo jedno i drugie np. przy corocznym wkładzie \$3,500 na 8% uzyskamy \$1,018,211 po 40 latach, na 10% - \$1,107,353, po 35 latach, a na 12% \$1,019,365 już po 30 latach. Czyż to nie pięknie?

**JAAS
HALINA BARANOWSKA
740-7463**

PIENIĄDZ ROBI PIENIĄDZ

JAK URWAĆ COŚ Z PODATKÓW?

TROCHE HISTORII

Pierwsze podatki w Kanadzie miały bardzo prostą formę.

W 1867 roku nowo uformowany federalny rząd kanadyjski otrzymywał dochód z podatków pośrednich takich jak: podatek obrotowy, cło i akcyza.

W latach 1867-1917 rozpoczął się wzrost roli poszczególnych prowincji w systemie podatkowym i pod ich wpływem pozostawały podatki bezpośrednio np. dochodowy, spadkowy, od ziemi.

4 sierpnia 1914 roku Kanada przystąpiła do wojny przeciwko Niemcom. Aby sfinansować wydatki wojenne przeprowadzono istotne zmiany w systemie podatkowym, a ich

wynikiem było rozpoczęcie opodatkowania bezpośredniego znanego jako Business Profits War Tax.

Jednakże dopiero w 1927 roku utworzono Department of National Revenue składającego się z: Revenue Canada, Taxation oraz Revenue Canada, Customs and Excise. Już w latach 30 podatki płacone przez osoby indywidualne uległy podwojeniu, a podatki prowincjonalne zrównały się z federalnymi, a w 40-tych pracodawcy rozpoczęli bezpośrednio potrącanie podatków od wypłat pracowników.

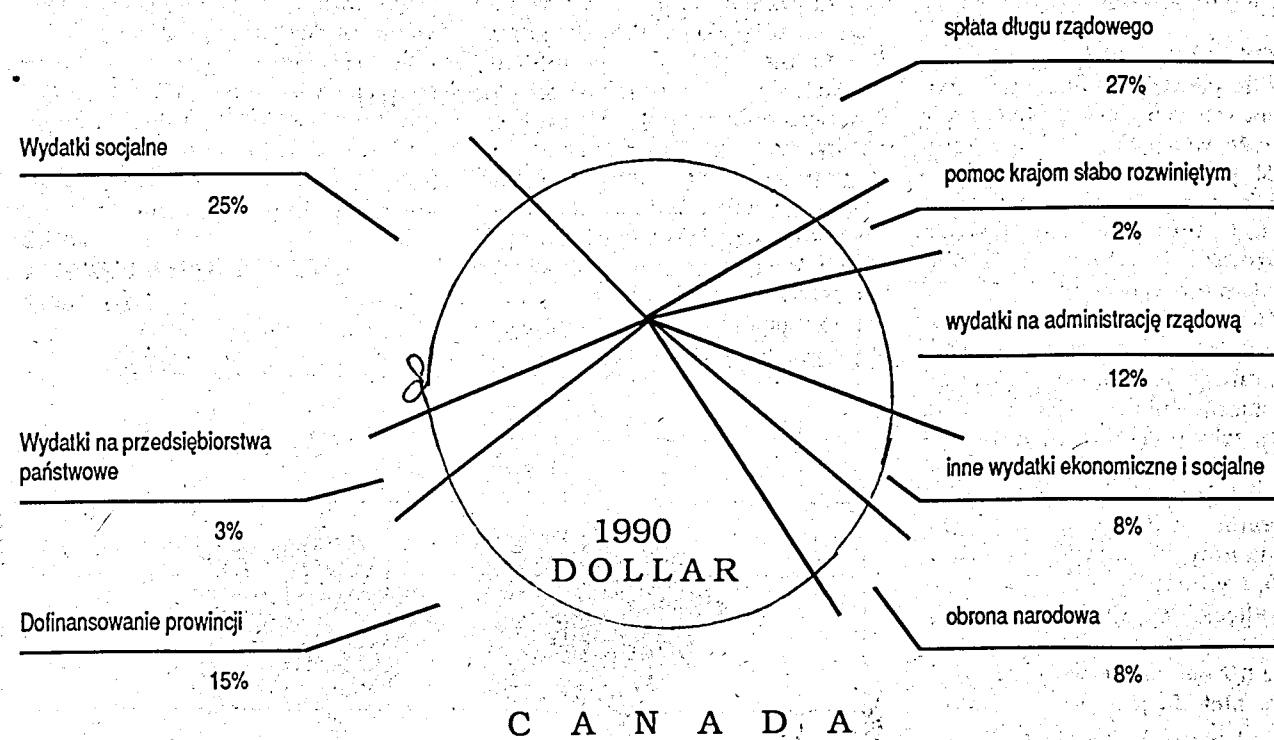
Ostatnim najważniejszym wydarzeniem w historii podatków kanadyjskich było zastąpienie Income War Tax Act przez Income Tax Act, który choć przeszedł wiele zmian

zachował podstawową formę do dnia dzisiejszego.

Obecnie posiadany system podatkowy określa się mianem "self-assessment income tax system", co oznacza, że osoba podlegająca opodatkowaniu ma prawo kontroli, a zarazem odpowiedzialność podatkową oraz możliwość sprawdzenia czy jest traktowana na równi z innymi podatnikami wg obowiązujących przepisów z Income Tax Act.

OBECNIE

Wraz ze wzrostem roli rządu kanadyjskiego w zyciu gospodarczym kraju wzrastała rola podatków jako źródła dochodów państwa. Przyjrzyjmy się w jaki sposób rząd rozdysponował podatki zebrane w 1990 roku:

Nie lubimy płacić podatków. Akceptujemy je jako rzecz, która od nas nie zależy. Możemy jednak działać tak, aby zapłacić jak najmniejszą sumę, jednakże musimy być w zgodzie z prawem podatkowym, które powinno się użyć na własną korzyść. Artykułem tym rozpoznałem temat bardzo w tej chwili "gorący", gdyż 30 kwietnia minie termin rozliczania się z podatków dla tych wszystkich, którzy muszą wysłać czek do Revenue Canada. W następnych wydaniach ECHA znajdziecie Państwo szereg wskazówek oraz objaśnień, które pomogą Wam w tym, aby ten czek był jak najmniejszy.

Pamiętajmy, że zanim przystąpimy do wypełniania zeznania podatkowego należy sprawdzić czy zebrałszy wszystkie potrzebne do tego dokumenty i informacje. Najpowszechniejszymi z nich są:

- T4 - jeżeli byłeś zatrudniony,
- T4-U - jeżeli otrzymywałeś zasiłek dla bezrobotnych,
- T5 - jeżeli miałeś dochód w postaci procentów lub dywidend,
- TFA 1 - gdy dostawałeś Baby Bonus,
- T4A oraz T4A(P) - jeżeli otrzymywałeś emeryturę czy też zasiłek podczas nauki języka angielskiego,
- T4(OAS) - zaświadczenie o wysokości Old Age Security,
- ATC-1 - gdy otrzymałeś przedpłatę przyszłego Child Tax Credit,
- T 5007 - stwierdzające otrzymanie tzw. Workers' compensation oraz zasiłku socjalnego,
- T 1016(E) - jest to informacja o maksymalnej kwocie jaką możesz wpłacić na RRSP wysłana przez Revenue Canada w grudniu ub. roku.

- wpłaty na RRSP,
- składki związkowe,
- opłaty za niektóre szkoły (ponad \$100),
- wydatki medyczne,
- donacje na organizacje charytatywne (np. na kościoły),
- dane dotyczące wydatków związanych z opieką nad dzieckiem,
- ile i komu zapłaciliśmy za mieszkanie i inne,
- osoby, które obok pracy prowadzą interesy muszą zebrać wszystkie drobne rachunki z wydatków.

**RYSZARD BIERYLO
MAREK KAWKA**

**TEACH IN POLAND
"EDUCATION AND TRAINING PROGRAMS FOR POLAND"
NEEDS YOU !!!**

Jeśli chcesz uczyć języka angielskiego, zasad demokracji lub przekazać swoje doświadczenia w zarządzaniu przedsiębiorstwami - zgłoś swoją kandydaturę na wyjazd do Polski.

Wymagane kwalifikacje:

1. Bardzo dobra znajomość języka angielskiego.
2. Doświadczenie w nauczaniu.

Możliwość wyjazdu na okresy krótsze (1, 2 miesiące), lub dłuższe (6 miesięcy, 1 rok).

Po dokładne informacje zgłoś się do:

"EDUCATION AND TRAINING PROGRAMS FOR POLAND"
12 Shuter Street, Suite 105, Toronto, Ontario M5B 1A2

TEL.: (416) 392-0503 Fax: (416) 392-1085

IWONA POGORYA - Przewodnicząca

**RYSZARD BIERYLO MAREK KAWKA
UNIVERSE FINANCIAL**

**• PODATKI • MUTUAL FUNDS • RRSP
• UBEZPIECZENIA • SCHOLARSHIPS**

- współpracujemy z wieloma instytucjami finansowymi;
- nieustannie poszukujemy wartościowych produktów i nowych strategii inwestycyjnych;
- tylko te, które spełniają nasze wysokie wymagania uznajemy za godne polecenia naszym Klientom.

**PROFESJONALNA PORADA NIE KOSZTUJE, A POMOŻE CI
ZAOSZCZĘDZIĆ TYSIĄCE !!!**

TEL. 891-5322 lub 748-0786

**RICHARD'S INCOME
TAX SERVICE**

**JUŻ WKRÓTCE I TY MUSISZ ROZLICZYĆ SIĘ Z PODATKÓW!
ROZLICZENIA DLA FIRM I OSÓB INDYWIDUALNYCH**

TEL. 748 - 0786

RRSP - Dlaczego?

Lata	10	20	30	40
RRSP	\$63,750	\$229,100	\$657,976	\$1,770,370
POZA	\$31,633	\$88,285	\$189,739	\$371,428

Powyższe jest przykładem inwestowania \$4000 rocznie na 10% w RRSP i ekwiwalentu w fundusz nierejestrowany (40% tax bracket).

**LISTENING
COMPREHENSION
SHORT CONVERSATIONS**

Przypomnijmy sobie jak brzmią propozycje zrobienia czegoś wspólnie:

Let's...
Shall we...
Perhaps we should...
Why don't we...
How about...
oraz sugestie, aby nasz rozmówca coś zrobił:
Maybe you should...
Why don't you...
I suggest you...
Perhaps you could...
Try...
How about...
Przyjęcie propozycji wyrażamy przez:
OK.
Sure. Why not?
(That's a) good idea.
Sounds good to me.
Sounds great.
By all means.
Jeśli propozycję odrzucamy, mówimy:
(No.) Let's...
(No, thanks.) I'd better...
Thanks, but...
I don't know.
I don't feel like it.

Po wysłuchaniu krótkiej konwersacji (musicie zorganizować sobie jej nagranie, lub osobę czytającą) i pytania dotyczącego jej, wybierzcie z zestawu B jedną możliwość.

Zestaw A

1.
M: I don't have to be in the office on Friday. Why don't we go to Montreal for the weekend?
W: Sounds great.
Q: How did the woman respond?
2.
M: This new receptionist does get on my nerves. She even can't spell people's names correctly!
W: Then why don't you fire her?
Q: What does the woman suggest the man do?

3.
W: It's been so nice talking to you. Thank you for calling.
M: You know what? Let's get together one of these days.
Q: What does the man suggest?

4.
M: It's so cold outside. Shall we stay at home and watch the TV?
W: I don't know. I don't feel like watching TV.
Q: How did the woman respond?

5.
W: I'm so tired and depressed. I need a few days off.
M: Let's make believe we are having holidays, leave all this mess and go out to a night club.
Q: What does the man suggest?

6.
W: I got a letter from Uncle Jerry this morning. They will be coming here next week. Shall we book a hotel suite for them?
M: Maybe we should try to put them up here. I'm sure they want to see as much of us as possible.
Q: What does the man suggest?

7.
W: I used to watch this show every morning. Now that my TV is broken I miss it so much.
M: Why don't you have your TV fixed?
Q: What does the man suggest the woman do?

8.
M: I try to be patient, I try to understand her point, I try to do my best, but she is so stubborn. Maybe you could talk to her and make her see reason.
W: I don't know. What makes you think she will listen to me?
Q: How did the woman respond?

9.
W: I'm afraid we'll have to call them and tell them we'll be late. I have so many things to do before we go.
M: Then why don't you set about it right now instead of watching TV?
Q: What did the man suggest the woman do?

10.
M: I can't afford to pay him \$15 an

hour any longer.
W: I suggest you tell him straight out.
Q: What does the woman suggest the man do?

Zestaw B

1.
a) she was reserved
b) she was embarrassed
c) She was enthusiastic
d) she was annoyed

2.
a) dismiss the receptionist
b) shoot the receptionist
c) teach the receptionist
d) put the receptionist on the afternoon shift

3.
a) getting married
b) calling him back
c) having a date
d) visiting a friend together

4.
a) she was embarrassed
b) she was undecided
c) she was annoyed
d) she was enthusiastic

5.
a) pretending that they are holidaying
b) having a holiday
c) making a mess
d) cleaning the apartment

6.
a) discouraging the relatives from coming
b) waiting for the relatives at home
c) trying to tolerate the relatives
d) accommodating the relatives at home

7.
a) she repair her TV
b) she buy a new TV
c) she ask somebody to repair her TV
d) she get rid of the broken TV

8.
a) she was depressed
b) she was reserved
c) she was glad
d) she was angry

9.
a) begin her housework
b) forget about her housework
c) ask him to help her
d) finish her housework

10.
a) dismiss his employee from the job
b) decrease his employee's wages
c) threaten his employee
d) talk to him frankly

Klucz
1c, 2a, 3c) 4b, 5a, 6d, 7c, 8b, 9a, 10d.

IMIGRACJA

Pytanie: Wziąłem adwokata w sprawie imigracyjnej. Zapłaciłem ponad \$5,000. Uważam, że to stanowczo za dużo za to, co dla mnie zrobił. Jak można znaleźć dobrego adwokata? Co można zrobić, jeśli ten adwokat "naciąga"?

Odpowiedź: Po pierwsze, można zadzwonić do "Lawyer Referral Service" pod numer: 947-3330 lub dla tych spoza Toronto: 1-800-268-8326. Po drugie, jeśli rachunek jest za wysoki, można prosić o przejrzenie rachunku i informacje na ten temat: 965-4500. Po trzecie, jest zautomatyzowana informacja telefoniczna: "Dial-a-Law" pod numerem 947-3333. Jeśli chodzi o wysokość rachunku, należy prosić o taśmę #466.

Pytanie: Czy to jest prawda, że będzie ogłoszona amnestia na 125 rocznicę Kanady?

Odpowiedź: Nie słyszałam o takich planach - ale kto wie?

Pytanie: Mam Formę "1300". Niestety, ale miałem sprawę z policją. Oskarżono mnie o prowadzenie samochodu po pijanemu. Ojciec mi zmarł. Czy mogę jechać do Polski na pogrzeb?

Odpowiedź: Jak pan wyjedzie wątpliwe czy dostanie pan wizę na powrót do Kanady. Jedną rzecz jest pewna - wycofa się pan automatycznie z programu "Self-exited" i nie będzie pan mógł dalej pod tym programem starać się o stały pobyt. A jeśli "sprawa" się jeszcze toczy w sądzie, nie może pan przed sądem uciekać.

Pytanie: Przyjechałem do Kanady kilka lat temu. Jestem zarejestrowany w "Refugee Backlog". Powiedziano mi, że mam prawo do pobierania "Welfare" - więc biorę. Nie mam nikogo w Polsce, bo cała moja rodzina jest w Kanadzie. Urząd imigracyjny kiedyś powiedział mi, że mam prawo do zostania na stałe w Kanadzie na zasadzie, że jestem "ostatnim członkiem rodziny". Miałem ostatnio humanitarne rozpatrzenie mojej sprawy i odrzucili mnie, bo jestem na Welfare". Co tu jest grane?

Odpowiedź: Trzeba być lekko-myślnym, żeby prosić Kanadę o pozytywne rozpatrzenie sprawy - jednocześnie ciągnąć od tej Kanady co się da. Jeśli pan jest tu kilka lat, to musi pan mieć pozwolenie na pracę. Dlaczego pan nie pracuje i nie podejmuje prób pracy? Dlaczego pobiera pan Welfare? Dlaczego rodzina nie pomaga? Jak rząd kanadyjski ma przychylnie patrzeć się na Polaków?

Pytanie: Matka moja złożyła podanie o stały pobyt przez Buffalo pod programem "Self-exited". Została odrzucona - ale powiedziano jej, że mogę ją, jako córka, sponsorować. Zrobiłam to, ale biuro imigracyjne formularze mi odesłało. Dlaczego?

Odpowiedź: Coś tu brakuje w pani pytaniu do mnie. Czy wyjaśniła pani, że Buffalo prosiło o sponsorstwo? Czy numer teczki i nazwa biura (tj. Buffalo) były wyszczególnione na sponsorstwie? Czy opłata była załączona? Jeśli niczego nie brakowało, należy napisać list do dyrektora biura z prośbą o wyjaśnienie - a

jeszcze lepiej pójść do swojego posła do parlamentu federalnego z prośbą o pomoc.

Pytanie: Jestem na "unemployment". Ożeniłem się i chcę sponsorować żonę, która jest na wizie turystycznej. Czy mam to zrobić przez Buffalo, czy tu w Kanadzie? Która droga jest lepsza?

Odpowiedź: Najedno wychodzi - tylko czas się liczy. Przez Buffalo żona dostanie szybciej stały pobyt, ale okres czekania w Kanadzie nie będzie się liczył do obywatelstwa. Nie będzie miała, w okresie czekania, prawa do pracy. Będzie to kosztowało \$350.00 (pl.:s opłaty za przedłużenie wizy turystycznej). Załatwiając to bez wyjazdu do Buffalo, będzie kosztowało \$350.00 + \$250.00, plus pozwolenia na pobyt/pracę, zajmie ok. 3 lata, ale połowę czasu czekania zostanie zaliczone do obywatelstwa.

HANIA SOKOLSKA
766-4779/345-9012

WIELKI FESTIWAL NARCIARSKI

1. Klub narciarski POLMED przy Polsko-Kanadyjskim Stowarzyszeniu Medycznym organizuje Wielki Festiwal Narciarski w dniu 1 marca w Hockley Valley, Orangeville.
2. W programie zawody narciarskie dla wszystkich amatorów narciarstwa w różnych kategoriach wiekowych, jak również dla dzieci i młodzieży.
3. Atrakcyjne nagrody i puchary dla uczestników zawodów.
4. Posiadacze biletów biorą udział w losowaniu nagrody ufundowanej przez PLL "LOT" - przelot do Polski i z powrotem samolotem Boeing 767.
5. Wiele dodatkowych atrakcji dla uczestników i osób towarzyszących: • degustacja alkoholi zorganizowana przez firmę Peter Mielzynski Agencies Limited • piosenki przy gitarze • trening przed zawodami prowadzony przez Macieja Murana - trenera zawodników i instruktorów na Północną Amerykę • demonstracje sprzętu narciarskiego i • wiele innych.
6. Festiwal będzie nagrywany przez polonijną telewizję.
7. Dochód z imprezy jest przeznaczony na zakup sprzętu medycznego dla szpitala dziecięcego w Warszawie.
8. Festiwalowi patronują następujące osoby i organizacje: p. Andrzej Brzozowski - Konsul Generalny, p. Jesse Flis - M.P. Parkdale-High Park, p. Stanley Haidasz - Senator, dr. Zdzisław Kryński, prezes Stowarzyszenia Medycznego, p. Chris Korwin-Kuczyński - Counselor Ward 2, p. Marek Malicki - prezydent Kongresu Polonii, p. Stanisław Orłowski - Chairman Światowej Polonii, p. Ryszard Piotrowski, Radio Polonia, dr. Richarda Russ, pp. Szymański, Design Team International.
9. W sprawie rezerwacji i dodatkowych informacji proszę dzwonić:
Irena Żurowska 231-4351 Wiktor Polak 841-4340
Stefan Szałwiński 447-8331 Leszek Dobosz 767-3169
10. Przypominamy, festiwal narciarski odbędzie się 1 marca.

DO POLONII WEŹMY UDZIAŁ W WAŻNEJ DLA NAS KONSULTACJI!

Rząd ontaryjski podjął akcję wprowadzenia zmian i poprawę opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.

Celem planowanych zmian jest:
• ROZWINIĘCIE I UDOSTĘPNIENIE USŁUG dla osób starszych pozostających we własnych domach;
• UMOŻLIWIENIE POMOCY dla członków rodziny;
• ZAGWARANTOWANIE łatwego dostępu do niezbędnych usług;
• REALIZOWANIE USŁUG z pełnym uwzględnieniem wartości kulturowych i różnic językowych.

CHCIELIBYŚMY USŁYSZEĆ
NA TEMAT:

• USŁUG, które waszym zdaniem są

najbardziej potrzebne;
• SPOSÓB finansowania usług;
• PLANOWANIA na przyszłość.

W związku z tym, Kongres Polonii Kanadyjskiej, Okręg Toronto, zwraca się z apelem do wszystkich o wzięcie udziału w spotkaniach na ten temat. Od naszego zainteresowania tą sprawą, zależy będzie decyzja rządu ontaryjskiego odnośnie opieki dla ludzi starszych.

MIJESCA I DATY SPOTKAŃ
POLISH CULTURAL CENTRE
206 Beverley Str., Toronto
27 lutego, 1992, g. 19:00 do 21:00.
COPERNICUS LODGE
66 Roncesvalles Ave., Toronto
21 lutego, 1992, g. 13:00 do 16:00.
OUR LADY QUEEN OF POLAND
79 Fred Bland Crescent,
Scarborough
8 marca, 1992, g. 13:00 do 15:00.

KOMUNIKAT

Polish Canadian Community Services informuje:

W związku z tragiczną śmiercią Dominiki Dutkiewicz, uczennicy szkoły katolickiej St. James, szkoła zbiera fundusze na pokrycie kosztów pogrzebu. Zostało otwarte konto przez Komitet Rodzicielski szkoły (Parents Teachers Association St. James Catholic School) w St. Stanislaus - St. Casimir's Polish Parishes Credit Union, 220 Roncesvalles Ave., Toronto.

Osoby, które chciałyby przekazać donację na ten cel proszone są o wystawianie czeków na: "St. James Catholic School DOMINIKA FUND", numer konta: 56537.

"Kiedy codzienność zmęczy ci oczy
A skrzydeł nie masz by odfrunąć
Narasta w tobie chęć, by się stoczyć
Wypoczynkowo obsunąć"

Szanowni Państwo,
Aby posłuchać dalszego ciągu tego wiersza oraz wielu innych wspaniałych tekstów należy przyjść w marcowy wieczór na spektakl kabaretowy zatytułowany:

"NAPRAWDE JAKI BYLBYŚ NIE WIE NIKT"

oparty na poezji JONASZA KOFTY

W spektaklu udział biorą:

Krystyna Adamiec, Irena Reczkowska-Raab, Krzysztof Jaworski
oraz Marek Nagengast. Słowo wstępne: Maria Nowotarska
Scenariusz i reżyseria: Krystyna Adamiec

Miejscem, gdzie będziecie się Państwo mogli "wypoczynkowo obsunąć" jest siedziba SPK przy 206 Beverley St. Przedstawienie odbędzie się w sobotę 7 marca o godzinie 8 wieczorem. Bilety w cenie \$10 będą do nabycia przy wejściu. Rezerwację telefoniczną prowadzi "Save-O-Way" od poniedziałku do piątku w godz. od 10-6, a w soboty od 10-4 pod tel. 532-3042. Przedstawienie odbywa się pod patronatem Konsulatu Generalnego R.P.

**PRAGNIEMY PAŃSTWA
BARDZO SERDECZNIE ZAPROSIĆ NA TEN WIECZÓR
GWARANTUJEMY WSPANIAŁĄ ZABAWĘ!!!**

Bogusław Rzepecki jest znakomitym torontońskim bioenergoterapeutą i radiestetą. Kilkadziesiąt osób znanych redakcji zawdzięcza mu wyleczenie nerwobólów, powrotu do dobrego samopoczucia. Niedawno "Bogus" zainteresował się chińską medycyną i jej metodami terapeutycznymi. Jest tym zafascynowany i pragnie się swą fascynacją podzielić.

TAJEMNICE CHIŃSKIEJ MEDYCYNY

Część I

Nauki różnią się w rozmaitych krajach, ale ich dobrodziejstwa obejmują całą ludzkość -

Tai Tsung

Lekarze zachodni przyjmują medycynę chińską ze sporą dozą niedowierzania. Decyduje o tym całkowicie odmienność filozofii wschodu odpowiedź na pytanie: czym jest leczenie?

W wielkim stopniu podstawą chińskiej medycyny są poglądy taoistyczne. W myśl tej filozofii, ktoś kto jest zdrowy jest człowiekiem uznającym swą wewnętrzną naturę, widzącym siebie w swoim wnętrzu. Człowiek taki jest uważany za zdrowego, ponieważ zna on pochodzenie wszystkich zjawisk, również swoje własne wnętrze, zna swój umysł. Dlatego zdrowie nie może być w żaden sposób oddzielone od rozwoju duchowego.

Dla nas, na Zachodzie, stwierdzenie, że ktoś jest zdrowy oznacza, że nie jest on chory (np. na grype), że jego ciało jest w porządku. Chory to znaczy, że winę za to ponoszą bakterie lub zła pogoda, jednym słowem wpływy zewnętrzne.

Na Wschodzie to, że ktoś jest chory oznacza, że ten ktoś popełnił błąd. Jeśli ciało jest mocne, zrównoważone to nic złego się nie stanie. Choroba jest naszym błędem w rozumieniu praw natury.

W przeszłości, w Chinach placo-

no lekarzowi za to, że człowiek pozostawał w zdrowiu, gdy ktoś stawał się chory przestawał płacić za usługę. Znaczy to, że najważniejszą rzeczą było prowadzenie profilaktyki, zadaniem każdego lekarza było badać w taki sposób, aby dawać prognozy, by przewidywać następstwa faktów i odpowiednio do tego postępować. Ważną rzeczą w chińskiej medycynie było również to, że w przeszłości nie było tam stwierdzanych przez lekarzy chorób, gdyż były one leczone - jeśli miały wystąpić - w stadium wstępnym, zatem nie mogły się rozwinąć. Np.: Jeżeli powstaje zapalenie wątroby jest to sprawa bardzo poważna - może zdarzyć się tak, że rozpoznanie będzie zbyt późne i że około 70% wątroby zostanie zniszczone właśnie z tego powodu.

W chińskiej medycynie istnieje system subtelny diagnozowania,

który jest w stanie z wyprzedzeniem 10 do 20 lat powiedzieć o procesie chorobowym rozpoczynającym się w wątrobie. A wszystko to jest możliwe dlatego, że choroba jako taka najpierw przejawia się na poziomie zaburzeń energii, a dopiero potem, u swego schyłku, dotyka narządu i niszczy go. Chińczycy posiadają bardzo ciekawy, bardzo subtelny sposób rozpoznawania składający się z wielu elementów. Pierwszym z nich jest to co nazywamy rozpoznawaniem tętna, drugim jest - badanie języka, trzecim elementem jest analiza wyglądu twarzy, czwartym - zadawanie pytań. Aby nauczyć się bezbłędnie diagnozowania potrzeba około 10 lat nauki pod okiem doświadczanego mistrza. Niestety tej sztuki nie można nauczyć się z książki.

Na Zachodzie modna stała się akupunktura, ale skupiając się tylko na niej zaniedbuje się to, co jest istotą, esencją medycyny chińskiej. W Chinach prawidłowym sposobem postępowania leczniczego w przywracaniu zdrowia jest najpierw praca z żywnością, a jeśli to nie skutkuje - z ziołami. Jeśli i to nie skutkuje - to dopiero wtedy należy dojść do akupunktury. Jednak wszystko zaczyna się od prawidłowego rozpoznawania. Jeżeli rozpoznanie będzie błędne, to każdy rodzaj leczenia staje się bez znaczenia, a leczenie igłami nawet niebezpieczne.

Na koniec każdego odcinka będę podawał przepisy kulinarne pochodzące z tradycji różnych kuchni: europejskiej, chińskiej, japońskiej, indyjskiej. Łączy je wspólna cecha: wszystkie przepisy opracowane są

według chińskiej sztuki przyrządzania potraw w oparciu o zasadę "płeciu przemian".

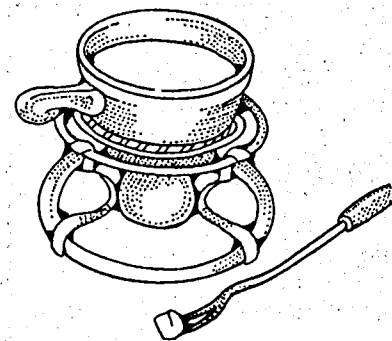
Gulasz węgierski po chińsku

- 1) Z - W małej ilości dobrego oleju (olej z oliwek),
- 2) Z - Przyrumienić 4-5 średnich cebul pociętych w plasterki lub krawki,
- 3) Z - Dodać do tego 300-400 gram mięsa wołowego (na gulasz) i przysmażyć,
- 4) Z - Dodać garść orzechów włoskich (zmielone),
- 5) M - Jeden lub dwa ząbki czosnku,
- 6) M - Łyżeczkę świeżego, rozstartego imbiru lub 1/2 łyżeczki sproszkowanego,
- 7) M - Łyżeczkę ostrej papryki,
- 8) M - 2-3 strąki papryki pociętej w paski,
- 9) W - Trochę soli (sól morską),
- 10) W - Wlać 1/4 l wody i zostawić, aby wrzała przez pewien czas,
- 11) D - Dodać 5-6 rozdrobnionych pomidorów i gotować przez pewien czas,
- 12) D - Wlać kubek kwaśnej śmietany i wymieszać.

Smacznego!

Wyjaśnienie - należy zachować kolejność dokładania kolejnych elementów. O znaczeniu literki dowiecie się Państwo w następnych odcinkach.

B.RZEPECKI

Wielka Zabawa

22 lutego od godz. 20:00

w sali Z.N.P.

2316 Fairview Street
BURLINGTON

Bar obficie zaopatrzony
Gra doborowa orkiestra

Losowanie nagród wejściowych
Wstęp tylko \$10 od osoby
W cenie biletu kanapka, paczek i kawa

RADIO POLONIA

zaprasza serdecznie na

ZABAWY

KARNAWAŁOWE

w każdy piątek i sobotę
od godziny 20:00

Newport Restaurant

365 Evans Avenue
(skrzyżowanie z Kipling)

Po bliższe informacje prosimy dzwonić pod numer:
568-1489

UWERTURA

ZAINICJOWANIE DZIAŁALNOŚCI KWARTETU SMYCKOWEGO im. KRZYSZTOFA PENDERECKIEGO

Pośród imprez kulturalnych, jakie odbyły się w ostatnim czasie, z uwagą należy odnotować koncert muzyki kameralnej w wykonaniu niedawno osiadłego w Ontario **Kwartetu Smyczkowego im. Krzysztofa Pendereckiego**. W programie koncertu usłyszeliśmy kwartety Wolfganga A. Mozarta (KV 387, G-dur), Benjamina Brittena (Nr 3) oraz Feliksa Mendelssohna (Op. 13, a-moll), których to brawurowe i przepelnione pasją wykonanie wywołało stojącą owację publiczności, w odpowiedzi na co muzycy zabiliśwali jednocześnie utworem ("Quartetsatz") Franciszka Schuberta.

Recital ten, zorganizowany w sali koncertowej **Uniwersytetu Wilfrida Lauriera** w Waterloo, niedzielnym wieczorem dnia 2 lutego, zgromadził wielką ilość słuchaczy i dodać muszę, iż biletów zabrakło już na kilka dni przed planowaną imprezą, pomimo tego, że według panującej opinii, Kitchener-Waterloo nie jest prężnym ośrodkiem kulturalnym. Jednak dzięki artystom takim jak muzycy z Kwartetu Pendereckiego, znanym publiczności obu Ameryk oraz Europy, młodym, ambitnym i energicznym, Kitchener-Waterloo może pozyskać sobie sławę ośrodka muzycznego, przyciągającego do siebie melomanów i koneserów muzyki z innych miast i prowincji. Toteż podkreślić należy, iż koncert, poza okolicznymi mieszkańcami oraz pracownikami i słuchaczami uczelni, zgromadził liczną grupę osób z Toronto.

Pośród specjalnie zaproszonych

gości znaleźli się przedstawiciele konsulatu polskiego w Toronto: Konsul Generalny, Andrzej Brzozowski i Konsul Tadeusz Awdankiewicz wraz z małżonkami. Obecni byli także przedstawiciele organizacji polonijnych w Kanadzie, Prezes Kongresu Polonii Kanadyjskiej, Marek Malicki z małżonką, Prezes KPK Okręgu Kitchener, Krzysztof Trojanowski oraz Prezes Związku Polaków w Kanadzie (Grupa IV), Marian Pillach, również z małżonką.

Artyści z zadowoleniem odnotowali obecność wielu rodaków podczas swojego występu, gdyż uważają, iż fakt ten potwierdza chęć uczestnictwa Polonii w życiu kulturalnym, już nie tylko naszej grupy etnicznej, ale całego kraju. Kwartet bowiem, pomimo iż nosi nazwę nestora polskiej muzyki, obecnie skupia w sobie nie tylko muzyków z nad Wisły. **Piotr Buczek** i **Jerzy Kapłanek** (skrzypce) - to polska (oczywiście) połowa zespołu, zaś Izraelczyk, **Yariv Aloni** (altówka) i Kanadyjczyk **Paul Pulford** (wiolonczela) dodają międzynarodowego charakteru tej grupie. Ow niecodzienny skład pomaga zespołowi wzbogacić ponadczasowy i międzynarodowy sens muzyki o dodatkowe wartości płynące z tradycji przedstawicieli różnych kultur. Koncert dzięki zgromadzonej publiczności oraz artystycznej osobowości polskiej części kwartetu miał polski charakter. Charakter ów został dodatkowo podkreślony poczęstunkiem w polskim stylu, który przygotowany przez **Wałęsa's Meats & Deli** miał miejsce po zakończeniu

artystycznej części wieczoru.

Aby bliżej zapoznać Czytelników z kwartetem i jego członkami, przytoczyć pragnę kilka faktów z historii zespołu. Powstał on w 1982 roku z inicjatywy Piotra Buczka, skupiając w sobie ówczesnych jeszcze studentów **Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego** w Katowicach. Już wówczas, nosząc jeszcze nazwę "Nowy Szymanowski", kwartet zaczął odnosić sukcesy, zdobywając nagrody i wyróżnienia na festiwalach i konkursach, pośród których zasadniczy wpływ na przyszłość zespołu miała I Nagroda na Konkursie Zespołów Kameralnych w Łodzi, w 1986 roku. Obok niej, na tym samym konkursie, młodzi muzycy zdobyli Nagrodę Specjalną Krzysztofa Pendereckiego za najlepsze wykonanie jego utworu. Fakt ten zainspirował ich i ośmielił, aby poprosić autora "Polskiego Requiem" o zgodę na przyjęcie imienia i nazwiska kompozytora jako nowej nazwy zespołu.

Ten sam rok, jakże szczęśliwy dla katowickich studentów, przyniósł nową nagrodę w postaci stypendium ufundowanego przez Instytut Muzyki Kameralnej Uniwersytetu Stanu Wisconsin, co związało los zespołu z ziemią amerykańską. Nota bene, w tym samym czasie kwartet, już im. Krzysztofa Pendereckiego, pozyskał sobie impresariów w Nowym Jorku i rozpoczął działalność koncertową. Pierwsze tournée odbyło się w 1988 roku, obejmując swoim zasięgiem sale koncertowe Stanów Zjednoczonych i Kanady, inicjując w ten sposób kontakt z tutejszym środowiskiem kulturalnym.

Kolejne lata przynoszą zaproszenia na Festiwal Midem do Cannes, na Festiwal Kwartetów Smyczkowych w Bogocie i Panamie, Oregon Bach Festival w Eugene (Oregon) i wiele innych. Zespół debiutuje w najsłynniejszych salach koncertowych: Berlińskiej Sali Filharmonicznej, Nowojorskim Merkin Concert Hall oraz w Centrum im. Johna Kennedy'ego w Waszyngtonie. Kwartet koncertuje także w Polsce i wielu innych krajach Europy oraz nagrywa dla radia i telewizji większość z tych państw.

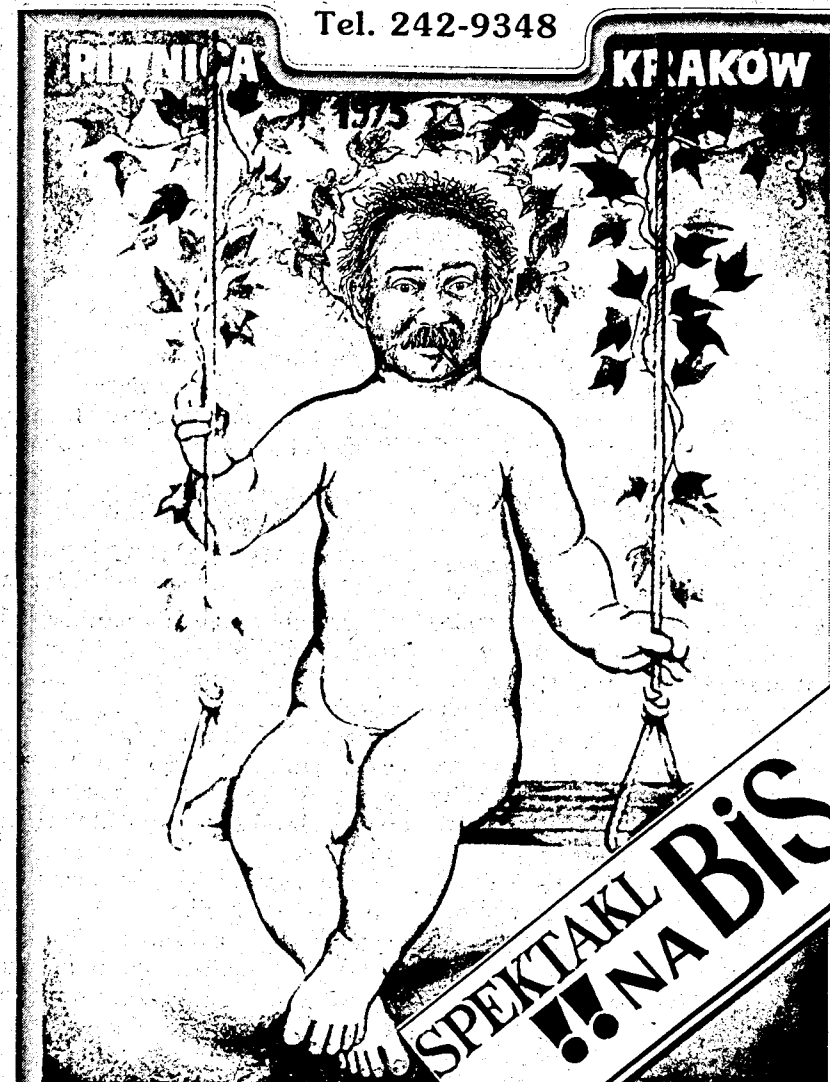
Rok 1991, rok zmian personalnych, przynosi kwartetowi ofertę objęcia pozycji łączącej utrzymanie bogatej działalności koncertowej z obowiązkami wykładowców muzyki (Artists-in-Residence) na Uniwersytecie Wilfrida Lauriera w Waterloo, Ontario. Fakt ten czyni Kanadę nowym miejscem, z którego międzynarodowa działalność koncertowa zespołu jest kontynuowana (zbliżające się koncerty we Włoszech, Francji i Kolumbii). Efektem tego zespół, odzwierciedlając wieloetniczny charakter kanadyjskiego społeczeństwa, doskonale reprezentuje Kanadę i jej muzykę będąc jednym z zaledwie dwóch istniejących tutaj i pełnowymiarowo działających kwartetów smyczkowych, obok Lafayette String Quartet. Obecnie piastowana funkcja pedagogów jest dla ciągle młodych, a także już doświadczonych, członków zespołu okazją do przekazania swoich zdobyczy nowemu pokoleniu muzyków. Dla Ontario i Kanady zaś, szansą na polepszenie poziomu edukacji muzycznej oraz na wykształcenie grupy instrumentalistów, którzy będą mogli konkurować z wychowankami uznanych szkół muzycznych.

Miejmy zatem nadzieję, że działalność koncertowa Kwartetu Smyczkowego im. Krzysztofa Pendereckiego, zainicjowana oficjalnie niedzielnym koncertem, znajdzie szerokie uznanie wśród publiczności kanadyjskiej, w szczególności zaś wśród nas, Polaków. Myślę, iż wyrażę opinię nas wszystkich, życząc muzykom wielu sukcesów pedagogicznych, które śledzić będziemy z zaciekaowaniem. Źródłem dumy i radości pozostaje zaś fakt, że poprzez dynamiczną tą grupę bogate polskie tradycje muzyczne mogą mieć istotny wpływ na kształtowanie profilu kulturalnego tego młodego państwa, jakim jest Kanada. Toteż zachęcam wszystkich gorąco, aby sami przekonali się o artystycznym i profesjonalnym obliczu kwartetu, zaś miłośników słuchania muzyki w warunkach domowych informuję, iż w najbliższym czasie ukaże się nowa płyta kompaktowa zespołu.

Wiktor Musiałik

206 BEVERLEY STR. • 1 MARCA, godz. 16⁰⁰ SALA SPK
REZERWACJA I SPRZEDAŻ

Tel. 242-9348

Pierwszy raz w Kanadzie i USA
genialny

Witold Gombrowicz
największy z polskich emigracyjnych pisarzy XX wieku

FERDY DURKE

czyli
DZIECKIEM PODSZYTY

fragigroteska

adaptacja
Piotr Skrzynecki
i Jerzy Kopczewski

wykonano
Jerzy Kopczewski
buteczka
aktor kabaretu "Pianica"

scenografia
Kuba Bryzgalski
Jerzy Kopczewski

ALZHEIMER - choroba przedwczesnego starzenia się

Choroba Alzheimera jest powolnym, nieustępującym niszczeniem komórek mózgu. Na początku zaatakowane zostają obszary w mózgu odpowiedzialne za pamięć, a następnie regiony mózgu odpowiedzialne za mowę, jak i informacje dochodzące z naszych pięciu zmysłów. Typowym pierwszym objawem są zaburzenia pamięci, zapominane są znane wyrazy, twarze. Potem zachodzą zmiany osobowościowe, dziwaczne zachowanie się, często agresywność. Powolna progresja w kierunku śmierci trwa od trzech do 20 lat. Przyczyny tej choroby są ciągle badane. Naukowcy przypuszczają kilka czynników przyczyniających się do choroby Alzheimera.

Wśród nich wymienia się: aluminium, bowiem wiele ofiar tej choroby gromadzi w komórkach mózgu wyjątkowo dużą ilość aluminium. W normalnych warunkach aluminium przechodzi przez nasz organizm nie absorbując się. Znajdując się w komórkach mózgu staje się toksyczne. Prawdopodobnie wirusy z grupy "slow virus" są w grupie destrukcyjnych przyczyn atakujących komórki mózgu. Stwierdzono też, że hormony odpowiedzialne za stres uszkadzają ośrodki nauki i pamięci w mózgu, które są zaatakowane w chorobie Alzheimera. Również urazy głowy, wypadki w przeszłości zalicza się do czynników ryzyka zachorowania na tę chorobę.

Ostatnie badania na Uniwersytecie w Bostonie wykazały związek między wiekiem ojca a zachorowalnością na tę chorobę dziecka. A mianowicie, dzieci młodych ojców mają większe ryzyko zachorowania na chorobę Alzheimera, aniżeli dzieci ojców starszych. U 15-letnich ojców

ryzyko to było pięciokrotnie większe aniżeli u ojców 50-letnich. Przypuszcza się, że ma to związek z dziedzicznym, genetycznym materiałem, który zmienia się z wiekiem ojca.

Sok żurawinowy w walce z infekcją

Ostatnie badania naukowe potwierdziły skuteczność od dawna stosowanego przez lekarzy preparatów soku żurawinowego lub preparatów z żurawin przy stanach zapalnych dróg moczowych. Badania wykazały, że nie tylko sok żurawinowy, ale także sok z jagód zawierają składniki, które nie pozwalają bakteriom chorobotwórczym przylegać do ścian dróg moczowych zapobiegając w ten sposób infekcji. Soki takie jak grejpfrutowy, mango, pomarańczowy oraz ananasowy tych właściwości nie posiadają.

Najwyżej oceniane zioła

Badania przeprowadzone wśród specjalistów od medycyny naturalnej podały najczęściej przepisywane grupy ziołowe oraz zioła. Wśród nich znalazła się znana już nam echinacea (jeżówka) jako środek stymulujący układ odpornościowy, dandelion (mniszek lekarski) lek tonizujący, waleriana lek uspokajający, oraz calendula (nagietek) środek antyseptyczny.

Ginger (imbir) dla kobiet w ciąży

Kobietom w ciąży skarżącym się na nudności, wymioty, szczególnie w pierwszych tygodniach ciąży, może przynieść ulgę zwykły ginger, w ilości nie większej niż w przepisie do gotowania lub pieczenia ciast.

DR. LIDIA DOBOSZ
TEL. 534-6527

CIEKAWOSTKI OLIMPIJSKIE

KOPERTY

Sponsor saneczkarskiej drużyny kobiecej Austrii ufundował specjalne nagrody dla siostr Neuner. Złota medalistka - Doris - otrzymała kopertę z czekiem na sumę 50 tys. szylingów, natomiast jej siostra - "srebrna" Angelika otrzymała premię ekstra - 30 tys. szylingów. Suto nagradzani są także Francuzi, dla których olimpijskie medale to także połowa bądź dopiero początek szczęścia. Po zdobyciu medalu zgłaszają się do skarbnika swego ministerstwa sportu, który wypłaca im jak następuje: 250 tys. franków za medal złoty, 120 tys. franków za medal srebrny i 80 tys. franków za medal brązowy. Niemiecka Fundacja Wspierania Sportu wypłaca gotówkę nie tylko medalistom (szczegółowo podaliśmy w poprzednim numerze) - swoje dostaną także ci, którzy nie znieśli się na podium, zajmując miejsca od 4 do 8. Cennik przewiduje od 15 tys. marek za miejsce czwarte do 3 tys. marek za miejsce ósme.

ŻYCIE OLIMPIJSKIE

Niemiecki skoczek narciarski Nettek, który upadł podczas treningu, przeszedł operację śledziony w szpitalu w Albertville. Stan chorego jest dobry - twierdzą lekarze. Doszło także do wypadku na stoku. Trener norweski Valaker ustawiał znak ostrzegawczy, gdy wpadła na niego z dużą szybkością amerykańska narciarka Gerety. Trener został odwieziony do szpitala ze złamaną nogą. Odwiezione zostały do szpitala również Austriaczka Ginther i Amerykanka Fischer, które upadły na trasie zjazdu podczas treningu. 22 szwy założono na zranioną nogę kanadyjskiej łyżwiarce figurowej Jacqueline Petr. Sprawcą kontuzji był podczas treningu partner poszkodowanej Mark Janoszuk.

LEĆ STERLING AIRWAYS I OSZCZĘDZAJ WIELKA WYSPRZEDAŻ WIOSENNA

ODLOT 23, 30 kwietnia
POWRÓT 29 kwietnia, 06, 13, 20, 27 maja

WARSZAWA	\$699.00 + tax	dłuższy pobyt możliwy za opłatą \$100.00
ŚWINOUJŚCIE	\$639.00 + tax	dłuższy pobyt możliwy za opłatą \$50.00
WILNO	\$999.00 + tax	
KOPENHAGA	\$599.00 + tax	

Przypominamy, że firma nasza organizuje również przeloty do Polski innymi liniami lotniczymi, wycieczki na słoneczne plaże Wysp Karaibskich, wycieczki statkami lub przeloty do każdego zakątka świata zgodnie z Państwa życzeniem.

Organizujemy wycieczki grupowe. Załatwiamy wynajem samochodów, rezerwację hoteli, itp.

PO BLIŻSZE INFORMACJE PROSIMY TELEFONOWAĆ

Park Place Corporate Centre
15 Wertheim Court Suite 402
Richmond Hill, (Toronto)
Ontario, Canada L4B 3H7

Phone: (416) 882-5475
Fax: (416) 882-5472
Telex: 06964538

LIDIA DOBOSZ, N.D.

Doktor Medycyny Naturalnej

Leczenie ostrych i przewlekłych chorób.
ZIOŁOLECZNICTWO, KOMPUTEROWA
ANALIZA DIETY, HOMEOPATIA,
AKUPUNKTURA.

NATUROPATHIC CLINIC
1595 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6P 1A5
Tel. (416) 534-6527

OSHAWA HEALTH CENTRE
212 King St. W.
Oshawa, Ont. L1J 2J2
Tel: (416) 576-8451

Horoskop tygodnia 20 - 26 lutego

BARAN: 21 marca - 20 kwietnia

Konieczność ostatecznego wyboru w sprawach sercowo-osobistych. Trudna sytuacja, wygląda wszakże na to, że dłuższe odwlekanie decyzji niepodobna. Kosztuje to zbyt dużo nerwów i zdrowia, przeto należy szybko przez te tarapaty przebrnąć. W końcu to wyjdzie ci na dobre. W rodzinie normalność. Znak miły - Strzelec, unikaj Wagi. Dzień ważny - piątek, liczba szczęśliwa - 9.

BYK: 21 kwietnia - 21 maja

Świąteczne wydatki spowodują nowe kłopoty materialne, a Ty je wszystkie musisz unieść i przetrzymać. Zdrowie znacznie szwankować nieco. Z taką sytuacją należało się liczyć od dawna. Rzecz cała skończy się w końcu szczęśliwie, ale przez pewien czas przynajmniej trosk będzie dosyć do wyboru i koloru. Strzeż się fałszywych przyjaciół. Znak miły - Ryby, unikaj Barana. Dzień ważny - sobota, liczba szczęśliwa - 2.

BLIŹNIĘTA: 22 maja - 21 czerwca

Wprawi Cię w zdumienie namolna natarczywość znajomych. Nie możesz jednak zapanować nad swoją niechęcią i dla tego nie rozumiesz, stworzonej więzi z osobą, której bardzo nie lubisz. Możesz sobie pozwolić na mały wyjazd - to Cię wzmocni. Znak miły - Koziorożec, unikaj Strzelca. Dzień ważny - niedziela, liczba szczęśliwa - 7.

RAK: 22 czerwca - 22 lipca

Najważniejsza dla Ciebie jest teraz miłość, na bok odłóżysz wszelkie sprawy zawodowe i inne, choć pracować będziesz z oddaniem i wcale wydajnie. To zapewni Ci większe dochody i możliwość zaspokojenia najpilniejszych potrzeb życiowych. Zmiany wokół Ciebie zachodzą wprawdzie powoli, ale raczej nieustannie. Znak sprzyjający - Panna, unikaj Skorpiona. Dzień miły - czwartek, liczba szczęśliwa - 6.

LEW: 23 lipca - 23 sierpnia

Gnębi Cię to, ale prawda ta jest zbyt oczywista, żeby jej nie docenić. Dużo pracy, obowiązki zgola niespodziewane. A tu zdrowie zaczyna zawodzić. Poradzisz sobie, ale z najwyższym trudem i niewiarygodnym wręcz poświęceniem własnych interesów dla dobra innych. Szczere gratulacje bliskich i znajomych. Znak miły - Wodnik, unikaj Wagi. Dzień ważny - niedziela, liczba szczęśliwa - 4.

PANNA: 24 sierpnia - 22 września

Nagły wybuch uczucia pęknie pod naporem tumultu wydarzeń jak bańka mydlana. Konieczne okaże się zregenerowanie sił witalnych przeznaczonych na dalsze potyczki zawodowe i towarzyskie przede wszystkim. Sprawy najgłębszej troski ułożą się w końcu zupełnie nicznie i w dużej mierze po Twojej myśli. Znak miły - Skorpion, unikaj Raka. Dzień ważny - środa, liczba szczęśliwa - 2.

WAGA: 23 września - 23 października

Kłótnie i niesnaski w rodzinie, także na tle zazdrości. Nie zapowiada się nic poważniejszego, musisz się jednak liczyć z drobnymi trudnościami zawodowymi. Chwilowo spuszczasz z zazdrości i dociekań, co też kochana osoba robi, gdy Cię na podorzędziu nie ma. Kłopoty materialne skłonią Cię do poświęcenia więcej uwagi sprawom domowym. Znak miły - Rak, unikaj Byka. Dzień miły - poniedziałek, liczba szczęśliwa - 8.

SKORPION: 24 października - 22 listopada

W rodzinie same radości, w otoczeniu zawodowym zachwyty nad Twoją postawą, godną uznania nie tylko moralnego, lecz także materialnego jak najbardziej. To jest nareszcie to. Przekomarzenia się z najbliższymi w domu nie będą miały ani żadnego dna ani dalszego ciągu. Powodzenie w grze. Znak serdeczny Koziorożec, unikaj Barana. Dzień miły - wtorek, liczba szczęśliwa - 4.

STRZELEC: 23 listopada - 21 grudnia

Nie masz prawdziwych powodów do smutku. Czeka Cię w najbliższym czasie powodzenie w jakiejś grze. Niby nie wielkiego, a cieszy. I rozbraja ponure myśli o wiarołomności najmilszej, chociaż ciągle bardzo dalekiej. Może to i dobre dla rodziny, przyjaciół i znajomych, wszak bywasz duszą towarzysza. Troska o zdrowie wręcz niecodziwna. Znak przyjacielski - Wodnik, unikaj Barana. Dzień ważny - niedziela, liczba szczęśliwa - 9.

KOZIOROŻEC: 22 grudnia - 20 stycznia

Tydzień na skuteczne uporządkowanie ważnych spraw. W pracy sytuacja się przejaśnia, finanse również w nie najgorszym stanie. Nie zaczynaj nowych związków i ważnych spraw w tym tygodniu. Znak przyjacielski - drugi Koziorożec, liczba szczęśliwa - 1.

Dzień miły - sobota.

WODNIK: 21 stycznia - 18 lutego

Przygotowania do dużej wyprawy, po której się wiele spodziewasz. Wokół paskudne intrygi, udawaj, że nic się nie dzieje i tak wyjdiesz na swoje. Ludzie zazdroszą Ci sukcesów. Nie włącz im w oczy. Z pieniżkami cienko, sprawy sercowe na drugim planie. Liczba szczęśliwa - 4. Dzień miły - czwartek.

RYBY: 19 lutego - 20 marca

Szamotanina jak zwykle, tyle że zdrowie ostatnio dopisuje. Odezwa się starzy znajomi i zbiegną się przedświąteczne myśli. Dobrze, że ostatnio zabrałeś się wręcz za uporządkowanie domowych spraw. Uważaj na portmonetkę i nie szaleń. Liczba szczęśliwa - 5. Dzień miły - niedziela.

ZDROWIE POLSKIEJ SPOŁECZNOŚCI

Polish Canadian Community Services zaprasza wszystkich zainteresowanych na następujące prelekcje i warsztaty: **JAK ZWYKLE W SOBOTE, godz. 10:00** Howard Public School, biblioteka **30 Marmaduke St.,** koło Roncesvalles Ave.

22.02.1992

godz. 9:00 do 15:00

POLACY POMAGAJĄ POLAKOM
(bezpłatnie)

Studium Lekarzy Naturopatów zaprasza w ramach Dnia Otwartych **Drzwi wszystkie dzieci chcące skorzystać z porady i ewentualnego leczenia metodami naturalnymi. Rodzice dzieci z zaburzeniami przewodu pokarmowego, z uczuleniami różnego typu, nadpobudliwe nerwowo, z moczeniem nocnym, ze zmianami skórnyimi i innymi problemami zdrowotnymi proszone są o uzgodnienie terminu wizyty do dra Andrzeja SALANIUKA.**

TEL. 251-7418 (po angielsku). Zgłaszać się trzeba do kliniki The Ontario College of Naturopathic Medicine, 60 Berl Av. (The Queensway/ Royal York Rd.).

POLISH CANADIAN COMMUNITY SERVICES, 1579 Bloor St. W. TEL. 533-9471, 533-9472, informuje o zmianie dni urzędowania. Od 2 marca 1992 roku biuro czynne: **od poniedziałku do czwartku w godz. od 10.00 - 16.00. W piątki biuro nieczynne.**

Prosimy o wcześniejsze telefoniczne uzgadnianie wizyt.

RENEWAL CONSTRUCTION & DECORATION

Instalacje elektryczne,
renowacje łazienek, kuchni,
wykładziny, kafelki,
wykarcanie plwnci
BEZPŁATNA WYCENA
☎ 249-5212

**Dr. JOLANTA
JASTRZEBSKA**

LEKARZ OGÓLNY

• Choroby skóry

• Choroby dzieci

Przyjmuje w poniedziałki
i czwartki w g. 10 - 18,
wtorki, środy, piątki
w g. 10 - 20,
w soboty w g. 9 - 13
(Pierwsza i trzecia sobota
miesiąca gabinet nieczynny)

TEL. 583 7878

2333 Dundas St. W. 404

If You're
ambitious, trustworthy and
would like to earn TOP PAY
salary in the comfort of Your
own home, don't delay. Send
today for free information
package.

Please enclose \$2.00
for postal services+stamp.
Limited time offer.

**HOMEWORKERS DIRECT
MARKETING**

P.O. Box 97005

Toronto, Ont. M6R 3B3

ARNOLD PENK

GOLD MASTER SALESMAN

PONTIAC, BUICK, CADILLAC & GMC TRUCKS

SALES & LEASING

NISKIE OPROCENTOWANIE

lub RABAT

ARNOLD PENK przedstawiciel firmy General Motors istniejącej od 1922 roku, oferuje Państwu szeroki wybór nowych i używanych samochodów.

• Pełna gwarancja fabryczna na samochody GM

• Bezpłatna gwarancja antykorozyjna na okres sześciu lat.

• **ARNOLD PENK** specjalizuje się w sprzedaży samochodów i finansowaniu pożyczek od dwudziestu lat.

• Jest jednym z najlepszych w tej dziedzinie na terenie Kanady.

• Znany również jako społecznik, pomaga swoim Klientom w trudnych sytuacjach.

• Złatwia sprzedaż, pożyczkę oraz oferuje pomoc w znalezieniu ubezpieczenia.

• Osobista opieka **ARNOLDA PENKA** przez cały okres posiadania auta.

• **PENK** gwarantuje najlepsze warunki kupna.

**PAMIĘTAJ! ZAKUP SAMOCHODU JEST POWAŻNĄ TRANSAKCJĄ,
TRZEBA WIEDZIEĆ KOMU MOŻNA ZAUFAĆ.
DOŚWIADCZENIE, WIEDZA I UCZCIWOŚĆ JEST PODSTAWĄ
BIZNESU ARNOLDA PENKA**

Po wszelkie informacje proszę dzwonić **964-3211** lub do domu o każdej porze **771-0688**, podając nazwisko i numer telefonu.

832 Bay St., Toronto Ont. (przy College St.)

Zbigniew Obrębski

Artysta-fotograf.

Wykonuje na zamówienie zdjęcia portretowe oraz ślubne

tel (416) 694-3792

PolBiz
BUSINESS WITH POLAND NEWSLETTER

IMPORT • EXPORT • INWESTYCJE W POLSCE
Na jawne polskie przepisy prawa •
podań dane o cenie • adresy • kontakty
cyfry • daty • opinie • ceny

Interesujesz się biznesem w Polsce ?

Wydajemy **PolBiz** miesięczny magazyn
niezbędny dla każdego
zainteresowanego tym tematem.

Numer z zeszłego miesiąca wysyłamy bezpłatnie
Bieżące numery dostępne są przez prenumeratę lub bezpośrednio w:

TORONTO	Quality Sausage (Roncesvalles) tel. 533-7054
Master Printing Inc. tel. 761-9659	MISSISSAUGA
Głos Polski tel. 533-9460	Mazowsze Meats & Deli tel. 897-9647
Roncesvalles Bakery tel. 535-7143	SKARWONOWICE tel. 897-0695
Polimex tel. 537-7914	SCARBOROUGH
Gazeta tel. 531-3230	Polka Delicatessen tel. 289-0379

W celu zamówienia prenumeraty lub darmowego numeru napisz lub zadzwoń do redakcji
MASTER PRINTING INC. 2965 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6P 1Z2
Tel. (416) 761-9659 Fax (416) 761-1933

**INCOME TAX
RETURNS**

Jan Popławski

Income tax consultant

Profesjonalna, tania,

szybka usługa

w domu Klienta

TEL. 455-7956

215-224

STUDIO ANKA
Anka Czudec
photographer

2374 Bloor St. West, Toronto
(416) 769-4488

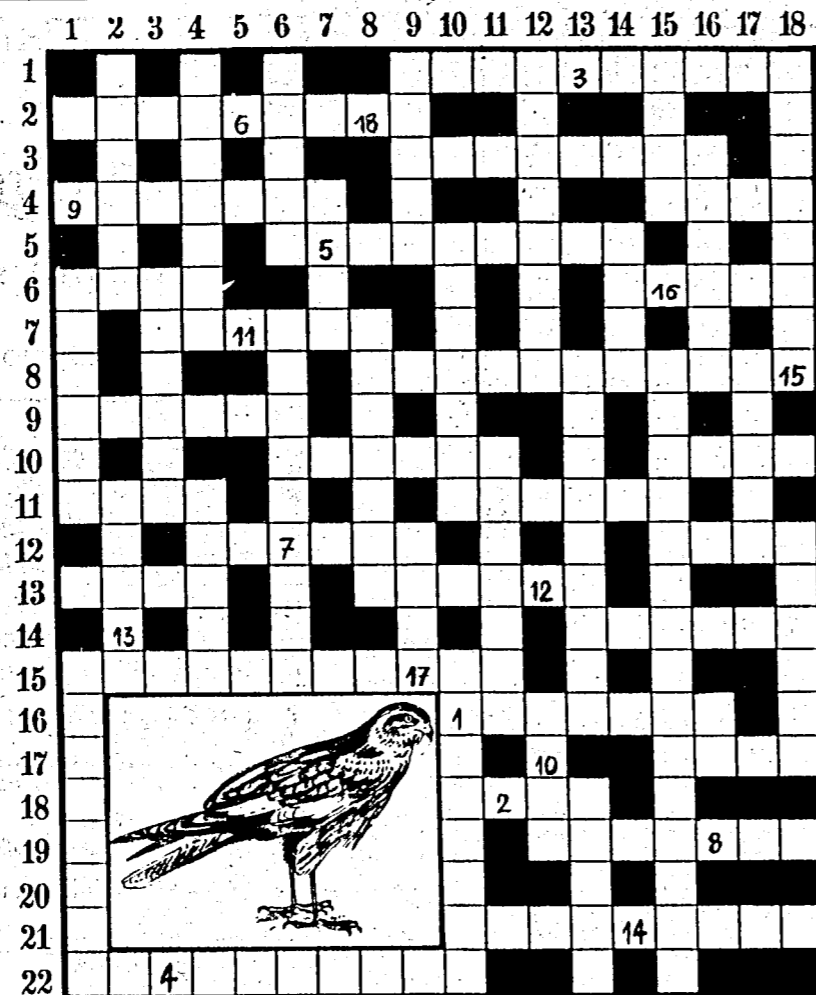
U próżniaka
zawsze święto

Rozwiązanie krzyżówki
z poprzedniego numeru

POZIOMO: 1 — dzielenie na grupy, kategorie itp. wg określonych, wybranych cech • 2 — na przykład słyszalne • 3 — słychać w sztukach plastycznych i architekturze panujący w Europie w XIV-XVI w. • 4 — zadaje bykowi na ramię ostatnie: śmiertelne pchnięcie • danie w szarym sosie • 5 — przesyła na odległość ruchome obrazy z towarzyszącymi im dźwiękami • 6 — coś dla miłośnika • 7 — żagani krewniak mew-siewek • 8 — ziemnowodny gryzoł pln. omer. — wydzielający substancję używaną do wyrobu perfum • 9 — Mikołaj Kopernik używał tego przyrządu do pomiaru położenia ciał niebieskich • 10 — miłośnik lub reklektant • 11 — wulkan o 2 szczytach na Wyżynie Armeńskiej (Turcja) • miasto obwodowe nad Irtysem • 12 — może być zdrowia • niedozwolony chwyt za szyję w walce zapasniczej • 13 — dyndająca ozdoba • jest Kłodzka, jest i Łużycka • 14 — republika w zachodniej Afryce • więcej niż powódzenie, a mniej niż triumf • 15 — niezdołność do odczuwania wzruszeń • 16 — wybitny rzeźbiarz duński (1768—1844), twórca m.in. pomników M. Kopernika i ks. J. Poniatowskiego w Warszawie • 17 — miasteczko nad Lubzonką (woj. piłskie) • 18 — niewielki tego rodzaju hotel dotrwał do naszych czasów (poza muzeum) • 19 — taniac na niej to wyczyn akrobacyjny • 20 — zielony w parku • 21 — widzi to, czego nawet przez lunetę dostrzec nie można • 22 — „obiekty” zdrańcy chetników

PIONOWO: 1 — miała granaty dużego kalibru na znaczne odległości • konkurencja irkko-ateologiczna • 2 — kraina historyczna w środk. CSRS • wywołuje panikę na giełdzie • 3 — nie każdą można pomyślnie zalać • 4 — zakończył karnawał • cieszy kolekcjonera • 5 — falbalki z ozdobnej tkaniny lub koronki pod brodą • dojrzewa w sadzie • 7 — uchodzi do Marza Bałtyckiego w Mrzeżynie • 8 — rodzaj suchej, cienkiej wędliny • 9 — przy nadmiernym wysiłku może „wysiąść” • cena obiegowa pie-niędza • 10 — uskrzydłony zakład przetworczy • jedna z form rozwoju • 11 — „produkcja uboczna” tartaku • 12 — służy do oddzielania ziarna od plew • dawniej — patrol wojskowy kontrolujący czujność wart • 13 — zajmował się odlewaniem i obróbką przedmiotów z brązu, spłuzi itd. • w cyrku • 14 — stolica Ghany • 15 — płynie przez Florencję • jest słabo latający ptak drapieżny • jest coraz rzadszy u nas, mimo że podlega pełnej ochronie (dwa wyrazy) • 16 — służy do przy-trzymywania, naszenia lub ciągnięcia • symbol jdnostki masy używanej w jubilerstwie • 17 — przedmiot marzeń wielu ratników • 18 — nocie spędza na „podglądaniu” ciał niebieskich • posiada cudowną lampę

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI POLEGA NA OD-GADNIĘCIU HASŁA, na które składają się litery oznaczone liczbami umieszczonymi w prawym dolnym rogu niektórych kropek. W nadestonym

rozwiązaniu należy podać odszyfrowany tekst hasła bez wyrazów krzyżówki.

**ZAPISY DO KLAS
JĘZYKA ANGIELSKIEGO
NA KURSY WIECZOROWE**

Centrum Pomocy Polskim Imigrantom, 206 Beverley St., Toronto, przyjmuje zapisy na kurs języka angielskiego oraz kursy przygotowujące do obywatelstwa.

Lekcje o zróżnicowanym poziomie:

- dla początkujących,
 - średnio zaawansowanych,
 - zaawansowanych
- oraz kursy języka angielskiego ze słownictwem medycznym i technicznym
- są prowadzone w szkole: **St. Joseph/ Michael Power High School** (budynek St. Joseph), 5055 Dundas St. W., wtorki i czwartki od 7:00 do 9:00 wieczorem.

Rejestrować można się również bezpośrednio u nauczycieli. Informacje telefoniczne pod nr 979-9634, 979-9639

DR. HENRIETTA FICEK
Family Physician
Crowfoot Corner
217, 150 Crowfoot Cres., N.W.
CALGARY, Alberta T3G 3T2
TEL. (403) 241-8900

Poniedziałki - piątki 9:00 a.m. - 10.00 p.m.
Soboty, niedziele 10:00 a.m. - 6.00 p.m.
Umawianie wizyt niekonieczne

**CARAVAN VIDEO
& CONVENIENCE STORE**

Jacek i Anna Szkolak
zapraszają
do wypożyczalni filmów.

Mamy najnowsze filmy, ponad 400 polskich i 3 tysiące angielskich, BETA, V.H.S., Nintendo.
U nas też kupisz polskie gazety.
ETOBICOKE, 5241 Dundas St. West
(w pobliżu przystanku metra na Kipling)
TEL. 234-5915

"PANI JADWIGA"

**Polski
Program Radiowy**

1250 AM, soboty od godz. 1 - 2 po poł.
TEL. 604-2247
Wiadomości, publicystyka, muzyka

A & A MOTORS

NAPRAWA I SPRZEDAŻ SAMOCHODÓW

Inż. ANDRZEJ BOGUCKI ANDRZEJ KOZIARSKI

Wszystkie naprawy mechaniczne i elektryczne samochodów amerykańskich i importowanych. W przypadku awarii załatwiamy holowanie.

ZAŚWIADCZENIA DO REJESTRACJI SAMOCHODU

Naprawa hamulców \$49.99 (przed lub tył) + części
Wymiana oleju + filtra (do 5 litrów oleju) \$24.99

POLECAMY: Przy pomocy najnowocześniejszych dodatków do olejów i paliw:

- przedłużanie żywotności silników i skrzyń biegów
- obniżanie zużycia paliwa
- przywracanie utraconych osiągnięć silnikom

1541 - A The Queensway, Toronto, Ontario M8Z 1T8 **252-0226**

Najlepiej zadbasz o silnik - używając

**Lech Prusiński
NAJSTARSZE
POLONIJNE
BIURO POMOCY
IMIGRACYJNEJ**

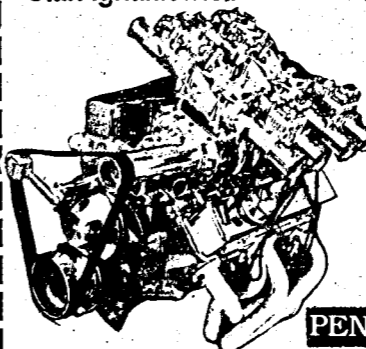
W związku ze zmianami kanadyjskich przepisów imigracyjnych zawiadamamy wszystkie osoby pragnące uzyskać stały pobyt w Kanadzie — niezależnie od ich obecnego statusu — że nasze biuro udziela bezpłatnie porad we wtorki w godzinach 12-7 wieczór
194 Garden Avenue
Tel. 588-1659

KAPITALNE REMONTY SILNIKÓW

wraz z pełnym instalowaniem
objęte 1-roczną lub 30 000 km gwarancją na pracę i części

CRANKSHAFT SERVICE SUPPLIES LTD

Stan Ignakiewicz 30 LAT PRAKTYKI Leszek Kraska

**KOMPLETNE NAPRAWY SAMOCHODÓW
KRAJOWYCH I IMPORTOWANYCH**

- certyfikaty samochodów do rejestracji
- naprawy głowic
- borowanie bloków
- naprawy układów hamulcowych i kierowniczych
- przebudowa transmisji
- okazyjna sprzedaż części zamiennych do silników

PENNZOIL ZABEZPIECZY TWÓJ MOTOR

537-2529 483 DUPONT STREET (przy Bathurst) 537-5857

ADWOKACI

MALICKI and MALICKI
Marek S. Malicki
Adwokat

3020 Kirwin Ave. Mississauga, L5A 2K6
TEL. 279 - 6250

Złatwia sprawy:
- kupna i sprzedaży nieruchomości - hipoteki - sporne sprawy
matrymonialne - testamenty (ostatnie wole) - spadki

ADWOKACI

LESŁAW SOSNOWSKI
JACEK MIKOLAJKO

2333 Dundas St. W. Suite 408, Toronto M6R 3A6
TEL. (416) 538-8493

- Sprawy karne: kradzieże, pobicia, jazda w stanie nietrzeźwym • Sprawy cywilne i rodzinne
- Rozwody i separacje • Zakładanie, kupno, sprzedaż spółek i przedsiębiorstw • Testamenty, spadki
- Sprawy w Polsce - akty notarialne, pełnomocnictwa

... przychodzi z pomocą
każdemu,
kto ma problemy
z prawem karnym
Auto - 580-6445

adwokat

KRZYSZTOF PREOBRAŻENSKI
dom (24 g.): 537-8842 praca: 964-1717
fax: (416) 964-0823

Adres kancelarii adwokackiej:

99 CHARLES STREET, E. TORONTO, ONT. M4Y 1V2

Hubert Węsierski, Ivan Grgić
2342 Bloor St. W., Toronto
Tel. 762-5365

**KINGSWAY
MEAT
PRODUCTS**
&
**DELICATESSEN
LTD.**

Ponad 100 gatunków wyrobów wędliniarskich własnej
produkcji, wyrabianych przez wysoko wykwalifikowanych
polskich rzeźników według tradycyjnych polskich
receptur

CENY KONKURENCYJNE

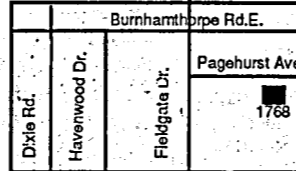
INCOME TAX CONSULTANT

Członek Kanadyjskiej Federacji Konsultantów Podatkowych

CZESŁAW KĘPA

1768 Pagehurst Ave.
Mississauga, Ont.
TEL. 238-0447

Prowadzi jedną z najdłuższych istniejących w Ontario i najsprawniej działających polskich firm konsultacji podatkowych. Dokonujemy usług w zakresie: sporządzania zeznań podatkowych i księgowości, odwołań do Ministerstwa Finansów, listów i sprawozdań finansowych, otwierania, kupowania i sprzedaży biznesów, całoroczne konsultacje z prawa podatkowego.

DR. M.J. CELIŃSKI

Registered Psychologist

Usługi w języku polskim.

Badania powypadkowe dla sądu (urazy głowy, zaburzenia emocjonalne, psychoterapia rodzinna i indywidualna, bóle głowy i zaburzenia psychosomatyczne, terapia relaksująca i hipnoza (fobie, leczenie odwykowe palaczy i osób z nadwagą)

Badania inteligencji dzieci i dorosłych

TEL. 226-6397

344 Sheppard Ave. East. Willowdale, Ont. M2N 3B4

TANIO, DOBRZE I SZYBKO
uzyskasz prawo jazdy dzwoniąc
TEL. 769-1280 lub 259-9233

AMICO
DRIVING SCHOOL

POLSKI CHIROPRAKTYK

Dr. John Jaskot
BSc., D.C.

URAZY
związane z pracą, uprawianiem
sportu, prowadzeniem pojazdów
mechanicznych
BÓLE GŁOWY • KRĘGOSŁUPA

MIMICO
CHIROPRACTIC CENTRE
2362 Lakeshore Blvd. W
Toronto, Ont
M8U 1B6
255-2231

SCARBOROUGH
CHIROPRACTIC CLINIC
2555 Eglinton Ave. E
Suite 202 Scarborough,
Ont. M1K 5J1
267-1146

JERZY SZEMPLIŃSKI

Insurance Broker

DO YOU
KNOW?
We are
the biggest
life insurance
company
in Canada
by asset size...

- Ubezpieczenia na życie, biznesu chorobowe i wypadkowe, dentystyczne
- Ubezpieczenia emerytalne RRSP
- Dożywotnie renty i emerytury RRIF
- Plany edukacyjne dla dzieci
- Fundusze inwestycyjne 100% gwarantowane
- Ubezpieczenia dla odwiedzających oraz podróżujących poza Kanadę

TEL. : 848-1250, FAX : 897-1862

NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY

2 SHEPPARD AVE. E., STE. 404, TORONTO

Planowanie finansowe i ubezpieczenia
• LIFE INSURANCE - na życie
• DISABILITY - chorobowe
• MORTGAGE - hipoteczne
• GROUP, BUSINESS - handlowe
• RRSP, ANNUITY - emerytury
• VISITORS - dla odwiedzających
Po bliższe informacje proszę dzwonić
Biuro: 226-6525 Dcm: 858-0129

Andrzej
Krysiak

Mutual of Omaha Insurance Company

UBEZPIECZENIA
dla odwiedzających
w razie choroby lub wypadku
plany finansowe zabezpieczające dzieci
plany emerytalne RRSP

Jerzy Majewski, M.Sc.

Tel. bus. 631-6523; home: 792-0866

BIURO PODRÓŻY

AUTORYZOWANY
DEALER

SAVE-O-WAY

OVERSEAS SERVICES

A division of 547319 Ontario Ltd.

WORLD WIDE TRAVEL

331 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont. Canada M6R 2M8
TEL. (416) 532-3042, 532-3794 (Otwarte: 10 - 18, soboty: 10 - 16)
720 Burnhamthorpe Rd. W., Unit 17, Mississauga, Ont., Canada L5C 2R9
TEL. (416) 896-2832, Fax 273-5993 (Otwarte: 10 - 18, soboty: 10 - 16)

Już z górą 9 lat firma Save-O-Way wysyła co tydzień regularnie kontenery z paczkami do Polski.

• BILETY LOTNICZE DO POLSKI I INNYCH KRAJÓW • PRZELOTY CZARTEROWE DO POLSKI SAMOLOTAMI LOT • ZAPROSZENIA I NAJTAŃSZE UBEZPIECZENIA DLA OSÓB ODWIEDZAJĄCYCH KANADĘ

• WYSYŁKA SAMOCHODÓW • SŁONECZNE WAKACJE W CIEPŁYCH KRAJACH

PACZKI DO POLSKI

p. Alicja
160 Wilkinson Rd.
unit 38
Brampton
Tel. 452-0485

KINGSTON'S DELI
91 Princess St.
Kingston, Ont.
(613) 531-8380

European Sausage Deli
Lidia Pisklowicz-Jan Górska
92 Halsey Ave. Tor. M4B 1A9
Tel. (416) 755-4221
SCARBOROUGH, ONT.

BIG WIN CENTRE
Lottery Headquarters
760 Brant Street
Burlington, Ont. L7R 4B7
tel. 639-7547

Kitchener, Ont.
Kazan Overseas Parcels
83 Shanley St.
Tel. 743-7653

Woodstock, Ont.
Holy Cross Church
169 Ingersoll Rd.
Tel. 539-1050

Dell, Ont.
Aleksander Bożek
111, 1, Dell
Tel. 502-1058

Brantford, Ont.
Polonaise Deli
24 Dalhousie St.
Tel. 753-7550

Sault Ste Marie, Ont.
Edward Glowik
324 Whitney Ave.
Tel. (705) 253-7240

DANA PARCEL
55 Thornhill Dr.
Geoff, Ont. N1H 8C7
Tel. 836-4672

Oshawa, Ont.
Barbara Rzeźniczek
869 Capri Court
Tel. 435-0600

Hamilton, Ont.
Save O Way
747 Barton St. E.
Tel. 545-6788

Thunder Bay, Ont.
Frank Customs
519 Simson St.
Tel. 622-3885

St. Catharines, Ont.
St. Joseph's Bakery
53 Facer St.
Tel. 937-4411

METRO TORONTO

Sprzedż - kupno -
wynajem domów, interesów
i apartamentów.

Solidna i fachowa pomoc w
załatwianiu formalności
prawnych i finansowych

**Kamil
KOWALCZYK**

TEL. biuro: 536-5000, dom: 247-2658

- Bloor/Dufferin St. - 2-piętrowy wolno stojący, 6-pokojowy dom, z prywatnym jazdkiem do natychmiastowej sprzedaży (10 tys. wpłaty), wymaga dużego remontu.
- Park Lawn Rd. - 5-sypialniowy dom budowany na specjalne zamówienie, działka 40x140.
- Mississauga - 3-sypialniowe condominium, 10 tys. wpłaty.
- High Park - dom z przeznaczeniem do remontu.
- Etobicoke - 4-sypialniowy, wolno stojący dom z apartamentem w piwnicy, \$239,000.
- Roncesvalles Av./Garden Ave. - muirowana półtówka z dwoma niezależnymi mieszkaniami plus "basement", który można wykończyć. Tylko \$169,000.
- Fern Ave. - całkowicie wykończony dom dla dużej rodziny, 25 tys. wpłaty.
- Royal York/Eglinton - 4-sypialniowy "Sidesplit" na przepięknej działce, \$309,000.
- Hurontario/Dundas - 2-sypialniowe condominium w nowym budynku, 15 tys. wymaganej wpłaty.
- Riverwood Pkwy/Barry Rd. - ekskluzywna 10-pokojowa rezydencja za \$429,000.
- Park Lawn Rd./Lakeshore Blvd. - 3-sypialniowe 14-letnie "bungalow" na przeciw nowego kompleksu condominium, okazja dla inwestorów. Tylko \$215,500.
- Polska dzielnica - b. dobrze wykończony dom w środku, potrzebny mały remont na zewnątrz, cena \$189,000.
- Cawthra/Dundas - 4-sypialniowy, wolno stojący dom, na parceli 50x150, graniczy z parkiem. Tylko \$229,000.

Każdy klient
kupujący bilet lotniczy
o wartości powyżej \$500
może wysłać bezpłatnie
paczkę morską owadze
do 10 kg do Polski
lub innego kraju
na świecie!

PRACA

POTRZEBNA kobieta do pracy w domu. TEL. 630-7131

POTRZEBNA "baby-sitter". TEL. 886-7072

LADY needed living in. TEL. 737-9372

POTRZEBNA dochodząca pani do opiekni nad 2-letnim dzieckiem. Okolice Mississauga Rd. i GEW. TEL. 274-7228 po 6 wiecz.

ZAPRASZAMY zainteresowanych uruchomieniem polsko-kanadyjskiej firmy produkcyjno-handlowej. Wymagana inwestycja minimum 10 tys. dolarów i pomysły. TEL. 503-4856 lub 503-2835

DYSTRYBUCJA biletów lotniczych na part-time. Doświadczenie i angielski niekonieczne. SIN wymagany. TEL. 631-6718

POSZUKUJĘ kobiet do sprzątania domów w Oakville. Samochód i SIN wymagane. Full-time lub part-time. TEL. 844-8220

POSZUKUJĘ doświadczonych malarzy z własnym transportem. Dzwonić wieczorem - 569-1101

KURSY KOMPUTEROWE: pierwsze kroki z komputerem, fast typing, MS-DOS, 5.0, Windows 3.0, WordPerfect 5.1. TEL. 766-6706. TEL. 766-6706, fax: (416) 766-6706

POSZUKUJĘ pracy z zamieszkaniem od 1 marca. TEL. 635-7098

ELEKTRYK, licencja, samochód, kanadyjskie doświadczenie, instalacje, automatyczne sterowanie, automatyka zabezpieczeniowa, projektowanie - poszukuje pracy. Również i weekendy. TEL. 604-1033 Alek

PODEJMĘ pracę przy malowaniu, tapetowaniu i remontach. TEL. 431-6842 Janek

SAMOTNY z doświadczeniem podejmie pracę asystenta superintendenta - od zaraz. TEL. 748-1894

MŁODY mężczyzna posiadający doświadczenie w zakresie pracy w plekarni, remontach domów oraz sprzątaniu pomieszczeń biurowych podejmie pracę po godz. 18. TEL. 625-8673 Waldek

NAUCZĘ autocadu. TEL. 925-7336

WYKONUJĘ "carpenterkę", dry wall, płytki ceramiczne oraz prace stolarskie. TEL. 278-4174

ULOŻĘ dry wall, płytki ceramiczne, wykonam instalacje elektryczne. Poszukuję pracy włącznie z weekendami. TEL. 614-2076 po godz. 18

MALARZ z wieloletnim doświadczeniem posiadający SIN, poszukuje pracy. TEL. 614-3036 Witold

PRZYPILNUJĘ dziecko o każdej porze. Roncesvalles. TEL. 537-5854

MĘŻCZYZNA posiadający SIN poszukuje pracy. Posiada doświadczenie kanadyjskie przy pracach budowlanych. TEL. 534-4623

PRZYJMĘ od zaraz 1 lub 2 osoby do wspólnego zamieszkania w 2-sypialniowym apartamencie w Scarborough. TEL. 431-7125

POTRZEBNA kobieta do pracy w domu. TEL. 630-7131

POTRZEBNE gospodynie domowe do pracy chalupniczej. Wiadomość na maszynie. TEL. 614-0786

POSZUKUJĘ doświadczonych malarzy z własnym transportem. TEL. 569-1101 dzwonić wieczorem

POSZUKUJĘ partnera do nowo otworzonej firmy zajmującej się eksploatacją zasobów natury (głównie wodnych bezkręgowców). Wymagane zainteresowanie biologią i hydrobiologią, entuzjazm, symboliczny wkład i samochód. TEL. 322-6183

STACJA benzynowa szuka pracownika na pełny etat lub pół etatu. Podstawowy angielski. Dufferin i Wilson. TEL. 638-4654

DYSKONUJESZ wolnym czasem? Posiadasz zdolności organizatorskie, otwarta osobowość? Chcesz poprawić swój dochód? Zadzwoń - Kitchener TEL. 893-8600

WANTED PROGRAMMER with 1-2 years CAD KEY AUTOCAD, experienced to design tools. Send resume to us: AXTECH, 36 Morrow Rd., Berry, Ont. LAN SVS.

TYLKO WŁASNY BIZNES gwarantuje finansową niezależność 8 doskonałych propozycji. Zaczni od zaraz. Minimalny kapitał. Duży profit. Zuzalek, 118-6051 Azure, Richmond, B.C. V7C 2P6

JEŻELI interesuje cię zarobienie dodatkowych kilku dolarów i posiadasz SIN - zadzwoń. TEL. (519) 743-4249

OFERUJĘ dużą szansę na osiągnięcie stałego dochodu. Jeżeli wierzysz w siebie - zadzwoń. TEL. (519) 743-0501

KIEROWCA kat. A-CZ z 15-letnią praktyką z Polski poszukuje pracy. TEL. 246-0672

DOŚWIADCZONY instalator sidingu poszukuje pracy. Posiada SIN oraz samochód i potrzebne narzędzia. TEL. (519) 747-1345

KOBIETA w średnim wieku podejmie każdą pracę. TEL. 604-8798

DWIE atrakcyjne szatynki podejmą pracę. Każda oferta mile widziana. TEL. 588-0193

MŁODY mężczyzna poszukuje pracy za gotówkę. TEL. 743-0147

MĘŻCZYZNA lat 33, poszukuje pracy, posiada SIN. TEL. 270-3636

MĘŻCZYZNA poszukuje pracy na weekendy. TEL. 614-7244

MALARZ z kanadyjskim doświadczeniem poszukuje pracy. TEL. 255-5115

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w domu. Etobicoke, okolice Lakeshore. TEL. 251-5551

ZAPEWNIAM profesjonalny autoservice po przystępnych cenach. Wystawiam rachunki i daję gwarancję. TEL. 279-9834

MĘŻCZYZNA 34-letni poszukuje pracy w zawodzie lub innej. TEL. 270-3636

218-218

218-218

218-218

218-218

SPRZEDAŻ

SPRZEDAM w Polsce koło Gliwic nieruchomości o pow. 670 m kw. z willą i bliźniakiem na biuro lub warsztat. Nieruchomość jest dobrze zagospodarowana, ogród, kwiaty, rekreacja, modrzewie i świerki. Dzielnica willowa, duży wybór szkół studiów, rynku pracy i założenia własnego biznesu. TEL. 844-5561

W ŚWIETNYM stanie i dobrym gatunku wanienka, chodzik, kojec, bramki zabezpieczające, pompa do ściągania pokarmu, ubranka, kosz i inne zabawki dla niemowlęcia itp. sprzęty dziecięce. Dobra cena! Ponadto telewizor kolorowy, 8 lat, \$80. TEL. 844-6796 Barbara

SPRZEDAM niedrogo nowe duże futro z niebieskich lisów. TEL. 766-8055

NOWĄ encyklopedię "Americana" koryzynie sprzedam. TEL. 612-1546

UWAGA żeglarze - sprzedam jachty żaglowe kłowe 87 "Hunter" 23 stopy, 85" Matylda" 20 stóp, obydwie na przyręczaniu i łatwe do holowania. TEL. 896-3382.

218-220

218-220

218-220

218-220

218-220

218-220

218-220

218-220

218-220

218-220

218-220

218-220

218-220

218-220

218-220

218-220

218-220

TANIO sprzedam kurtkę z jagnłat mongolskich blab, rozmiar 16-18; materiał zasłony cepelowski oraz wiele innych drobniagów łącznie z kolorowym szkłem dekoracyjnym i wlocawkami. TEL. 745-2010

GDANSK-ROTMANKA (10 min. od centrum), 5.3 ha, całkowite uzbrojenie pod wszelką zabudowę. Kontakt: TEL. (604) 520-3113, Fax (604) 522-8688

SPRZEDAM kanapy. TEL. 507-4360

SPRZEDAM futro z norek długie. TEL. 622-2724

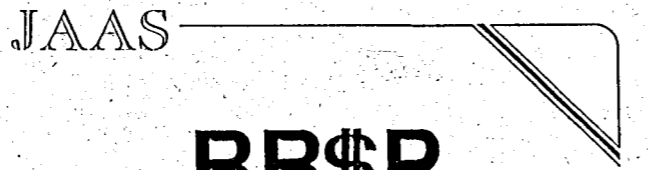
SPRZEDAM firany. TEL. 241-2171

SPRZEDAM Dodge Omni 83 rok, automatic. TEL. 431-5028

SPRZEDAM tanio kamerę video - Sony CCD F301 na taśmie 8 mm. TEL. 624-1854

SPRZEDAM garnitur do i komunii św. dla chłopca. Rozmiar 12. Tylko raz używany. TEL. 463-8752

SPRZEDAM Golf 86 rok, 4-drzwiowy, automat, złoty metalic, w bardzo dobrym stanie. TEL. 503-3195

12% secured + equity participation

compounded annually

no fees

Why Wait For Tomorrow ...

Plan For A Better Future -

TODAY!

For more information Call now:

HALINA BARANOWSKA
TEL. (416) 629-8322 lub 740-7463
FAX (416) 629-4767

5160 Explorer Dr., Suite 22, Mississauga, Ont. L4W 4T7

NR 218 • 20 - 26 LUTEGO 92

DO SPRZEDANIA sklep delikatesowy w Scarborough. TEL. 452-0812

SPRZEDAM Volkswagen Rabbit i futro z lisa. TEL. 289-1715

217-219

217-219

217-219

217-219

217-219

217-219

217-219

217-219

218-220

218-220

218-220

218-220

218-220

218-220

218-220

218-220

218-220

217-219

217-219

217-219

217-219

217-219

217-219

NR 218 • 20 - 26 LUTEGO 92

MAC'S TAX & CONSULTING
2733 Lakeshore Blvd. W. Suite 14, Toronto, Ont. M8V 1G7
TEL. 251-5749 Fax: 251-9499
Przyjechałeś do Kanady w latach 1989, 1990 i dopiero niedawno uzyskałeś Landed Immigrant Status lub wciąż go oczekujesz?
Pomożemy Ci uzyskać zwrot podatkowy za lata oczekiwania! Możesz być upoważniony do zwrotu ponad \$1000!
Wypełniamy wszelkie zeznania podatkowe (INCOME TAX RETURNS).
Nasze biuro jest otwarte od poniedziałku do piątku w godz. 12:00 - 20:00 i w sobotę w godz. 12:00 - 16:00
ZAPRASZAMY!

RESUME, OFERTY, PODANIA, TŁUMACZENIA I REKLAMY

Nowoczesny skład komputerowy, oryginalne projekty graficzne, pomoc przy redagowaniu, krótkie terminy i wysoka jakość

**968 - 3106
MAGDALENA**

Z POWODU wyjazdu okazjnie sprzedam prawie nowe: telewizor "Toshiba", stereo "Technics", CD Sony, biurko, stół, krzesła, segment sypialni i inne meble. Również samochód "Lincoln-Mare VII", 84 r. TEL. 275-8028

OKAZJNIE sprzedam czapkę z norek, ze srebrnych lisów, stolik dziecięcy, 2 krzeselka do 7 lat, kwiaty. Adres: 1 Van Camp Pl., Etobicoke, Ontario.

SAMOTNA, miła, kulturalna, bez nałogów, pozna samotnego kulturalnego mężczyznę do 63 lat. ST. Catharines. TEL. 937-3918

PROFESSIONAL RESUME WRITING
Piszę resume i cover letter. Przygotowuję do interview.
EWA DUBISKA
TEL. 925-8128

JOE REFRIGERATION
NAPRAWY
lodówek, pralek, suszarek kuchni elektrycznych i innych urządzeń
TANIO • SOLIDNIE • Z GWARANCJĄ
Józef Walczak 259-9381

ECHO

47

Dokończcie ze str. 3

że się on z owymi poglądami nie zgadza, i basta.

A cierpliwa publika wciąż lyka i lyka. Jakby inaczej? W kanadyjskim 18-milionowym elektoracie rola jednostkowego obywatela zdaje się sprowadzać niemal wyłącznie do aktu wyboru reprezentanta. Ten zaś, z zaniedbywalnymi wyjątkami, ulega po wyborach błyskawicznej metamorfozie. Uniezależnia się od wyborcy do tego stopnia, że wkrótce staje się swoim własnym zaprzeczeniem. Zapominając, że ten związek z wyborcą, który dawał mu mandat przedstawiciela już nie istnieje. Oto jak ginie cały sens liberalnej demokracji.

Sens reprezentowania w systemie demokratycznym jest dwojaki. Po pierwsze, poseł może dbać wyłącznie o dobro swego okręgu wyborczego albo alternatywnie, za cel nadrzędny stawiać sobie "dobro narodu" jako całości. Drugim wymiarem jego egzystencji jako posła jest wybór pomiędzy modelem: "zaufaliście mi na cztery lata, wiem co dla was dobre i dajcie mi spokój" a koncepcją: "mój mandat wymaga ciągłego wznawiania poprzez konsulta-

cje i wasze instrukcje, i bez was kroku zrobić się nie ośmielę".

Rzeczywistość jednak szybko się komplikuje. I nasz poseł, pomijając tych niezależnych, przekraczając próg parlamentu staje się w tym samym stopniu rzecznikiem własnej partii politycznej, co delegatem swojego okręgu. Ma w zanadru argument - posiada przecież "podwójny mandat". Mandat partyjny i ten od wyborców. Ale jak tu być wiernym obu bez oskarżenia o bigamię? Badania wykazują, że z dwojga złego, jeśli już nie jest komuś wierny, to najczęściej własnym wyborcom. A kontrola sprawowana przez tych ostatnich redukuje się prędko do czysto psychologicznej funkcji w umyśle reprezentanta. Do iluzji kontroli.

Rola wyborcy sprowadza się więc do pasywnej konsumpcji alternatywy, której repertuar wybrał już ktoś inny. Alternatywy następującej. Czy działania posła powinny pozostawać w zgodzie z tym co jest percepcją "najlepszego interesu" kraju (niezależnie od tego, co on, wyborca, "chce") czy też szanowny przedstawiciel powinien wyrażać życzenia okręgu bez względu na własne pre-

ferencje? W Kanadzie sprawa została rozwiązana. Obywateli uznano za niekompetentnych, a ciężar decyzji spadł na mędrców z Parliament Hill, którzy zawsze wiedzą lepiej. Rząd i grupy nacisku przyznają, że obywatel być może i wie co aktualnie CHCE, ale uwzięły się wziąć na siebie odpowiedzialność za to, czego obywatel i w jakim kształcie, tak naprawdę, POTRZEBUJE.

I jeśli obywatel może powiedzieć, że coś zna, to owe narzędzia rozpoznawania jego własnej woli. Kosztujący 20 milionów dolarów raport komisji Spicera. Nie zamknięty, a wielomilionowy budżet nieszczęsnego, wojażującego po kraju i targanego chorobą dyplomatyczną duetu primo voto Dobbie-Castonguay, secundo voto Dobbie-Beaudoin. Konferencje konstytucyjne, które nawet nie próbują kamuflować braku sensownego konstytucyjnego dialogu, stając się w zamian Konsem Trojańskim, wypychającym kuchennymi drzwiami socjalizm do konstytucji kanadyjskiej. Wreszcie to, że poza wspomnianymi bohaterskimi posłami liberalnymi, nikt w parlamencie nie chciał się publicznie dzielić wspomnieniami z opłacanych przez podatnika spotkań-sondaży z wyborcami na temat jedności narodowej.

I jeśli obywatel czegoś się o sobie z tego wszystkiego nauczył to tego, że jeśli jest anglojęzyczny to nie lubi dwujęzyczności. Jeśli natomiast mieszka w Quebecu, to niedługo może uczyć się od nowa geografii granic swojej ojczyzny. Dalsza korzyść to identyfikacja porywaczy mikrofonów z konstytucyjnymi konferencjami, mylącymi interes własny z publicznym. Może się też również naród dowiedzieć, co posłowie chcą, aby leżało w jego interesie. Ale nad tym ostatnim nie mamy natychmiastowej kontroli. Chyba, że podczas następnych wyborów do parlamentu. Zaś do tej pory ktoś musi rządzić i federalni posłowie muszą działać w federalnym interesie. Przecież reprezentują.

Memento mori. Niejaki Adolf Hitler też deklarował: "Jestem dumny, że nie znam innego męża stanu na świecie, który miałby większe niż ja prawo, aby twierdzić, że jest reprezentantem własnego narodu".

POLIMEX

to także

TRAVEL

215 Roncesvalles Ave.
TORONTO, ONT. M6R 2L6
TEL. (416) 537-7914

3615 Dixie Rd. Unit 11 (obok Credit Union)
MISSISSAUGA, ONT. L4Y 4H4
TEL. (416) 238-6683

WYSYŁAMY DO POLSKI I ZSSR

- PACZKI LOTNICZE
- PACZKI MORSKIE
- PRZEPROWADZKI
- PRZEKAZY PIENIĘŻNE
- OWOCE CYTRUSOWE,
ŻYWNOSĆ
- PRZESYŁKI HANDLOWE,
CARGO
- SAMOCHODY

ZALATWIAMY

- BILETY LOTNICZE DO
POLSKI I NA CAŁY ŚWIAT
- PRZEDPŁATY NA BILETY
DLA OSÓB Z POLSKI
- WAKACJE NA SŁONECZNYM
POŁUDNIU
- PASZPORTY, WIZY
- NAJTAŃSZE UBEZPIECZENIA
OSÓB WIZYTUJĄCYCH
- ZAPROSZENIA, TŁUMACZENIA

BEZPŁATNY ODBIÓR PACZEK Z DOMU

